

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Магістерська робота

на тему «Управління фінансовими ресурсами підприємства»

Виконав: студента -го 6-курсу, групи 601-ЕФ

Спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Радченко О.О.

Керівник: к.е.н., доцент Скриль В.В.

Рецензент: директор ТОВ «ЛОЇ», Федоренко О.Л.

Полтава, 2022 року

АНОТАЦІЯ

Радченко О.О. Управління ефективністю формування фінансових ресурсів підприємства. Рукопис. Магістерська робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2022.

Робота містить 135 сторінок, 19 таблиць, 31 рисуноків, список літератури з 93 джерел та 3 додатки.

Ключові слова: фінанси, фінансові ресурси, підприємство, ефективність, управління.

Тема магістерської роботи є досить актуальною, оскільки в Україні практика ефективного фінансового менеджменту все ще перебуває в зародковому стані, стикаючись з об'єктивними економічними труднощами, недосконалою нормативною базою і відсутністю кваліфікованих фахівців на ринку.

Мета роботи – обґрунтування теоретичних засад і розробка методичного інструментарію з управління ефективністю формування фінансових ресурсів підприємства.

Об'єктом дослідження є управління ефективністю формування фінансових ресурсів досліджуваного підприємства

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти управління ефективності формування фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»».

У теоретичній частині роботи розглянуто сутність та класифікацію фінансових ресурсів підприємства. Виявлено джерела формування фінансових ресурсів підприємства. Обґрунтовано базові аспекти до управління фінансовими ресурсами підприємства. Проаналізовано методи управління

фінансовими ресурсами підприємств. Сформовано показники оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства. Досліджено світовий досвід формування фінансових ресурсів підприємства.

У розрахунково-аналітичній частині роботи наведена загальна характеристика ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» та проаналізовано склад, структуру та динаміку фінансових ресурсів підприємства; оцінено ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. Розроблено механізм забезпечення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Змодельовано та спрогнозовано можливості розширення джерел фінансових ресурсів для масштабування фінансово-господарської діяльності підприємства. Розраховано ефект від впровадження заходів щодо ефективності використання фінансових ресурсів.

Практична цінність магістерської роботи полягає в можливості використання запропонованих напрямів удосконалення процесу управління фінансовими ресурсами за рахунок впровадження поточного та оперативного фінансового планування, зменшення обсягу матеріальних запасів, скорочення дебіторської заборгованість, а також виділення вільних коштів на депозит.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України, періодичні та монографічні видання, вітчизняні та зарубіжні публікації з фінансів, фінансового аналізу та фінансового менеджменту, фінансова звітність будівельного підприємства ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» за 2019-2021 рр.

SUMMARY

Radchenko O.O. Management of the effectiveness of the formation of financial resources of the enterprise. Manuscript. Master's thesis for the second (master's) level of higher education in specialty 072 "Finance, banking and insurance" under the educational and professional program "Finance, banking and insurance", National University "Poltava Polytechnic named after Yury Kondratyuk", Poltava, 2022.

The work contains 135 pages, 19 tables, 31 figures, a bibliography of 93 sources and 3 appendices.

Key words: finance, financial resources, enterprise, efficiency, management.

The topic of the master's thesis is quite relevant, since the practice of effective financial management in Ukraine is still in its infancy, facing objective economic difficulties, an imperfect regulatory framework and a lack of qualified specialists on the market.

The purpose of the work is to substantiate the theoretical foundations and develop a methodological toolkit for managing the effectiveness of the formation of the company's financial resources.

The object of the study is the management of the effectiveness of the formation of financial resources of the enterprise under study

The subject of the study is the theoretical principles and practical aspects of managing the effectiveness of the formation of financial resources of PJSC "Prylutsk Sewing Factory "Korona"".

In the theoretical part of the work, the essence and classification of the company's financial resources are considered. Sources of formation of financial resources of the enterprise were identified. The basic aspects of managing the company's financial resources are substantiated. Methods of managing financial resources of enterprises are analyzed. Indicators for evaluating the effectiveness of the management of financial resources of the enterprise have been formed. The global experience of the formation of financial resources of the enterprise was studied.

In the calculation and analytical part of the work, the general characteristics of PJSC "Prylutskaya sewing factory "Korona"" are given and the composition, structure and dynamics of the company's financial resources are analyzed; the effectiveness of the use of financial resources of the enterprise was evaluated. A mechanism for ensuring the efficiency of the use of the company's financial resources has been developed. The possibility of expanding the sources of financial resources for scaling the financial and economic activity of the enterprise has been modeled and predicted. The effect of the implementation of measures on the efficiency of the use of financial resources is calculated.

The practical value of the master's thesis lies in the possibility of using the proposed directions for improving the process of managing financial resources due to the implementation of current and operational financial planning, reducing the volume of material stocks, reducing receivables, as well as allocating free funds for deposit.

The information base of the research is legislative acts of Ukraine, periodicals and monographic publications, domestic and foreign publications on finance, financial analysis and financial management, financial statements of the construction enterprise PJSC "Prylutskaya sewing factory "Korona"" for 2019-2021.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Сутність та класифікація фінансових ресурсів підприємства	8
1.2. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства.....	15
1.3. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємств.....	23
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	32
2.1. Методи управління фінансовими ресурсами підприємства	32
2.2. Показники оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства	37
2.3. Світовий досвід формування фінансових ресурсів підприємства	45
Висновки до розділу 2.....	50
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРАТ «ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА «КОРОНА».....	52
3.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства	52
3.2. Аналіз складу, структури та динаміки фінансових ресурсів підприємства	61
3.3. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства...	73
Висновки до розділу 3.....	81

				MP 601-ЕФ 9770698			
	П. І. Б.	Підпис	Дата	Управління фінансовими ресурсами підприємства	Літ.	Арк.	Акрушів
<i>Розроб.</i>	<i>Радченко О.О.</i>				3	135	
<i>Перевір.</i>	<i>Скриль В.В.</i>						
<i>Н. Контр.</i>	<i>Скриль В.В.</i>				Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
<i>Затверд.</i>	<i>Птащенко Л.О.</i>						

РОЗДІЛ 4. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ЇХНЬОЇ СТРУКТУРИ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ ««ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА «КОРОНА»»	84
4.1. Формування механізму забезпечення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства	84
4.2. Моделювання та прогнозування можливості розширення джерел фінансових ресурсів для масштабування фінансово-господарської діяльності підприємства	91
4.3. Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів	108
Висновки до розділу 4	118
ВИСНОВКИ	120
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	125
ДОДАТКИ	135

				MP 601-ЕФ 9770698		
	П. І. Б.	Підпис	Дата	Управління фінансовими ресурсами підприємства Літ. Арк. Акрушів 4 135 Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
Розроб.	Радченко О.О.					
Перевір.	Скриль В.В.					
Н. Контр.	Скриль В.В.					
Затверд.	Птащенко Л.О.					

ВСТУП

Фінансовим ресурсам у сучасних умовах господарювання надається надзвичайно важлива роль та значення. Процеси перетворення в економіці вплинули на механізм забезпечення фінансовими ресурсами виробничих підприємств. Це призвело до потреби наукового переосмислення та теоретичного підтвердження перебігів й шляхів пристосування цього механізму до сучасних умов господарювання.

Актуальність опрацювання вказаної теми та питання, підняті у роботі магістра, зумовлені тим, що сукупність фінансових можливостей, нагромаджених підприємством, передбачає напрями здійснення необхідних капітальних інвестицій, зростання сум оборотних засобів, погашення позик та кредиторської заборгованості, забезпечення соціальних потреб та ін.

Для проведення господарської діяльності підприємство має потребу в грошових надходженнях необхідного обсягу. Суб'єкти господарювання повинні передбачати чинники та напрями впливу на склад і сукупність грошових ресурсів, оскільки фінансова діяльність кожного господарюючого суб'єкта спрямовується на впорядкування надходження та ефективного використання фінансових ресурсів. Побудова оптимальної структури джерел фінансових ресурсів потрібна для покриття встановлених обсягів витрат і дотримання запланованого рівня надходжень коштів. Формування доходів, покриття витрат і одержання прибутку є основою фінансової діяльності господарюючого суб'єкта та здійснюється за рахунок грошових ресурсів, що перебувають у розпорядженні підприємства. Максимально нагромаджені розміри власних та позичених ресурсів не гарантують отримання найбільшого прибутку, оскільки при залученні ресурсів слід нести найменші витрати.

Інтенсивний розвиток національної економіки в умовах змін неможливий без удосконалення системи керування фінансовими ресурсами підприємств. Нестача фінансових ресурсів призводить до появи та росту зобов'язань перед контрагентами, інвесторами, працівниками, фінансово-кредитними установами, що згубно впливає на подальше функціонування підприємства та напрями розширення його потужностей. Тому питання управління ефективністю формування фінансових ресурсів підприємства є доволі актуальним.

Різні аспекти управління фінансовими ресурсами постійно аналізують українські науковці та зарубіжні вчені. Відомі вітчизняні вчені П. Стецюк, М. Дем'яненко, П. Саблук, А. Чупіс О. Гудзь, та ін. зробили чималий внесок у вирішення фінансових проблем суб'єктів господарювання. Труднощі створення та використання фінансових ресурсів описують праці вчених: Н.О. Андрусак, О. Д. Василик, Н.А. Дехтяр, Д. С. Моляков, О. В. Єрмошкіна, І. О. Бланк, А. Г. Завгородній, Г. Г. Кірейцев, С. В. Мішина, В. М. Опарін, А. М. Поддєрьогін, О. Р. Романенко, П. І. Юхименко та ін

Основна мета даної роботи є проаналізувати організацію і ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства, що досліджується, виявити основні проблеми в управлінні фінансами і дати рекомендації по удосконаленню напрямків процесу управління фінансовими ресурсами.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- вивчити суть фінансових ресурсів підприємства, їх класифікацію та джерел формування;
- обґрунтувати базові аспекти до управління фінансовими ресурсами підприємства;
- проаналізувати методи управління фінансовими ресурсами підприємства;
- сформувати показники оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства;
- розглянути світовий досвід формування фінансових ресурсів

підприємства;

- дослідити напрями фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»»;

- проаналізувати склад, структуру та динаміку фінансових ресурсів підприємства;

- оцінити ефективність використання фінансових ресурсів підприємства;

- сформувати механізм забезпечення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства;

- змоделювати та спрогнозувати можливості розширення джерел фінансових ресурсів для масштабування фінансово-господарської діяльності підприємства;

- розрахувати ефект від впровадження заходів щодо ефективності управління фінансовими ресурсами.

Об'єкт дослідження – є процес управління фінансовими ресурсами підприємства.

Предмет дослідження – є особливості управління фінансовими ресурсами ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»».

Методи дослідження. Під час виконання кваліфікаційної роботи магістра було застосовано загальнонаукові методи абстракції, аналізу та синтезу, порівняння; економіко-статистичні методи збору й обробки інформації: вибірковий, середніх величин, відносних величин; економіко-математичні методи, метод експертних оцінок, метод імітаційного моделювання.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України, періодичні та монографічні видання, вітчизняні та зарубіжні публікації з фінансів, фінансового аналізу та фінансового менеджменту, фінансова звітність будівельного підприємства ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» за 2019-2021 рр.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та класифікація фінансових ресурсів підприємства

Головною ланкою економіки в ринкових умовах господарювання є підприємства, які виступають у ролі господарюючих суб'єктів. Вони здійснюють виробничу, науково-дослідну і комерційну діяльність, у результаті якої виробляють відповідні види продукції, реалізують її, отримують доходи і накопичення, розподіляють їх, формують відповідні фонди грошових коштів.

З іншого боку, для здійснення господарської діяльності, отримання продукції, доходів і накопичень підприємства використовують окремі види ресурсів: матеріальні, трудові, фінансові, а також грошові кошти. Матеріальні ресурси складають основу процесу виробництва. Їх формування здійснюється, як правило, за рахунок різних джерел: власних активів підприємства, позичених та залучених [16].

При цьому власні кошти – це кошти підприємств, які постійно знаходяться в їхньому обігу й строк користування якими не встановлений. Формуються вони за рахунок капіталу, тобто тієї частини капіталу в активах підприємства, яка залишається після вирахування його зобов'язань.

Позичені кошти – це кошти, які отримує підприємство на визначений термін, за плату і на умовах повернення. Формуються вони в основному за рахунок довгострокових та короткострокових кредитів банку.

Залучені кошти – це кошти, які не належать підприємствам, але внаслідок діючої системи розрахунків постійно знаходяться в обігу. Формуються вони за рахунок усіх видів кредиторської заборгованості. Усі види перерахованих вище джерел беруть участь у формуванні активів підприємства, так і в здійсненні його виробничо-фінансової діяльності з метою отримання відповідного доходу, прибутку [16].

Отже, фінансові ресурси підприємств – це власний, позичений та залучений грошовий капітал, який використовується підприємствами для формування своїх активів та здійснення виробничо-фінансової діяльності з метою отримання відповідного доходу, прибутку. Управління фінансовими ресурсами підприємства - це сукупність цілеспрямованих методів, операцій, важелів, прийомів впливу на різноманітні види фінансів для досягнення певного результату.

У практичній діяльності люди стикаються, як правило, не з категоріями, а з їх, перетвореними формами, тому в стандартній фінансовій звітності з практичної доцільності відбиваються саме вони.

Кількісно фінансові можливості характеризуються такими поняттями як доходи, грошові кошти, грошові фонди (або фонди грошових коштів), фінансові ресурси. Чіткого розмежування між ними у науковій літературі досі немає, що й породжує плутанину як у теорії, так і на практиці.

Значущість категорії фінансові ресурси в організації та розвитку будь-якого підприємства потребує чіткого визначення цього терміна. В українській економічній думці на сьогодні існує різнобічні визначення фінансових ресурсів підприємства. Така неоднозначність відображає, по-перше, відірваність вітчизняної науки від тих процесів, перетворень і явищ, які нині відбуваються в українській економіці. Подруге, це свідчить про певне нерозуміння функціонування ринкової економіки та її законів, які неухильно приходять на зміну командно-адміністративній системі, або принаймні про невдалу спробу поєднати закономірності цих двох систем у єдиному симбіозі. Зосередившись на понятті фінансових ресурсів підприємства, не будемо розглядати тих визначень фінансових ресурсів, які були сформульовані ще за радянських часів. У них фінансовим ресурсам підприємницьких структур відводилася підпорядкована роль щодо фінансових ресурсів держави [17].

Сьогодні ж лінія поділу між фінансовими ресурсами держави і підприємств у багатьох авторів проходить чіткіше.

Тому для відображення всіх сторін поняття наведемо визначення різних вчених у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні наукові підходи щодо трактування поняття «фінансові ресурси»

Автор, джерело	Фінансові ресурси – це
1	2
Л.В. Бражник [14]	«сукупність всіх грошових коштів, які є в розпорядженні держави, підприємств, організацій, установ для формування необхідних активів з метою здійснення всіх видів діяльності як за рахунок доходів, накопичень і капіталу, так і за рахунок різного виду надходжень»
С.О. Гуткевич [33]	«кошти, що перебувають у розпорядженні підприємств і призначені для виконання ними певних фінансових зобов'язань»
І.М. Зеліско [42]	«власні та позичкові грошові фонди цільового призначення, які формуються у процесі розподілу і перерозподілу національного багатства, внутрішнього валового продукту й національного доходу та використовуються у статутних цілях підприємства»
Л.І. Катан [44]	«сукупність централізованих і децентралізованих коштів у розпорядженні суб'єктів господарювання, які є джерелом виробничого і соціального розвитку»
А.М. Кірсанова [46]	«сума коштів, спрямованих в основні та оборотні засоби підприємства. Вони характеризують фінансовий потенціал, тобто можливість підприємства у проведенні витрат з метою отримання доходу»
С.М. Колотуха [48]	«частина грошових коштів, отриманих від доходів і зовнішніх надходжень, що призначені для здійснення фінансових зобов'язань та витрат для забезпечення розширеного виробництва»
О.Г. Малій [57]	«сукупність грошових коштів, сформованих із метою фінансування розвитку підприємства в майбутньому періоді»
К.В. Мельничук [59]	«сукупність коштів із внутрішніх фондів підприємств та від зовнішніх надходжень, що можуть бути використані на формування основного та оборотного капіталу, необхідного для провадження підприємницької діяльності, забезпечення розширеного відтворення та максимізації добробуту власників підприємства»
А.В. Нечипоренко [63]	«грошові кошти, що є в розпорядженні підприємств, до яких належать грошові фонди й та частина грошових коштів, яка використовується в не фондовій формі. Основними джерелами фінансових ресурсів є власні та залучені кошти підприємства»

Найпоширенішою точкою зору є розуміння фінансових ресурсів як грошових коштів (фондів, доходів, накопичень), що мають цільове спрямування. Має місце й інший підхід, де науковці під фінансовими ресурсами розуміють не лише грошові кошти, а й кошти, авансовані в основні й оборотні засоби.

Прихильники даного підходу розуміють фінансові ресурси більш широко за рахунок тієї їх частини, яка матеріалізована в активах підприємства [53, с. 8].

Отже, синтезувавши всі наведені вище визначення, можна представити загальне бачення цього поняття. Фінансові ресурси підприємств – це частина грошових коштів підприємства, що формуються в процесі розподілу і перерозподілу національного багатства, внутрішнього валового продукту і національного доходу, які акумулюються за рахунок власних, позичених та залучених коштів та перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання і необхідні для виконання ним фінансових зобов'язань, здійснення витрат з метою забезпечення процесу розширеного відтворення, а також з метою одержання прибутку від здійснення виробничо-господарської діяльності.

Фінансові ресурси підприємства мають виконувати наступні функції, що зображені на рис.1.1.

ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВИХ
РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

- забезпечення процесу виникнення підприємства;
- формування його стартового капіталу;
- формування ресурсного потенціалу;
- забезпечення безперервності і відтворення торговельного процесу;
- виконання фінансових зобов'язань;
- забезпечення його фінансової стійкості, платоспроможності, конкурентоспроможності і ефективності господарської діяльності.

Рис. 1.1. Функції фінансових ресурсів підприємства

Специфіка фінансово-економічного механізму управління підприємством визначається:

- формуванням статутного капіталу, поділеного на певну кількість акцій рівної номінальної вартості, і індивідуалізації корпоративної власності за допомогою акцій;

- емісією акцій як найважливішого джерела поповнення капіталу;

- дивідендною політикою підприємства;

- формуванням ринкової ціни акцій;

- диференціацією механізму використання акцій у відкритих і закритих акціонерних товариствах [12, с. 97].

Специфічний зміст фінансових ресурсів досить повно визначається наявністю певних ознак (рис.1.2).

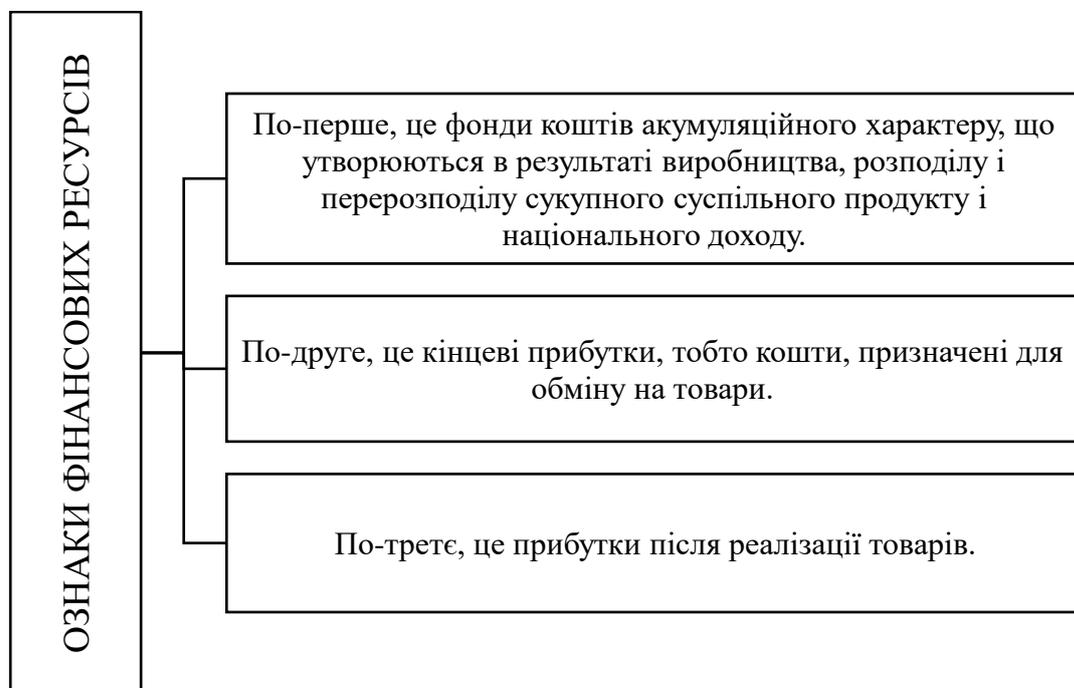

Рис.1.2. Ознаки фінансових ресурсів підприємства

Фінансовим ресурсам підприємств притаманні такі властивості (рис.1.3).

Проведення фінансово-господарської діяльності підприємством передбачає, що грошові кошти постійно надходять на рахунки у банк або в касу у вигляді виручки від реалізації або доходів і вибувають при здійсненні платежів. У процесі формування, розподілу, перерозподілу і використання фінансових ресурсів підприємств виникає широкий спектр грошових відносин, які відображають економічний зміст сфери фінансів. У згаданому контексті

фінансові ресурси розглядають також через форму їх вираження, зокрема, як сукупність власних грошових доходів і надходжень ззовні (залучені і позичені кошти), грошові кошти і прирівняні до них потоки, грошові засоби, кошти, прибутки і надходження, що є в розпорядженні підприємства, призначені для виконання фінансових зобов'язань підприємства, фінансування поточних витрат і витрат, пов'язаних з розширенням виробництва та підтримки стійкості фінансово-економічної діяльності господарюючого суб'єкта. Таким чином, вся сукупність фінансових відносин підприємств може бути умовно подана у вигляді грошових потоків і мати чіткі вартісні характеристики [48].

Рис.1.3. Властивості фінансових ресурсів підприємства

При аналізі будь якого поняття виникає питання його класифікації, тобто розподілу поняття на групи за наявністю або відсутністю певної визначеної характеристики. При цьому більшість вчених-економістів зосереджують свою увагу на якійсь одній ознаці поділу, наприклад за джерелами формування, або кількох основних – за правом власності, за кругообігом та джерелами формування.

Однак для більш повного відображення сутності фінансових ресурсів підприємств необхідно розглянути їх класифікацію за якомога більшою кількістю ознак.

На рис.1.4 представлено класифікацію фінансових ресурсів підприємства.

Рис.1.4. Класифікація фінансових ресурсів підприємства [24]

Як правило на підприємствах в наявності є велика кількість різновидів фінансових ресурсів, лише різна їх пропорція. На одних підприємствах можуть переважати власні фінансові ресурси, оборотні активи та термінові зобов'язання, а на іншому – позиковий капітал, необоротні активи та термінові зобов'язання. Склад та структура фінансових ресурсів залежить як від самого підприємства, так і умов ведення ним господарства. Для кожного суб'єкта господарювання важливо забезпечити баланс між різними видами фінансових ресурсів. Оскільки суттєве переважання одного з них не компенсує жодним чином дефіцит іншого [17].

Отже, фінансові ресурси є основою діяльності підприємства. Адже саме вони створюють ту необхідну матеріальну базу для здійснення підприємством своєї функції на ринку – забезпечувати потреби споживачів. Їх нестача для підприємства може стати дуже потужним стримуючим фактором розвитку. Всі класифікації фінансових ресурсів підприємств мають деякі відмінності, які полягають в понятійно-категорійному апараті та ознаках за якими групуються різні види фінансових ресурсів підприємств. Але більшість авторів в складі цієї класифікації виділяють поділ за джерелами на три основні групи: власні, позикові та залучені, що розглянемо в наступному підрозділі кваліфікаційної роботи.

1.2. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства

Виробнича і фінансова діяльність підприємств починається з формування фінансових ресурсів. Вони створюють передумови для стабільного процесу виробництва, його постійного зростання, а також визначають конкурентоспроможність підприємства на ринку.

Функціонування ринкової економіки в Україні можливе за умов зростання ефективності використання фінансових ресурсів. Для забезпечення ефективного управління цим процесом на підприємствах має бути розроблена спеціальна

фінансова політика, яка направляє на залучення фінансових ресурсів із різних джерел для його потреб у майбутньому [34].

Ресурси підприємств є необхідною умовою їх функціонування та здійснення процесу розширеного відтворення у всіх формах та на всіх стадіях. Головною проблемою для підприємства є постійна недостатність власних фінансових ресурсів.

Формування фінансових ресурсів підприємства – це складний процес, який орієнтується на максимальну взаємодію із зовнішнім середовищем і з забезпеченням високої якості їх використання [39].

На формування фінансових ресурсів підприємства впливають різні чинники, які у відношенні до підприємств доцільно поділяти на внутрішні та зовнішні чинники. Доцільним на рисунку 1.5 навести типову структуру фінансових ресурсів сучасних підприємств.

Внутрішні чинники – це несистематичні чинники, які пов'язані безпосередньо з діяльністю окремого підприємства, а зовнішні – це систематичні чинники, що не пов'язані безпосередньо з діяльністю підприємства, але впливають на неї.

До зовнішніх чинників відноситься: інфляція, зменшення або зростання цін на ресурси та розвиток фінансового ринку, стан розвитку фінансового ринку та стан економіки в цілому [5].

Усі ці чинники мають вплив на формування фінансових ресурсів підприємства через регулювання структури та потужності різноманітних фінансових джерел.

Забезпечення підприємства достатнім обсягом фінансових ресурсів, підвищення ринкової вартості та максимізація прибутку є основним завданням управління фінансовими ресурсами. Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є власні, залучені та позичені кошти (рис.1.6).

Рис. 1.5. Типовий склад фінансових ресурсів підприємства в залежності від джерел утворення [62]

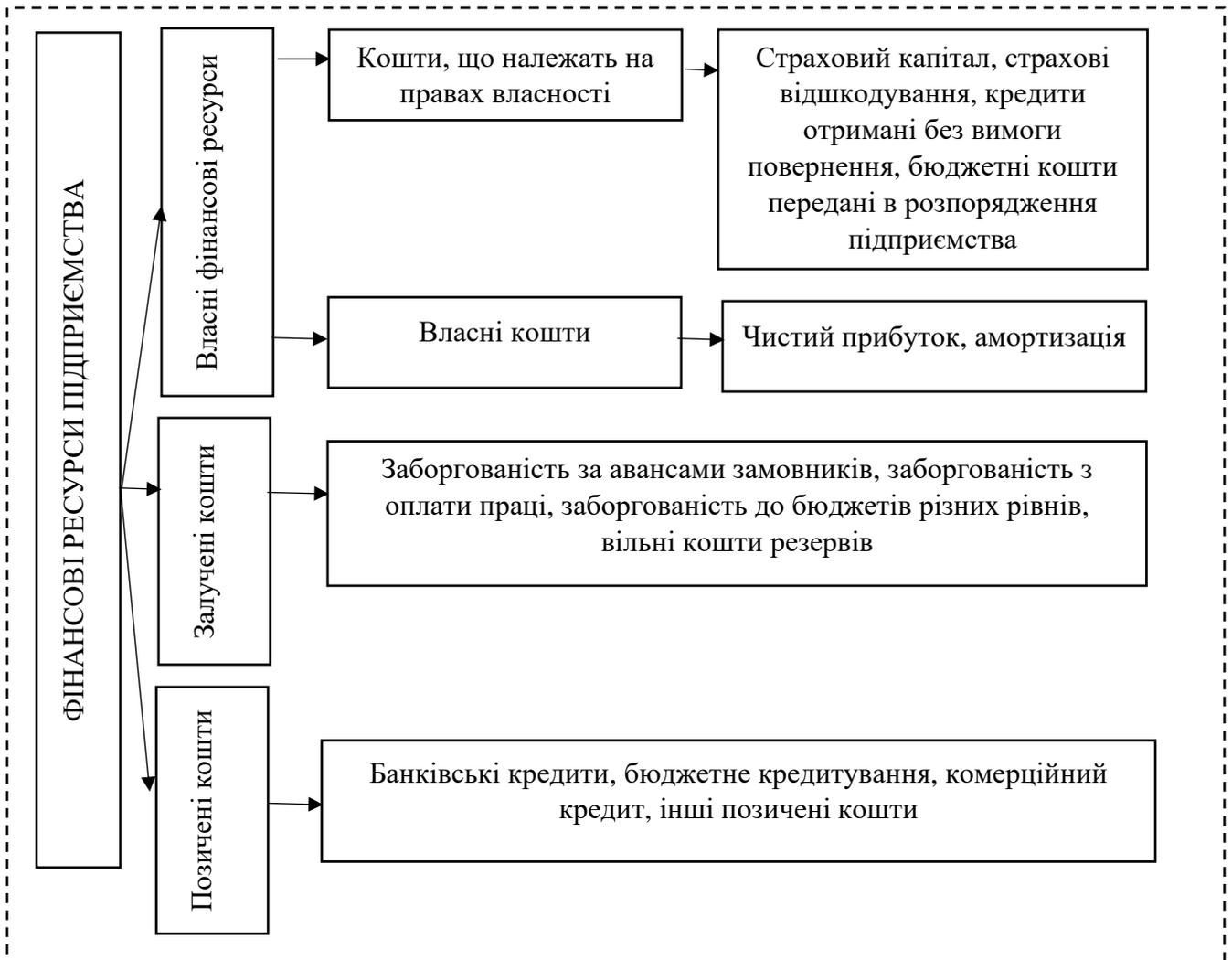

Рис. 1.6. Структуризація фінансових ресурсів підприємства за джерелами їх формування

Проте, якщо здійснювати більш детальний аналіз перелічених елементів, які формують загальну суму фінансових ресурсів, то можна побачити, що не усі названі елементи постійно до них належать. Це потребує дослідження особливостей кожної із названих складових (табл. 1.2).

На підприємстві при формування фінансових ресурсів потрібно дотримуватися таких принципів:

- урахування перспектив розвитку господарської діяльності підприємства;
- забезпечення відповідності обсягу залучених фінансових ресурсів обсягу сформованих активів;

Таблиця 1.2

Особливості складових фінансових ресурсів підприємства

Складова фінансових ресурсів	Характеристика складових фінансових ресурсів
1	2
Статутний капітал	фактично виступає фінансовим фондом для фінансування господарської діяльності на початку діяльності суб'єкта господарювання, коли до нього були здійснені внески власників чи акціонерів. За таких умов статутний капітал виступає у ролі фінансових ресурсів. Однак надалі він позначає лише суму вкладених (капіталізованих) фінансових ресурсів і тому вже не може розглядатись як сума поточних фінансових ресурсів. Тобто слід розрізняти поточні фінансові ресурси і капітал, що утворюється після фактичного використання наявних поточних фінансових ресурсів у будь-якого суб'єкта господарювання.
Додатковий капітал	є фінансовим ресурсом за умов, коли власники чи акціонери вкладають у статутний капітал суму грошових коштів більшу, ніж передбачено за проспектом емісії акцій або норми внесків засновників при формуванні статутного капіталу.
Резервний капітал	за своїм механізмом створення і використання належить до фінансових ресурсів, оскільки він формується за рахунок чистого прибутку як основного джерела фінансових ресурсів, а використовується у випадках, коли необхідно захистити інтереси акціонерів чи інших власників суб'єкта господарювання.
Амортизаційні відрахування	вагомий елемент формування внутрішніх фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, який постійно поновлюється у процесі фінансово-господарської діяльності і який можливо використовувати: для здійснення простого відтворення основних засобів виробництва; для накопичування з метою здійснення інвестиційної діяльності; для використання в періоди, коли підприємство зазнає проблем із формуванням оборотних коштів.
Спеціальні фонди	формуються за рахунок чистого прибутку, а тому є фондами фінансових ресурсів, які можуть утворюватись для здійснення інвестиційної діяльності, підвищення рівня капіталізації суб'єкта господарювання. Їх створення є запорукою того, що фінансові ресурси підприємства будуть використані для розвитку господарської діяльності або покращення умов праці робітників.
Нерозподілений прибуток	це сума фінансових ресурсів, яку суб'єкт господарювання має намір використати для свого перспективного розвитку, підвищення ефективності господарювання, збільшення обсягів операційної діяльності.

Продовження табл. 1.2

1	2
Кредиторська заборгованість	виступає фінансовим ресурсом лише за умов, коли суб'єкт господарювання одержує від кредиторів економічні ресурси без відповідної обов'язкової сплати за них. Отримуючи такі активи, юридичні особи використовують їх як фінансові ресурси, що залучені не в грошовій, а матеріальній формі. Отже, не уся кредиторська заборгованість є джерелом формування фінансових ресурсів. Не утворює фінансові ресурси кредиторська заборгованість за розрахунками перед бюджетом, персоналом, страховиками тощо.
Коротко- та довгострокові кредити банків	завжди є фінансовими ресурсами, що формуються суб'єктом підприємництва за рахунок зовнішніх позикових джерел.
Різні види фінансових позик	фінансові ресурси, що формуються за рахунок використання зовнішніх позикових коштів, зокрема за рахунок інструментів фінансового ринку (наприклад, корпоративних облігацій, які випускає підприємство для розвитку своєї операційної чи інвестиційної діяльності).
Додатковий капітал	є фінансовим ресурсом за умов, коли власники чи акціонери вкладають у статутний капітал суму грошових коштів більшу, ніж передбачено за проспектом емісії акцій або норми внесків засновників при формуванні статутного капіталу.
Статутний капітал	виступає фінансовим фондом для фінансування господарської діяльності на початку діяльності суб'єкта господарювання, коли до нього були здійснені внески власників чи акціонерів. Однак надалі він позначає лише суму вкладених (капіталізованих) фінансових ресурсів і тому вже не може розглядатись як сума поточних фінансових ресурсів.
Резервний капітал	за своїм механізмом створення і використання належить до фінансових ресурсів, оскільки він формується за рахунок чистого прибутку як основного джерела фінансових ресурсів, а використовується у випадках, коли необхідно захистити інтереси акціонерів чи інших власників суб'єкта господарювання.
Амортизаційні відрахування	елемент формування внутрішніх фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, який постійно поновлюється у процесі фінансово-господарської діяльності і який можливо використовувати: для здійснення простого відтворення основних засобів виробництва; для накопичування з метою здійснення інвестиційної діяльності.
Спеціальні фонди	формуються за рахунок чистого прибутку, а тому є фондами фінансових ресурсів, які можуть утворюватись для здійснення інвестиційної діяльності, підвищення рівня капіталізації суб'єкта господарювання.
Нерозподілений прибуток	це сума фінансових ресурсів, яку суб'єкт господарювання має намір використати для свого перспективного розвитку, підвищення ефективності господарювання, збільшення обсягів операційної діяльності.
Коротко- та довгострокові кредити банків	завжди є фінансовими ресурсами, що формуються суб'єктом підприємництва за рахунок зовнішніх позикових джерел.
Різні види фінансових позик	фінансові ресурси, що формуються за рахунок використання зовнішніх позикових коштів, зокрема за рахунок інструментів фінансового ринку (наприклад, корпоративних облігацій, які випускає підприємство для розвитку своєї операційної чи інвестиційної діяльності).

– забезпечення високоефективного використання фінансових ресурсів під час господарської діяльності підприємства, що передбачає дотримання певної відповідності між складовими фінансових ресурсів і напрямками їх використання;

– забезпечення оптимальності структури джерел фінансування з позиції ефективного їх функціонування – цей принцип передбачає формування певного співвідношення між власними та позиковими ресурсами підприємства;

– забезпечення мінімізації витрат щодо формування фінансових ресурсів із різних джерел – реалізація цього принципу пов'язана з розрахунком вартості кожної окремої складової фінансових ресурсів та залучення його із таких джерел, які б забезпечували мінімальні витрати з формування та використання певних видів власних та позикових фінансових ресурсів [44].

Аналіз формування фінансових ресурсів підприємства має здійснюватися за такою послідовністю:

1. На першому етапі аналізуються джерела формування капіталу: оцінка структури джерел фінансових ресурсів у цілому, аналіз джерел власних та позикових коштів, аналіз кредиторської заборгованості.

2. На другому етапі проводиться аналіз активів підприємства: аналіз складу і структури капіталу, аналіз оборотного капіталу та дебіторської заборгованості.

3. На третьому етапі проводиться аналіз ліквідності балансу підприємства, який передбачає певну перебудову активів за ознакою ліквідності і пасивів та ознакою терміновості їх погашення. Головною метою цього етапу є перевірка балансу надходження і витрачання фінансових ресурсів підприємства, тобто його здатність за певний період часу розраховуватись за своїми зобов'язаннями власним майном.

4. На четвертому, проводиться порівняння фінансових показників одного підприємства з іншими або за різні звітні періоди, таким чином розраховується узагальнюючий рейтинговий показник.

Для аналізу формування фінансових ресурсів підприємства перші 2 етапи є обов'язковими [12].

Проблеми джерел фінансування підприємств притаманні кожному підприємству. На фінансову стійкість підприємства впливають власний, залучений і позиковий капітал. З одного боку він формує фінансові ресурси підприємства і бере участь у фінансуванні їх активів, а з іншого, являє собою зобов'язання перед конкретними власниками - державою, юридичними і фізичними особами. Підприємство, яке користується тільки власними фінансовими ресурсами, має досить високу фінансову стійкість, але цим підприємство скорочує темпи свого розвитку в майбутньому, не використовуючи додаткових джерел фінансування.

Отже, при формуванні фінансових ресурсів підприємства потрібно врахувати велику кількість внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на його функціонування. Усі підприємства залежать від взаємовідносин зі своїми партнерами, попиту на продукцію, тенденцій розвитку галузі, економіки країни та інших незалежних від підприємства чинників. Окрім того, внутрішні фактори, які включають в себе стан основних засобів підприємства та рівень їх механізації, обмеженість виробничої потужності, рівень кваліфікації працюючих та інші, які враховують певні особливості при формуванні величини та структури фінансових ресурсів.

Формування фінансових ресурсів із різних джерел надає можливість підприємству свідомо реагувати на зміни потреб ринку, розширювати асортимент своєї продукції та збільшувати масштаби виробництва. Під час формування ресурсів важливо притримуватися оптимального співвідношення між джерелами формування за для забезпечення нормальної фінансової стійкості підприємства [39].

1.3. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємств

Однією з ключових складових ринкового середовища, перетворення якої здатне спричинити масштабний вплив на сталість соціально-економічного розвитку суб'єкта господарювання, є сфера управління фінансовими ресурсами підприємства, саме в межах якої можуть відбуватися складні та різноспрямовані процеси утворення численних фінансових ризиків, обумовлених можливостями порушення господарських угод. Прямими наслідками виникнення такого роду ризиків стають порушення стабільності і ритмічності виробничо-господарських процесів на підприємстві, збільшення фінансових витрат, погіршення якості продукції, зниження конкурентоздатності готової продукції та інші негативні явища [38]. Саме тому, при формуванні і використанні фінансових ресурсів необхідно підтримувати своєрідний баланс між збільшенням обсягів фінансових ресурсів для забезпечення постійної платоспроможності підприємства, та забезпечення ефективності виробництва і конкурентоздатності готової продукції шляхом раціонального використання цих ресурсів. Так, С. В. Добринь наголошує, що «управління фінансовими ресурсами є достатньо складним завданням для підприємства, оскільки разом із платоспроможністю та дохідністю необхідно забезпечувати і кругообіг фінансових ресурсів» [38].

Як зауважує О. Г. Малій, управління фінансовими ресурсами підприємств є одним з ключових чинників організації виробничо-господарської діяльності підприємства, одним з найважливіших факторів забезпечення ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства в сучасних умовах, діяльність, що спрямована на оптимізацію фінансового механізму підприємства, координування фінансових операцій, забезпечення їх впорядкування та точного «балансування»[64].

Управління фінансовими ресурсами підприємства визначають як «систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємства» [7]. На думку Й.О. Бланка, фінансовий менеджмент спрямований на забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів у

відповідності до задач розвитку підприємства, забезпечення найбільш ефективного використання наявного обсягу фінансових ресурсів у розрізі основних напрямів діяльності [9].

Раціональне управління фінансовими ресурсами підприємства включає такі етапи [19]:

- «виявлення та формулювання проблеми чи задачі управління фінансовими ресурсами підприємства, що має бути вирішена через використання минулого досвіду та наявних даних;
- прийняття виваженого управлінського рішення щодо використання фінансових ресурсів та його реалізація;
- аналіз результатів прийнятого рішення з погляду можливих способів його модифікації чи зміни, а також урахування його результатів у процесі нагромадження досвіду, який цілком може бути використаний у майбутньому».

Процес управління фінансовими ресурсами на підприємстві, який включає взаємопов'язані стадії їх формування, розподілу, використання та відтворення, включає механізми утворення власних та позикових ресурсів як ключових джерел фінансування активів підприємства (необоротних та оборотних), фінансового забезпечення операційної та фінансово-інвестиційної діяльності з метою отримання прибутку, виконання фінансових зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами економічних відносин, забезпечення соціально-економічного розвитку та зростання ринкової вартості підприємства, реалізації стратегічних і тактичних цілей підприємницької діяльності [12].

Під системою управління фінансовими ресурсами підприємства розуміється частина загальної системи управління підприємством, метою функціонування якої є забезпечення оптимальних умов формування, використання, оптимізації структури фінансових ресурсів у процесі господарської діяльності для максимізації добробуту власників підприємства у теперішньому та майбутньому періодах [5].

Система управління фінансовими ресурсами підприємства є складовою його фінансового механізму, який включає сукупність фінансових важелів,

стимулів, інструментів, форм і методів регулювання економічних процесів та відносин. Основні складові елементи механізму управління фінансовими ресурсами подано в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Складові механізму управління фінансовими ресурсами підприємства

Елементи	Зміст
Мета управління	- досягнення оптимального обсягу фінансовими ресурсами у кожний період часу; - формування необхідного рівня та раціонального використання фінансових ресурсів; - підвищення капіталізації підприємства; - зростання ліквідності, платоспроможності та ділової активності підприємства
Завдання управління	забезпечення фінансування підприємства в належному обсязі
Цілі управління	- виживання підприємства в умовах конкуренції; - запобігання банкрутству підприємства; - утримання лідируючих позицій підприємства на ринку; - максимізація ринкової вартості підприємства; - зростання економічного та фінансового потенціалу підприємства; - максимізація прибутку підприємства; - розширення асортименту продукції та збільшення обсягів реалізації
Принципи управління	принципи повноти, оперативності, динамічності, достовірності, безперервності, узгодженості, ефективності, достатності, оптимальності
Об'єкт управління	фінансові відносини, що виникають між підприємствами та їх засновниками, державою, комерційними структурами, іншими юридичними і фізичними особами
Предмет управління	регулювання фінансових потоків задля забезпечення їх збалансованості, достатності, оптимальності
Суб'єкти управління	група людей, яка за допомогою різних форм управлінського впливу забезпечує цілеспрямоване функціонування об'єкта
Методи управління	методи забезпечення: самофінансування; мобілізація на фінансовому ринку (страхування, кредитування, акціонування, мобілізація коштів через продаж цінних паперів тощо); державне фінансування (державне цільове фінансування, державні гарантії, дотування та субсидування); взаємне фінансування. методи регулювання: планування; прогнозування; регулювання; контроль.
Важелі	ставки податків; норми й порядок нарахування; амортизаційні відрахування; відсоткова ставка; курси цінних паперів; застава; курси валют; обсяги державних закупівель; розмір дотацій і субсидій; умови доступу на ринок
Інструменти	прибуток; податки; лізинг; інвестиції; цінні папери; державні закупівлі; амортизаційні відрахування; кредит; факторинг; валютні цінності; дотації, субсидії, субвенції
Нормативно-правове забезпечення	закони та підзаконні нормативно-правові акти держави та суб'єктів господарювання
Інформаційне забезпечення	внутрішня інформація суб'єкта підприємництва: дані внутрішньої фінансової звітності та бухгалтерського обліку; висновки внутрішнього аудиту; показники фінансового стану підприємства. Зовнішня інформація суб'єкта підприємництва: державне регулювання; стан розвитку галузі; індикатори розвитку фінансового ринку; основні показники грошово-кредитного ринку; політична та економічна ситуація в державі; кон'юнктура світового фінансового ринку.

Відповідно, від ступеню ефективності управління фінансовими ресурсами залежить фінансовий стан всього підприємства. В свою чергу, розмір та структура фінансових ресурсів залежить від обсягу виробництва та його ефективності. Так власний, позичений і залучений капітал, який формує, з одного боку, фінансові ресурси підприємства і бере участь у фінансуванні його активів, з іншого боку, є зобов'язанням перед конкретними власниками – державою, юридичними та фізичними особами [6].

До складу найважливіших управлінських завдань, які вирішуються у цій сфері, належить, перш за все, випереджувальне виявлення випадкових перетворень, пов'язаних із порушенням планів щодо управління фінансовими ресурсами, а також обґрунтування заходів з оперативної та адекватної протидії небажаним змінам або сприяння використанню перспективних можливостей.

Отже, зміст процесу управління фінансовими ресурсами, діяльність якого буде зосереджена на виявленні подій, непередбачених системою планів підприємства, повинен полягати у створенні системи збору, обробки й інтерпретації відомостей про стан чинників, здатних суттєво вплинути на формування фінансових ресурсів. У першу чергу, це стосується залучення підприємством позикових коштів.

До кола функціональних завдань, виконання яких має бути пов'язано із побудовою аналітично-моніторингової системи зовнішніх джерел фінансових ресурсів, слід віднести такі:

- узагальнення широкого кола параметрів щодо необхідних обсягів фінансових ресурсів, перевірка та контроль відповідності фактичних умов надання залучених ресурсів до показників, передбачених планами й угодами;

- юридичне супроводження угод, які стосуються залучення фінансових ресурсів із зовнішніх джерел (перевірка та контроль дотримання умов угод, участь у розв'язанні комерційних спорів та конфліктів, узгодження питань виплати штрафних санкцій та ін.);

– організація документарно-аналітичного супроводження та оформлення управлінських рішень, що мають бути прийняті керівництвом підприємства, стосовно залучення додаткових фінансових ресурсів за рахунок зовнішніх джерел фінансування [38].

Згідно з таким підходом, процес управління фінансовими ресурсами підприємства слід вважати послідовністю управлінських дій, метою яких є визначення цілей, вибір форм та джерел залучення фінансових ресурсів, а також розробка різноманітних методів впливу та контролю для забезпечення поставлених цілей.

До складу управлінських завдань, на вирішення яких спрямовано зазначений процес, слід віднести:

- проміжні завдання (сприяння безперебійному забезпеченню належним обсягом фінансових ресурсів у встановлені терміни та за визначеними умовами);
- кінцеві завдання (забезпечення підприємства можливістю акумулювати обсяги фінансових ресурсів, достатні для фінансування досягнення встановлених цілей загалом (економічного розвитку)).

При цьому ефективність управління фінансовими ресурсами потребує науково обґрунтованої системи методів і способів їх формування, розподілу та використання, що зумовлює на сучасному етапі об'єктивну необхідність визначення мети й результатів руху фінансових ресурсів, інструментів, чинників, що впливають на динаміку їхньої оборотності (рис. 1.7).

Виконання кожного конкретного завдання для досягнення поставленої мети в багатьох випадках залежить не лише від системи організації виконання рішень, а й від системи методів і прийомів, що їх застосовують для прийняття управлінського рішення. Для прийняття рішень щодо ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства застосовують різноманітні методи досліджень, до яких можна зарахувати такі: аналіз і синтез, індукція, дедукція, метод асоціацій та аналогій, інтуїтивний метод тощо. У зв'язку з цим необхідно розуміти, що обраний метод залежить не лише від виду завдання, що його необхідно виконати, а й від особистих якостей, знань, умінь і досвіду управлінця.

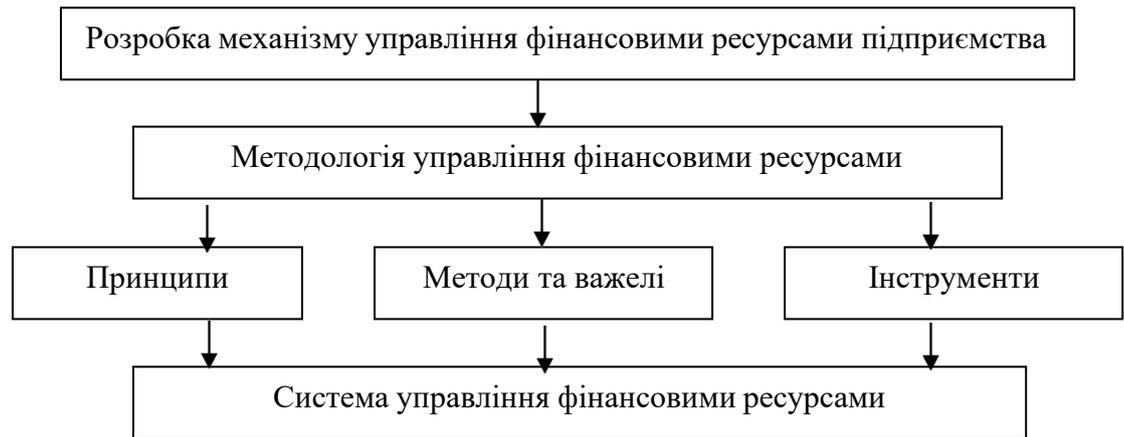

Рис. 1.7. Логічна модель побудови системи управління фінансовими ресурсами [40]

В основі системи управління фінансовими ресурсами підприємства лежать два складники: управління формуванням фінансових ресурсів та управління використанням фінансових ресурсів, або їхнім функціонуванням.

Важливою в процесі управління фінансовими ресурсами є наявність у підприємства ефективної стратегії управління. Стратегічне управління фінансовими ресурсами – це «поєднанням фінансового та стратегічного аспектів управління виробничим підприємством» [7].

Стратегічне управління фінансовими ресурсами підприємства – це вид функціональної стратегії, яка забезпечує раціональне використання фінансових ресурсів, враховує фінансову глобалізацію та альтернативні прогнози зовнішнього і внутрішнього фінансових середовищ.

Формування ефективної стратегії управління фінансами підприємства передбачає [7]:

- «будь-яка фінансова стратегія підприємства спрямована на головне, а саме збільшення багатства власника (реалізовується через використання доданої вартості, тобто вартість капіталу, що використовується у виробництві, зіставимо з прибутковістю від використання цього капіталу);

- базова частина стратегії підприємства – це стратегія управління фінансами (головними є правильне пов’язання інтересів власника та мотивація менеджерів). Деякі підприємства використовують збалансовану систему індикаторів діяльності, яка допомагає забезпечити комплексність внутрішнього управління бізнесом, а також спонукає до постійного системного аналізу».

Рис.1.8. Складові системи аналітичного оцінювання управління фінансовими ресурсами підприємства

Збалансована система індикаторів управління фінансовими ресурсами підприємства включає індикатори управління формуванням фінансових ресурсів, управління використанням фінансових ресурсів підприємства, управління капіталом підприємства, а розрахунок їх значень та приведення їх в

оптимальні межі сприятиме подальшому підвищенню ефективності діяльності підприємства (рис. 1.8).

Таким чином, проведене нами дослідження дозволяє управління фінансовими ресурсами розглядати як одну з ключових функцій фінансового менеджменту, реалізація якої сприяє забезпеченню конкурентоспроможності підприємства, його стабільному функціонуванню на ринку.

Висновки до розділу 1

Підсумовуючи, слід зазначити що, фінансові ресурси підприємства – це одна з основних підсистем фінансової системи держави. Це відносно самостійна й особлива сфера функціонування фінансів, яка має свою специфіку організації та принципи реалізації притаманних їй функцій. Специфіка фінансових ресурсів підприємств полягає в тому, що за їхньою допомогою мобілізуються кошти й створюються фонди фінансових ресурсів не для подальшого перерозподілу, як це має місце в підсистемі державних фінансів, а для обслуговування процесу виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг. Тому однією із проблем функціонування підприємства є розробка шляхів оптимального їх формування та раціонального використання, що забезпечить одержання максимального можливого ефекту від фінансового капіталу - фінансових ресурсів.

Класифікація фінансових ресурсів підприємств ґрунтується на виділенні, систематизації та групуванні найбільш істотних та поширених критеріальних ознак, використання яких дозволить підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами підприємств на різних стадіях їх безперервного руху та трансформації в процесі кругообороту інвестованого в активи капіталу в системі відтворення.

Управління фінансовими ресурсами є доволі багатофакторним процесом, який має відмінності залежно від розміру підприємств, їх галузевої приналежності. Забезпечення ефективності функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємства великою мірою залежить також від

гнучкості реагування цієї системи на непередбачувані події. Окреме підприємство зазвичай має керуватися саме тим критерієм, який на певний момент його діяльності є найбільш доцільним.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Методи управління фінансовими ресурсами підприємства

Перехід економіки нашої країни до ринкових відносин сьогодні зумовлює необхідність максимально ефективного управління фінансовими ресурсами, яка у свою чергу, суттєво залежить від обґрунтованості застосовуваних методів управління. При цьому розвиток фінансового управління в Україні необхідність розширення переліку, насамперед, таких методів управління, які можливо успішно застосовувати на практиці з урахуванням особливостей управління фінансовими ресурсами в умовах українського сьогодення.

Метою аналізу та оцінки ефективності використання фінансових ресурсів є поліпшення ефективності діяльності підприємства в цілому на базі застосування нових способів використання фінансових ресурсів та управління ними.

Серед основних завдань аналізу та оцінки використання фінансових ресурсів підприємства слід виділити [25]:

- діагностика фінансового стану підприємства, знаходження його проблемних місць і опрацювання причин їх виникнення;
- пошук варіантів покращення фінансового стану, ділової активності, фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства;
- розробка і впровадження певних заходів, які спрямовані на більш ефективне використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану підприємства;
- прогнозування потенційно ймовірних фінансових результатів та побудова прогнозів фінансового стану підприємства при різних варіантах використання ресурсів, або ж різних джерел їх утворення.

Сучасна економічна теорія та практика багата на існування різних підходів щодо проведеного такого аналізу та оцінки. Досить цікавим є підхід запропонований шанованим кандидатом економічних наук А.Д. Глушко [27] (рис. 2.1).

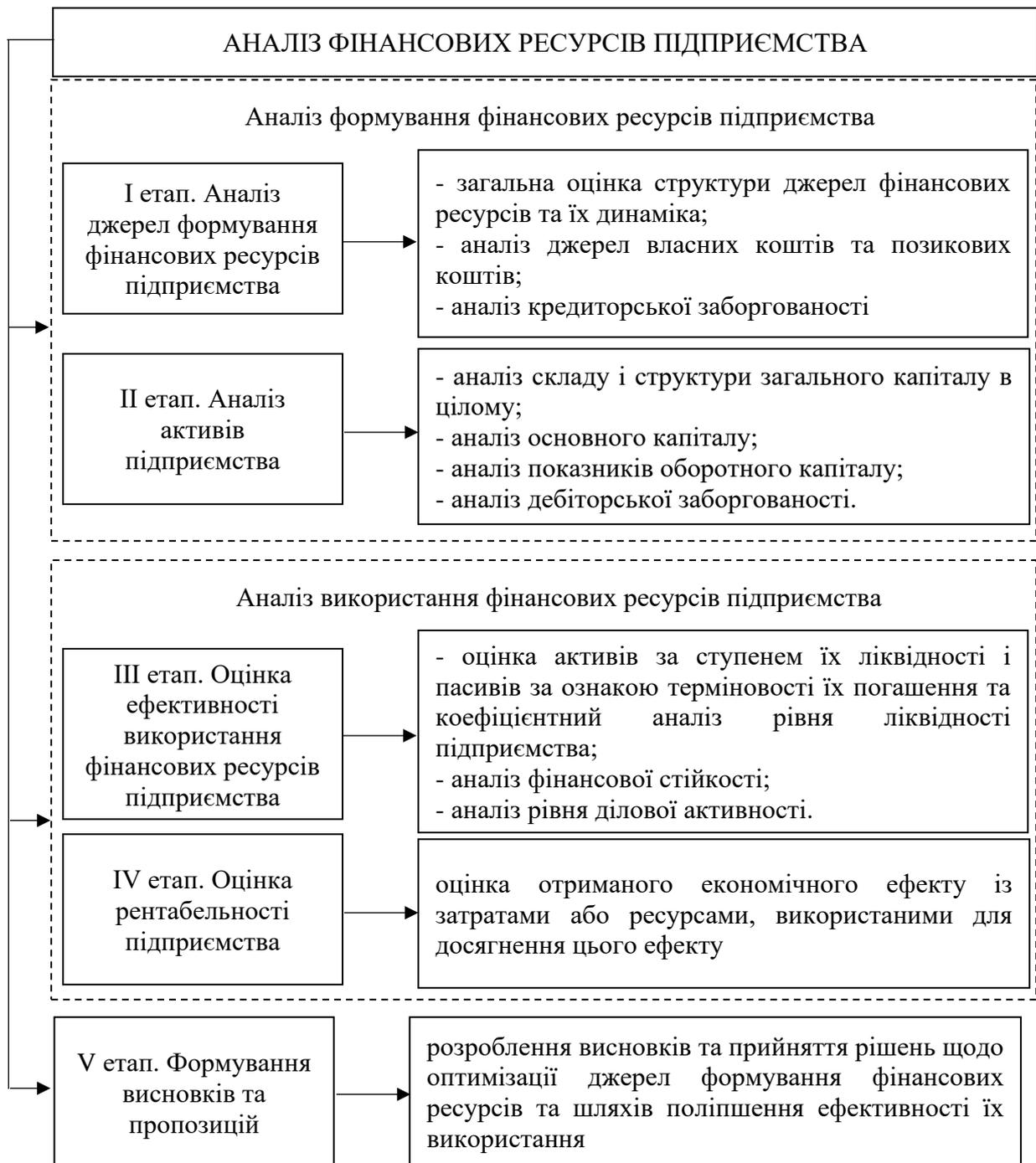

Рис. 2.1. Схема аналізу фінансових ресурсів підприємства [27]

Відповідно до запропонованої схеми на першому етапі А.Д. Глушко [27] рекомендує проводити аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства. Тобто на цьому етапі важливо визначити співвідношення власного капіталу та позикового, оцінити адекватність забезпечення фінансових ресурсів підприємства для досягнення поставлених цілей. Відомо, що джерела фінансових ресурсів мають визначальний вплив на фінансовий стан підприємства.

На другому етапі слід проводити аналіз активів підприємства. Це пояснюється з декількох причин. По-перше, як було проаналізовано у п.п. 1.1 даного дослідження, до фінансових ресурсів підприємства відносяться оборотні активи. По-друге, фінансовий стан підприємства є прийнятним, коли за рахунок власних коштів підприємство має можливість покрити потребу в запасах та необоротних активах. Тому проведення такого аналізу дає можливість отримати ряд важливої інформації для аналітиків. Зокрема, одним з резервів збільшення фінансових ресурсів підприємства є зменшення дебіторської заборгованості. Для того, щоб ухвалювати ефективні рішення відносно неї слід добре аналізувати та оцінювати на предмет наявності простроченої.

Третій та четвертий етапи уже характеризують безпосередньо ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. Третій етап передбачає розрахунок таких важливих показників, як: ліквідність та платоспроможність, фінансова стійкість та ділова активність. Вона дозволяє дати узагальнену інформацію щодо фінансового стану підприємства та забезпеченості його достатньою мірою фінансовими ресурсами для забезпечення поточної діяльності [26].

Четвертий етап передбачає розрахунок відносних показників ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, якими є показники рентабельності. Вони показують частку прибутку, яка припадає на одиницю використаних активів, фінансових ресурсів тощо.

Попередні чотири етапи передбачають проведення безпосередніх розрахунків, які характеризують використання фінансових ресурсів

підприємства. На п'ятому етапі відбувається детальний аналіз проведених розрахунків, а також підготовка за ним висновків та пропозицій спрямованих на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Відповідно без проведення такого аналізу не є можливим визначення основних проблем підприємства та знаходження шляхів їх пошуку. Така оцінка дозволяє адекватно оцінити можливості підприємства та ефективність використання його фінансів [27].

Інформаційною базою для проведення такого дослідження слугує фінансова звітність підприємства, а саме форма 1 «Баланс», форма 2 «Звіт про фінансові результати», форма 5 «Примітки до фінансової звітності». Це є три базові фінансові документи, які містять основну інформацію щодо фінансових ресурсів підприємства. При цьому важливо проводити такий аналіз та оцінку в динаміці за певний проміжок часу, який повинен охоплювати діапазон 3-5 років. Такий підхід дасть можливість порівняти ефективність використання фінансових ресурсів підприємства в звітному році та у попередніх. За умови поліпшення ефективності підприємство рухається у правильному напрямку, за умови зниження – необхідний глибокий аналіз причин цьому та розробка адекватних заходів спрямованих на зміну ситуації [31].

Зазначимо, що в науковій літературі відсутня єдність думок із приводу класифікації методів управління фінансовими ресурсами. Аналіз літературних джерел дозволив розробити класифікаційну схему поділу методів управління фінансовими ресурсами підприємств на традиційні та прогресивні (рис. 2.2) [2, 3, 6].

До класу традиційних методів віднесені такі групи методів:

1. Група методів збільшення власного капіталу підприємств, яка поділяється на чотири підгрупи:

- одержання підприємством внесків до статутного фонду від засновників та акціонерів;
- одержання підприємством додаткового прибутку від господарської діяльності;

- одержання підприємством податкових пільг;
- одержання підприємством фінансової допомоги на безповоротній основі.

2. Група методів збільшення позичкового капіталу підприємств, яка поділяється на три підгрупи:

- одержання підприємством банківського кредиту;
- одержання підприємством товарного кредиту;
- одержання підприємством фінансової допомоги на зворотній основі.

До класу прогресивних методів віднесені такі групи:

1. Група методів збільшення власного капіталу підприємств, яка поділяється на дві підгрупи:

- розміщення депозитарних розписок на міжнародних фінансових ринках;
- розміщення похідних цінних паперів на акції підприємства;

2. Група методів збільшення позичкового капіталу підприємств, яка поділяється на три підгрупи:

- розміщення корпоративних облігацій підприємства на національному та міжнародному ринках;
- одержання підприємством вексельного комерційного кредиту;
- одержання позичкового капіталу за операціями «репо».

3. Група методів оптимізації структури активів підприємства, яка поділяється на три підгрупи:

- дисконтування дебіторської заборгованості підприємства;
- застосування товаророзпорядчих цінних паперів;
- одержання підприємством основних засобів у лізинг.

Відзначимо, що наведена класифікація дозволяє визначити три найважливіші особливості прогресивних методів порівняно з традиційними [2, 3, 6].

По-перше, реалізація нетрадиційних методів передбачає застосування особливих фінансових інструментів – цінних паперів широкого функціонального складу.

По-друге, у класі прогресивних методів виділяється особлива група методів, яка дозволяє вирішити принципово інше, більш вагоме з точки зору підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств завдання оптимізації структури активів.

По-третє, групи та підгрупи прогресивних методів складають саме ті методи, що дозволяють залучати додаткові фінансові ресурси не тільки на національному, а й на міжнародних фінансових ринках.

2.2. Показники оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства

Критеріями оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства є: фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність та рентабельності.

На рисунку 2.2 можемо представити ключові групи показників аналізу та оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

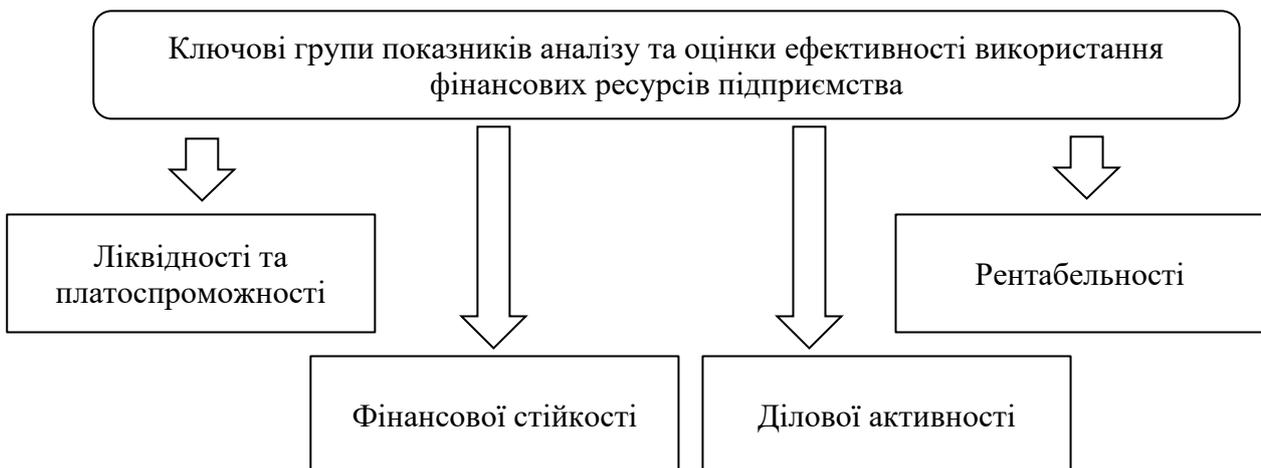

Рис. 2.2. Ключові групи показників аналізу та оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства [34]

Розгляньмо більш детально кожен з наведених груп показників аналізу та оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

А.М. Кірсанова та І.В. Точонов [46] вказують, що «ліквідність підприємства – це його спроможність швидко реалізувати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань, тобто це співвідношення величини його високоліквідних активів (кошти, ринкові цінні папери, дебіторська заборгованість) і короткострокової заборгованості. Аналізуючи ліквідність, доцільно оцінити не тільки поточні суми ліквідних активів, а й майбутні зміни ліквідності». Для аналізу ліквідності вони радять використовувати три показники: коефіцієнт загальної ліквідності, швидкої ліквідності та абсолютної ліквідності. Ми ж вважаємо, що для отримання більш повної інформації щодо ліквідності підприємства ці показники слід доповнити розрахунком власного оборотного капіталу, коефіцієнтом ліквідності товарно-матеріальних цінностей та коефіцієнтом ліквідності дебіторської заборгованості.

Ліквідність – це здатність підприємства розраховуватися зі своїми поточними зобов'язаннями перед контрагентами шляхом перетворення активів на гроші. Ліквідність підприємства свідчить про наявність грошових коштів для термінового виконання фінансових зобов'язань даного періоду.

Коефіцієнти ліквідності вказують на можливість підприємства своєчасно розраховувати зі своїми кредиторами. Основою розрахунку є ліквідні активи, тобто оборотні активи, а також поточні зобов'язання. У таблиці 2.1 наведемо методику розрахунку показників ліквідності підприємства.

У разі невідповідності розрахованих показників ліквідності підприємства встановленим нормативним значенням існує висока загроза порушення фінансової рівноваги та платоспроможності суб'єкта господарювання. Критичним є коли підприємство за рахунок оборотних активів не здатне покрити половини поточної заборгованості.

Іншою важливою групою показників є показники фінансової стійкості підприємства. Фінансово стійким вважається те підприємство, яке користуючись

власними коштами має можливість покрити потребу в запасах та своєчасно відповідати по своїм зобов'язанням.

Таблиця 2.1

Методика розрахунку показників ліквідності підприємства [50]

№	Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Економічний зміст	Напрямок позитивних змін
1	Власний оборотний капітал	$ВОК$	$ОА - ПЗ$	абсолютним показником ліквідності та платоспроможності підприємства	Збільшення
2	Коефіцієнт ліквідності (покриття);	$K_{\text{покр.}}$	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	характеризує достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року	Збільшення $K_{\text{покр.}} = 1$; при $K_{\text{покр.}} < 1$ підприємство має неліквідний баланс. Якщо $K_{\text{покр.}} = 1-0,5$, підприємство своєчасно ліквідує борги
3	Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності	$K_{\text{шв.лікв.}}$	Оборотні активи – Запаси / Поточні зобов'язання	Скільки одиниць найбільш ліквідних активів припадає на одиницю термінових боргів	Збільшення; має бути $K_{\text{шв.лікв.}} > 1$; у міжнародній практиці $K_{\text{шв.лікв.}} = 0,7-0,8$
4	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{\text{абс.лікв.}}$	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	Характеризує готовність підприємства негайно ліквідувати короткострокову заборгованість	Збільшення має бути $K_{\text{абс.лікв.}} = 0,2-0,35$
5.	Коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей	$K_{\text{тмц}}$	$A3 / П1+П2$	показує, яку частку короткотермінових зобов'язань підприємство може погасити, реалізувавши наявні матеріальні і товарні цінності.	збільшення
6.	Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості	$K_{\text{лדз}}$	$A2 / П1+П2$	Здатність розраховатися з кредиторами за рахунок дебіторів протягом одного року	рекомендоване значення $K_{\text{деб}} / \text{кред.} = 1$

Під фінансовою стійкістю підприємства розуміють забезпечення запасів і витрат джерелами коштів для їх формування. Фінансова стійкість – це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, 29

довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування [34, с. 43].

До основних факторів, що визначають фінансову стійкість підприємства, належить фінансова структура капіталу (співвідношення позикових і власних коштів, а також довгострокових і короткострокових джерел коштів) і політика фінансування окремих складових активів (насамперед необоротних активів і запасів). Розрізняють такі типи фінансової стійкості підприємства:

1. Абсолютна фінансова стійкість (на практиці зустрічається дуже рідко) – ситуація при якій власні оборотні кошти забезпечують запаси і витрати підприємства.

2. Нормально – стійкий фінансовий стан – ситуація, при якій запаси і витрати забезпечуються сумою власних оборотних коштів та довгостроковими позиковими джерелами.

3. Нестійкий фінансовий стан – ситуація, при якій запаси і витрати забезпечуються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів і позик.

4. Кризовий фінансовий стан – ситуація, при якій запаси і витрати не забезпечуються джерелами їх формування і підприємство перебуває на межі банкрутства [23, с. 127].

Фінансова стійкість підприємства також залежить від ефективного вибору джерел фінансування і визначається оптимальною структурою активів та співвідношенням власних і запозичених коштів. Методика розрахунку показників фінансової стійкості підприємства наведена у таблиці 2.2.

Стабільність фінансового стану підприємства в умовах ринкової економіки обумовлена значною мірою його діловою активністю, що залежить від широти ринків збуту продукції, його ділової репутації, ступеня виконання плану за основними показниками господарської діяльності, рівня ефективності використання ресурсів і стабільності економічного зростання.

Таблиця 2.2

Методика розрахунку показників фінансової стійкості підприємства [54]

№	Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Економічний зміст	Напрямок позитивних змін
1	Наявність власних коштів підприємства в обороті	В	$V_k - N_A$; Ф. 1 р.1495 - р. 1095	Оборотні активи, які фінансуються за рахунок власного капіталу і довгострокових зобов'язань.	збільшення
2	Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{\text{фін.ст}}$	Власний капітал + ДЗ / Пасиви	Частка стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі	$K_{\text{фін.ст}} = 0,85-0,90$
3	Коефіцієнт автономії	$K_{\text{авт.}}$	Власний капітал / Пасиви	Характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів	Збільшення; $K_{\text{авт.}} > 0,5$
4	Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{\text{фін.зал.}}$	Пасиви / Власний капітал	Рівень залежності підприємства від зовнішніх зобов'язань	зменшення
5	Коефіцієнт фінансового ризику	$K_{\text{фр}}$	Загальні зобов'язання / Власний капітал	показує скільки грн. залученого капіталу припадає на 1 грн. власного капіталу.	Зменшення; Оптимальне значення $< 0,5$.
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	K_m	Власні оборотні кошти / Власний капітал	показує, яке частинка власного капіталу знаходиться в обороті, а яка капіталізована.	Оптимальне значення $> 0,5$
7	Коефіцієнт покриття запасів	$K_{\text{зз}}$	Власні оборотні кошти / Товарно-матеріальні запаси	показує забезпеченість підприємства власними джерелами коштів для формування товарно-матеріальних засобів.	Оптимальне значення $> 0,8$.
8	Коефіцієнт загальної заборгованості	K_z	Загальна заборгованість / Власний капітал	показує яка сума поточних зобов'язань покривається власним капіталом підприємства.	Оптимальне значення < 1
9	Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	$K_{\text{спів}}$	Власний капітал / Запозичений капітал	показник характеризує фінансову стійкість підприємства	Оптимальне значення > 1

Ділова активність підприємства – це комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства і визначається такими критеріями, як місце підприємства на ринку, репутація, інноваційно-інвестиційна діяльність, конкурентоспроможність [54].

Ділова активність відображає рівень ефективності використання матеріальних, трудових, фінансових і інших ресурсів і в той же час характеризує якість управління, а також можливості потенційного розвитку підприємства [13].

Ділова активність підприємства у фінансовому аспекті проявляється, насамперед, у швидкості обороту його коштів. За визначенням С.В. Рекрут «показники ділової активності дають змогу оцінити ефективність використання підприємством власних коштів [74]. До цієї групи належать різні показники обіговості. Вони мають велике значення для оцінювання фінансового стану підприємства, оскільки інтенсивність обігу коштів, тобто швидкість перетворення їх на готівку, безпосередньо впливає на платоспроможність підприємства».

В останні роки сформулювався єдиний методологічний підхід до оцінки ділової активності як якісної характеристики ділового циклу, що проявляється в різному ступені залучення й ефективності використання ресурсів, у динаміці обсягів діяльності. Кон'юнктура ринку як барометр стану підприємства визначається розширенням або звуженням сфери ділової активності. Розширення ділової активності проявляється через зростання виробництва й укладання нових контрактів, підвищення споживчого попиту. У результаті цього відбувається збільшення місткості ринку, обсягу товарів і послуг.

Таким чином, ділова активність може характеризуватись динамікою показників ефективності виробничо-господарської діяльності в цілому. Позитивна динаміка цих показників сприятиме зміцненню фінансового стану підприємства.

«Золоте правило» економіки підприємства передбачає додержання умови, за якої темпи зростання прибутку підприємства мають перевищувати темпи зростання обсягів продажу, а останні повинні бути вищими за темпи зростання активів (майна).

Методика розрахунку показників ділової активності підприємства наведена у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Методика розрахунку показників ділової активності підприємства [74]

№	Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Економічний зміст	Напрямок позитивних змін
1	2	3	4	5	6
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$K_{об. кошт}$	$\frac{ЧД(В)Р}{Обігові кошти}$	Кількість оборотів обігових коштів за період; скільки виручки припадає на одиницю обігових коштів	збільшення
2	Коефіцієнт ефективності використання ресурсів	$K_{евр}$	$\frac{ЧП}{А}$	визначає відношення чистого прибутку до загальної вартості активів і характеризує рівень ефективності всіх активів підприємства	збільшення
3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$K_{об. д. з}$	$\frac{ЧД(В)Р}{Середня дебіторська заборгованість}$	У скільки разів виручка перевищує середню дебіторську заборгованість	збільшення
4	Тривалість оборотності дебіторської заборгованості	$T_{пог. д. з.}$	$360 / K_{об. д. з}$	Середній період інкасації дебіторської заборгованості, тобто період її погашення	Зменшення, особливо в умовах інфляції; збільшення, якщо додаткова вартість коштів компенсується додатковим прибутком від збільшення обсягів реалізації
5	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$K_{об. кр. з}$	$\frac{ЧД(В)Р}{Поточні зобов'язання}$	У скільки разів виручка перевищує середньорічну кредиторську заборгованість	збільшення
6	Тривалість оборотності кредиторської заборгованості	$T_{пог. кред. з.}$	$360 / K_{об. кр. з}$	Середній період сплати підприємством кредиторської заборгованості	зменшення
7	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	$K_{об. зап.}$	$\frac{Собівартість реалізації}{Середні запаси}$	Кількість оборотів коштів, інвестованих у запаси	збільшення

Показники рентабельності – це клас фінансових показників, які використовуються для оцінки здатності бізнесу генерувати прибуток відносно

доходу, операційних витрат, балансових активів або власного капіталу в часі, використовуючи дані за певний момент часу. Показники рентабельності показують наскільки добре компанія використовує свої активи, фінансові ресурси.

Рентабельність власного капіталу. Показує наскільки відсотків ефективно використовується власний капітал підприємства. Даний вид рентабельності формується під впливом двох чинників – чистого прибутку (чинник прямого впливу) та власного капіталу (чинник оберненого впливу). Відповідно, зростання рентабельності власного капіталу як позитивного моменту діяльності підприємства можна забезпечити за умови перевищення темпів приросту чистого прибутку над темпами приросту власного доходу за умови рівності їх абсолютних значень 1% приросту [71].

Рентабельність позикового капіталу характеризує здатність підприємства генерувати необхідний прибуток в процесі господарського використання позикового капіталу. Визначається як відношення чистого прибутку до середньої величини позикового капіталу

Методика розрахунку показників рентабельності підприємства наведена у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Методика розрахунку показників рентабельності підприємства [78]

№	Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Економічний зміст	Напрямок позитивних змін
1	2	3	4	5	6
1	Рентабельність активів	R_A	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів * 100 %	показує скільки грн. прибутку припадає на 1 грн. активів.	> 0, збільшення
2	Рентабельність власного капіталу	R_{BK}	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу * 100 %	показує скільки грн. прибутку припадає на 1 грн. власного капіталу.	> 0, збільшення

Продовження табл.2.4

1	2	3	4	5	6
3	Рентабельність основних засобів	$R_{ПК}$	Чистий прибуток / Середньорічна вартість основних засобів *100 %	показує скільки грн. прибутку припадає на 1 грн. основних засобів	> 0, збільшення
4	Рентабельність продажу	$R_{П}$	Чистий прибуток / Чистий дохід *100 %	показує скільки грн. прибутку припадає на 1 грн. продажів	> 0, збільшення

Показники рентабельності є одним з найбільш поширених метрик, які використовуються у фінансовому аналізі для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів. Оскільки саме вони вказують на ефективність їх використання. Щоб побачити наскільки ефективно підприємство використовує свої власні та позикові фінансові ресурси слід розраховувати показники рентабельності. Чи більше прибутку припадає на фінансові ресурси підприємства, тим ефективніше використовуються вони [83].

2.3. Світовий досвід формування фінансових ресурсів підприємства

Процес функціонування будь-якого підприємства носить циклічний характер. У межах одного циклу здійснюється залучення необхідними фінансовими ресурсами, поєднання їх у виробничому процесі, реалізація виробничої продукції і отримання фінансових результатів. Від ступеню ефективності процесу трансформації фінансових ресурсів в основні та оборотні засоби, а також в засоби стимулювання робочої сили залежить фінансове благополуччя підприємства в цілому і його робітників зокрема.

Управління фінансовими ресурсами підприємства по своїй суті можна порівнювати, по-перше з управлінням фінансовою діяльністю, яке за думкою Б. Колласа, має собі на меті, з однієї сторони, регулярно забезпечувати

підприємство засобами, які призначені для його раціонального оснащення і нормальної поточної господарської діяльності, надаючи йому ці засоби в необхідний час з мінімальними витратами і без втрати для незалежності підприємства по відношенню до третіх осіб і його можливій комерційній діяльності, а з іншої – контролювати перш за все раціональне використання фінансових ресурсів і рентабельність операцій, для чого ці ресурси були призначені.

Брікхем Юджин стверджує, що першочерговою задачею фінансового менеджменту є планування залучення і використання ресурсів з метою максимізації вартості фірми, іншими словами – прийняття такого рішення про вибір джерел фінансових ресурсів та їх використання. Тобто, якщо фірма розвивається, то їй потрібен капітал і цей капітал можна одержати за рахунок боргового зобов'язання, або маржі (акціонерного капіталу). Боргове зобов'язання має деякі переваги. По-перше власники його одержують доход. Це утриманий податок, ціну якого юристи призначають з базового зобов'язання. По-друге утримувачі боргового зобов'язання, використовуючи позичковий капітал, одержують прибуток [32]. Тому акціонери не повинні користуватися власними доходами, якщо справа успішно розвивається. Однак боргове зобов'язання має також і ряд недоліків. По-друге, якщо компанія виступає у складний час і поточного доходу недостатньо для того, щоб покрити виплати, її акціонери змушені будуть компенсувати недостачу, і якщо вони цього не зроблять, то результатом її буде банкрутство. Сприятливий період потім може швидко й прийти, але компанія може бути не під силу виконати зобов'язання за боргами, що може відвернути від неї акціонерів.

Формуючи фінансові ресурси фірма, насамперед, аналізує кількість факторів, а потім встановлює базову структуру капіталу. Ця база може змінюватись з часом залежно від того, як змінюються умови. Але на будь-який момент управління фірмою спирається на особливу структуру її капіталу. Якщо коефіцієнт фактичного боргового зобов'язання нижчий за базовий рівень, зростання капіталу буде, мабуть, здійснюватись за рахунок випущеного

боргового зобов'язання оскільки, боргове зобов'язання незначне, тоді буде використання чиста вартість капіталу фірми [30].

Тобто фірма оптимізує структуру капіталу з метою нарощування капіталу. Політика управління фінансовими ресурсами включає компроміс між оцінкою ступеня ризику і оборотом. Використання значного боргового зобов'язання підвищує ризиковість потоку доходу фірми. Однак, коефіцієнт більш високого боргового зобов'язання в цілому веде до високого рівня обороту. Більш висока оцінка ступеня ризику зумовлює зниження ціни акції, однак очікуваний вищий рівень обороту підвищує її, тому оптимальна структура фінансових ресурсів встановлює баланс між оцінкою ступеня ризику і оборотом з тією метою, щоб максимально підвищити оцінку акції фірми.

Зарубіжні фірми використовують чотири основоположних фактори, які діють на управління фінансовими ресурсами, їх оптимальною структурою.

Оцінка ступеня ризику в бізнесі, або ризиковість, що є невід'ємною характеристикою операцій фірми, якщо та не використовувала боргове зобов'язання. Чим більший ризик у бізнесі фірми, тим нижчий її коефіцієнт оптимального боргового зобов'язання.

Податкова ситуація на фірмі. Основною причиною для використання боргового зобов'язання є скорочення витрат на його утримання, яке знижує ефективну вартість боргового зобов'язання. Однак, якщо більша частина доходу її підпадає під податки або для нього можна застосувати податкові пільги, тоді коефіцієнт податку фірми буде низьким. В іншому випадку боргове зобов'язання не буде виступати як перевага, якщо воно могло б бути для фірми з більш високим ефективним податковим коефіцієнтом.

Фінансова гнучкість, або спроможність нарощувати капітал в обумовлені строки в несприятливих умовах. Скарбники корпорації знають, що постійне надходження коштів необхідне для стабільних операцій, які є життєво важливими для досягнення успішного кінцевого результату. Вони також знають, що коли грошей в економіці не достатньо, чи коли фірма зазнає практичних труднощів в операціях, кредитори капіталу надають перевагу забезпеченню

боргів компаніям з надійними балансовими звітами. Таким чином, потенційна майбутня потреба коштів і наслідки їх нестачі мають найбільший вплив на базову структуру капіталу – чим більша ймовірна майбутня потреба в капіталі і чим менші наслідки нестачі капіталу, тим надійнішим має бути балансовий звіт.

Управлінський консерватизм або агресивність. Деякі менеджери агресивніші, ніж інші. Звідси деякі фірми більш схильні використовувати боргове зобов'язання в намаганні прискорити одержання прибутків. Цей фактор не впливає на оптимальну або на ціномаксимізуючу структуру капіталу, однак, впливає на його базову структуру [32].

Ці положення значною мірою визначають базову структуру капіталу, однак, поточні умови його застосування можуть примусити фактичну структуру капіталу не співпадати з базовою.

Отже, фірма, чий товарний збут стабільний, може спокійно брати значніше боргове зобов'язання та нести вищі фіксовані витрати, ніж компанія із нестабільним збутом. Компанії-споживачі внаслідок їх постійного незадовільного попиту та обставин, що історично склалися, здатні використовувати фінансовий ліверидж більшою мірою, ніж промислові фірми.

Фірми, чії активи співпадають (підходять) за безпекою кредитів, мають тенденцію використовувати боргове зобов'язання досить інтенсивно. Активи, які можуть бути використані у різному бізнесі, дають добре додаткове забезпечення, в той час як вузько цільові активи його не дають. Таким чином, продукуючи заможні компанії є, звичайно, кредитоздатними і значною мірою використовують кредит, тоді як компанії, що включені в технологічні дослідження, використовують боргове зобов'язання меншою мірою.

При однакову рівні решти показників фірма з меншим поточним «лівериджом» може краще використати фінансовий ліверидж, тому що взаємодія поточного і фінансового лівериджів визначає в цілому вплив у збуті на поточний прибуток і рух чистої готівки [30]. При однаковому рівні решти показників швидше зростаючі фірми мають, насамперед, покладатись на зовнішній капітал. У подальшому коливання витрат, включених у ціну продажу звичайних акцій,

перевищує збитки, понесені при продажу боргового зобов'язання. Таким чином, швидко зростаючі фірми мають тенденцію використовувати більшою мірою боргове зобов'язання, ніж повільно зростаючі компанії.

Часто спостерігається, що фірми із дуже невеликими коефіцієнтами обігу за внеском використовують відносно невелике боргове зобов'язання. Хоча теоретично обґрунтування цього факту немає, одне практичне пояснення існує. Міститься воно в тому, що дуже прибуткові фірми, такі як Intel, Microsoft, Coca-Cola просто не потребують такого великого фінансування боргового зобов'язання. Їх високі коефіцієнти обігу дозволяють їм здійснювати найбільше з необхідних їм фінансувань за рахунок збереженого прибутку.

Відсотковий прибуток виражає собою витрати і відрахування є найціннішими для фірми із високими податковими коефіцієнтами. Отже, чим вищий корпоративний податковий коефіцієнт фірми, тим більша перевага боргового зобов'язання.

Вплив боргового зобов'язання порівняно з акцією на стан менеджменту може докорінно змінювати структуру капіталу. Якщо менеджер має в цей час контроль над голосування (більше 50% акцій), але не знаходить можливостей, щоб скуповувати їх далі, він може вибрати боргове зобов'язання для нових фінансувань. З іншого боку, менеджер може вирішити використати маржу, якщо фінансова ситуація фірми є настільки слабкою, що використання боргового зобов'язання могло б піддати її серйозному ризику його невиконання, тому що, якщо фірма потрапляє в скрутне становище, менеджері змушені будуть майже напевно залишити свої робочі місця. Однак, коли використовується занадто мале боргове зобов'язання, посилюється ризик поглинання фірми. Керівництво її поставлене в ситуацію, в якій можливе використання або боргового зобов'язання, або маржі, тому що тип капіталу, який найбільше захищає фірму, буде змінюватись від ситуації до ситуації. В іншому випадку. Якщо менеджмент є зовсім ненадійним, необхідні істотні зміни в керуванні фірмою.

Поки що ніхто не може довести, що яка-небудь структура капіталу веде до вищих цін акцій, ніж інша, менеджер може скласти свою особисту думку про

структуру капіталу. Деякі види менеджменту мають тенденцію бути консервативнішими, ніж інші, тобто, використовувати менше боргове зобов'язання, ніж середня фірма в своїй індустрії. Водночас агресивні види менеджменту використовують більше боргове зобов'язання з метою збільшення прибутку.

В більшості випадків корпорація обговорює свою структуру капіталу із кредитором та оціночними агентствами і прислухатися до їх порад.

Також, обставини ринку акцій та облігацій відчують і довго- і короткострокові зміни, які можуть суттєво вплинути на оптимальну структуру капіталу фірми. Внутрішня структура фірми може також мати відношення до базової структури капіталу.

Таким чином, при формуванні фінансових ресурсів зарубіжні фірми створюють оптимальну структуру капіталу фірми, яка виражає собою поєднання боргового зобов'язання і маржі, яка максимізує ціну акції фірми. У будь-який момент менеджер фірми має особливу базову структуру капіталу - ймовірно оптимальну структуру, хоча ця ціль може змінюватись з часом.

Висновки до розділу 2

Досліджено значення фінансових ресурсів для діяльності підприємства зумовлює наукову і практичну значущість методичних підходів до аналізу фінансових ресурсів підприємств для забезпечення ефективності їх управління. Аналіз фінансових ресурсів і можливостей розвитку підприємства становить складний процес виявлення перспектив досягнення стратегічних цілей та розвитку підприємства за рахунок наявних фінансових ресурсів, що передбачає визначення і розв'язання проблемних питань стосовно оптимізації структури фінансування, джерел формування і ефективності використання фінансових ресурсів та інших аспектів фінансової діяльності підприємства.

На підприємствах слід проводити систематичний аналіз та оцінку ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Для цього

рекомендовано використовувати розрахунок ряду показників, а саме: ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності.

Єдиної методики щодо аналізу та оцінки фінансових ресурсів не існує, підприємства мають змогу самостійно обирати потрібні суб'єкти господарювання для розрахунку, які їм здаються найбільш потрібними. Одна з головних проблем, яка допускається на підприємствах полягає у тому, що у них відсутня систематична оцінка ефективності використання фінансових ресурсів. Як наслідок вони не мають змоги своєчасно реагувати на можливі негативні зміни.

Аналіз світового досвіду управління фінансовими ресурсами показав, що при формуванні фінансових ресурсів зарубіжні фірми створюють оптимальну структуру капіталу фірми, яка виражає собою поєднання боргового зобов'язання і маржи, яка максимізує ціну акції фірми. У будь-який момент менеджер фірми має особливу базову структуру капіталу - ймовірно оптимальну структуру, хоча ця ціль може змінюватись з часом.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРАТ «ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА «КОРОНА»

3.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства

Об'єктом дослідження є приватне акціонерне товариство «Прилуцька швейна фабрика «Корона» (ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»). Юридична адреса досліджуваного товариства: Україна, 17503, Чернігівська обл., місто Прилуки, провулок Андріївський, будинок 12. За організаційно-правовою формою підприємство створене у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю, формою власністю – приватне підприємство. Власником досліджуваного товариства є Добринін Нікіта Ігорович, а виконавчим директором – Скрипченко Володимир Васильович. У таблиці 3.1 наведемо інформаційну карту ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

Таблиця 3.1

Інформаційна карта ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» [81]

Стаття	Характеристика
Назва	ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»
ЄДРПОУ	00310137
Адреса	Україна, 17503, Чернігівська обл., місто Прилуки, провулок Андріївський, будинок 12
Основний вид діяльності	14.19 Виробництво іншого одягу й аксесуарів
Дата заснування	13.10.1993
Середня кількість працівників	147 осіб
Керівник	Скрипченко Володимир Васильович
Електронна пошта	chost@pl.cg.ukrtel.net

ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у своїй діяльності керується діючим законодавством України (Конституцією, Кодексами законів про працю, Господарським, Податковим та Цивільним кодексами, Законами України «Про

господарські товариства», «Про захист прав споживачів» тощо) Статутом, а також внутрішніми правилами процедур, регламентами та іншими локальними нормативними актами.

Основною місією ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є максимізація прибутку від виробництва одягу на основі задоволення потреб широких верств населення у якісній та доступній продукції з урахуванням всіх смаків і очікувань споживачів.

Для досягнення основної місії ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» ставить перед собою виконання наступних завдань:

- забезпечення життєдіяльності підприємства за рахунок збереження існуючого і пошуку нових ринків збуту;
- збільшувати частку ринку;
- підвищення якості продукції, що випускається;
- мінімізувати витрати на виробництво і ліквідувати можливі непродуктивні втрати;
- підвищувати компетентність робочого персоналу та залучати новий висококваліфікований персонал і досвідчених фахівців в області якості.

ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» спеціалізується на пошитті верхнього чоловічого та жіночого одягу. Зокрема, фабрика виготовляє жіночі та чоловічі пальта, куртки, тренчі, плащі, жакети, піджаки, формений одяг, спецодяг та кашкети формені. У 2020 р. було придбано нове автоматизоване високотехнологічне обладнання, яке дозволило збільшити якість та кількість готової продукції. Досліджуване товариство постійно працює над підвищенням якості продукції, розширенням асортименту, пошуку нових клієнтів. ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика реалізовує продукцію як на внутрішньому, так і зовнішньому ринку. Завдяки постійному покращенню якості та зростанню обсягів виробництва, підприємство розширює коло закордонних замовників. Вироби фабрики експортуються до Європи, зокрема Франції та Бельгії. Наразі, питома вага експорту становить понад 55 % в обсягах виробленої товарної продукції.

На рисунку 3.1 відобразимо динаміку обсягів реалізації продукції ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

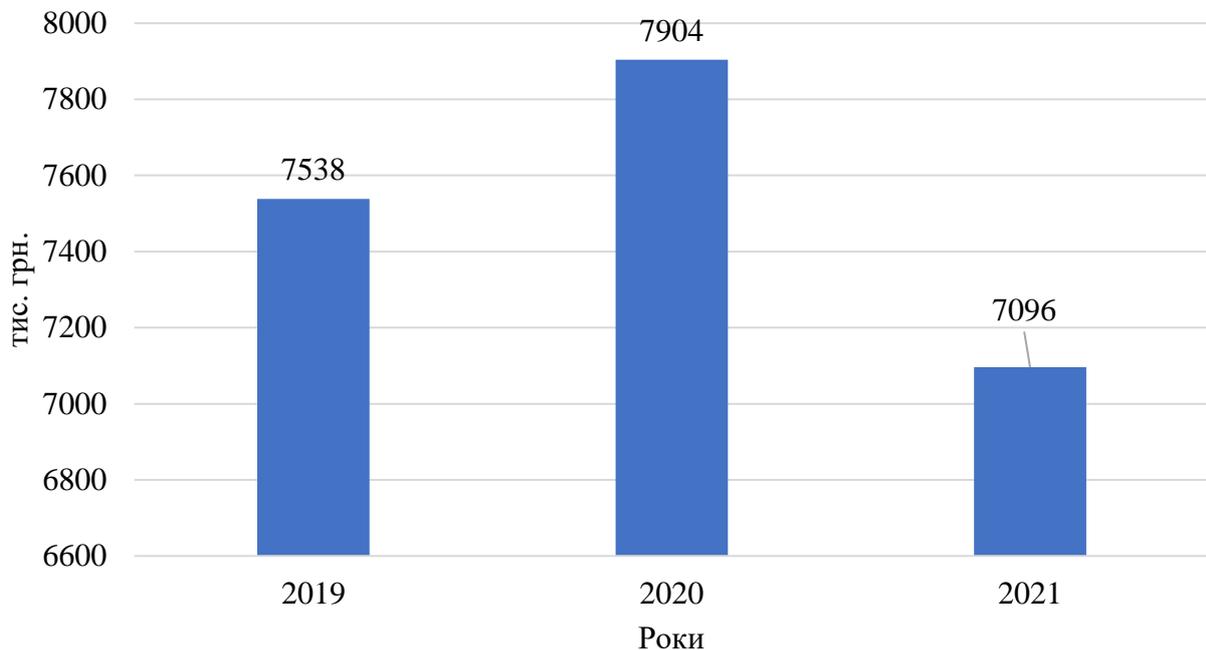

Рис. 3.1. Динаміка обсягів реалізації продукції ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Обсяги реалізації продукції на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» мають різні зміни. У 2019 р. обсяг реалізації склав 7538 тис. грн., у 2020 р. відбулося зростання до 7904 тис. грн., а у 2021 р. помітне загальне зниження до 7096 тис. грн. У звітному році спостерігається негативна тенденція щодо зниження обсягів реалізації продукції ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Основні причини, які вплинули на це стало зниження платоспроможності споживачів, а також висока конкуренція з по-між інших виробників одягу та іншої подібної продукції.

У перспективі ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» не планує змінювати основну діяльність та здійснювати переорієнтацію збутової політики. Керівництво ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» ставить амбітні цілі, що збільшення обсягів продажу на 5 % у плановому році. Для цього варто виходити на нові зарубіжні ринки збуту. Зокрема, доцільним є вихід на ринок Польщі, Чехії, Угорщини тощо. Поступова євроінтеграція України створює нові

передумови для розвитку зовнішньоекономічної діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Продукція ПрАТ КВФТ «Кремтекс» ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» відзначається високою якістю та низькою вартістю порівняно із зарубіжними виробниками.

Великий вплив на будь-яке підприємство має сформована організаційна структура. Адже, організаційна структура відображає взаємини між працівниками різних рівнів. Вона визначає схему розпоряджень і наказів, за допомогою яких діяльність компанії планується, організовується, направляється і контролюється.

Організаційна структура ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є лінійно-функціональною. Лінійно-функціональна організаційна структура являє собою комбінацію лінійної та функціональної структур. В такій структурі лінійні ланки приймають рішення, а функціональні підрозділи допомагають готувати різні рішення, заходи, плани для прийняття управлінських рішень.

Графічно організаційна структура управління ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» наведена на рисунку 3.2. Відповідно до неї головним органом управління товариства є загальні збори учасників, виконавчим органом управління – директор, а контролюючим органом – ревізійна комісія. Стратегічно важливі завдання вирішують загальні збори учасників, інші завдання, які не входять у їх компетенцію покладе на директора ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

Організаційна структура управління ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» передбачає наявність усіх ключових структурних підрозділів. Кожен з них підпорядкований певному керівнику, якого й виконує поставлені завдання. За фінансово-економічну роботу на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» відповідає планово-економічний відділ, який підпорядкований фінансовому директору. Бухгалтерія на чолі з головним бухгалтером відповідає за ведення бухгалтерського обліку, формування фінансової звітності, правильність відображення у ній інформації тощо.

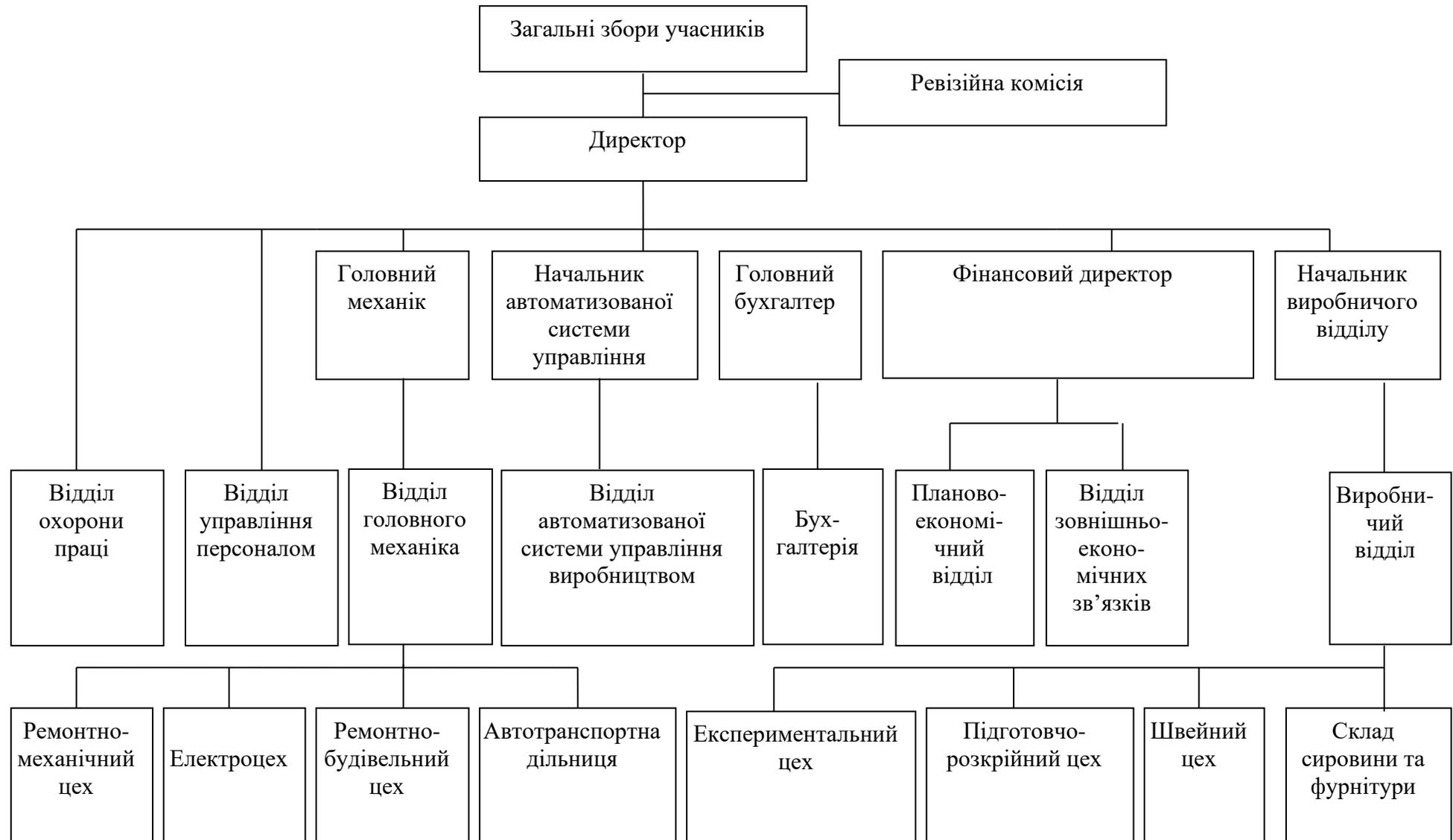

Рис. 3.2. Організаційна структура управління ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Для оцінки конкурентного стану ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» доцільно провести SWOT-аналіз, який дозволяє здійснити аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища. Так, внутрішнє середовище ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» аналізується з погляду сильних та слабких сторін. Зовнішнє середовище визначає можливості та загрози, які існують для діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». SWOT-аналіз ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» представлено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

SWOT-аналіз ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Зовнішнє середовище	
Можливості	Загрози
1. Збільшення числа клієнтів. 2. Розвиток швейної галузі. 3. Вихід на нові іноземні ринки. 4. Державна підтримка технічного переоснащення виробництва.	1. Високі темпи інфляції. 2. Зростання тиску конкурентів. 3. Поширення пандемії Covid-19. 4. Підвищення цін постачальниками. 5. Підвищення податкового навантаження. 6. Збільшення відсоткових ставок кредитування.
Внутрішнє середовище	
Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Сприятливе географічне розташування. 2. Висока кваліфікація робочої сили. 3. Високий контроль якості. 4. Імідж надійного партнера. 5. Позитивний імідж. 6. Високий ступінь дотримання договірних зобов'язань. 7. Широкий асортимент продукції. 8. Досвід роботи на іноземних ринках.	1. Ницькі показники обсягу реалізації продукції. 2. Слабка маркетингова політика. 3. Застарілі основні фонди. 4. Відсутність довгострокової стратегії розвитку. 5. Нестача власних фінансових ресурсів.

З метою узагальнення та визначення стратегії товариства, будемо матрицю SWOT-аналізу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Матриця SWOT-аналізу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Можливості + Сильні сторони	Можливості + Слабкі сторони
4+8=12	4+5=9
Загрози + Сильні сторони	Загрози + Слабкі сторони
6+8=14	6+5=11

Отже, в результаті проведеного SWOT-аналізу ми встановили, що для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» на сучасному етапі розвитку характерне використання стратегії обмеженого зростання, що обумовлено значною кількістю загроз у зовнішньому середовищі, які необхідно враховувати, щоб не втратити свої конкурентні переваги та позиції.

Вірогідні перспективи подальшого розвитку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» в цілому залежать від загального економічного стану країни, поліпшення платоспроможності підприємств, тому на даний час керівництво не має змоги прогнозувати вірогідні перспективи подальшого розвитку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» більш, ніж на 12 місяців від звітної дати. В наступному році ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» планує займатись основними видами діяльності: виготовлення одягу з давальницької сировини на експорт та виробництво одягу на ринок України.

Для кожного суб'єкту господарювання важливо здійснювати прибуткову діяльність. Адже, саме завдяки прибуткам вони мають змогу розвиватися, оновлювати матеріально-технічну базу, інвестувати у розвиток персоналу, розширювати виробничо-господарську діяльність тощо. Користуючись фінансовою звітністю ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр. у таблиці 3.4 наведемо аналіз прибутковості.

З наведених даних видно, що чистий дохід від реалізації продукції щороку змінюється. У 2019 р. складав 7538 тис. грн., у наступному зріс на 366 тис. грн., а у 2021 р. знизився на 808 тис. грн. Такі зміни є негативними, адже зменшується дохід отриманий від реалізації продукції ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» при тому, що вартість її зростає під впливом інфляції та інших економічних змін.

З позитивного слід відмітити суттєве зниження собівартості реалізованої продукції у 2021 р. на 966 тис. грн. порівняно з 2020 р. Цього ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» досягло завдяки більш економічному та раціональному використанню матеріальних ресурсів, усуненню непродуктивних

втрат, переходу на ощадливе виробництво, а також впровадженню ресурсозберігаючих технологій.

Таблиця 3.4

Аналіз прибутковості ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»
за 2019-2021 рр.

Показник	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Абс. відх. (2020/2019)	Абс. відх. (2021/2020)
Чистий дохід від реалізації продукції	7538	7904	7096	366	-808
Собівартість реалізованої продукції	6687	6893	5927	206	-966
Валовий прибуток	851	1011	1169	160	158
Інші операційні доходи	23	54	59	31	5
Сумарні операційні доходи	7515	7850	7037	335	-813
Адміністративні витрати	532	608	687	76	79
Витрати на збут	99	132	178	33	46
Інші операційні витрати	23	54	59	31	5
Сумарні операційні витрати	7341	7687	6851	346	-836
Прибуток від операційної діяльності	197	217	245	20	28
Дохід від інвестиційної та фінансової діяльності	1	0	0	-1	0
Витрати від інвестиційної і фінансової діяльності	0	0	0	0	0
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	198	217	245	19	28
Витрати з податку на прибуток	36	39	44	3	5
Чистий фінансовий результат: прибуток	162	178	201	16	23

Валовий прибуток на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» має стійку тенденцію щодо позитивних змін. У 2019 р. валовий прибуток склав 851 тис. грн., у 2020 р. зріс на 160 тис. грн., а у 2021 р. зростання становило 158 тис. грн. Валовий прибуток зріч завдяки зменшенню собівартості реалізації продукції ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». На рисунку 3.3 наведемо цю динаміку.

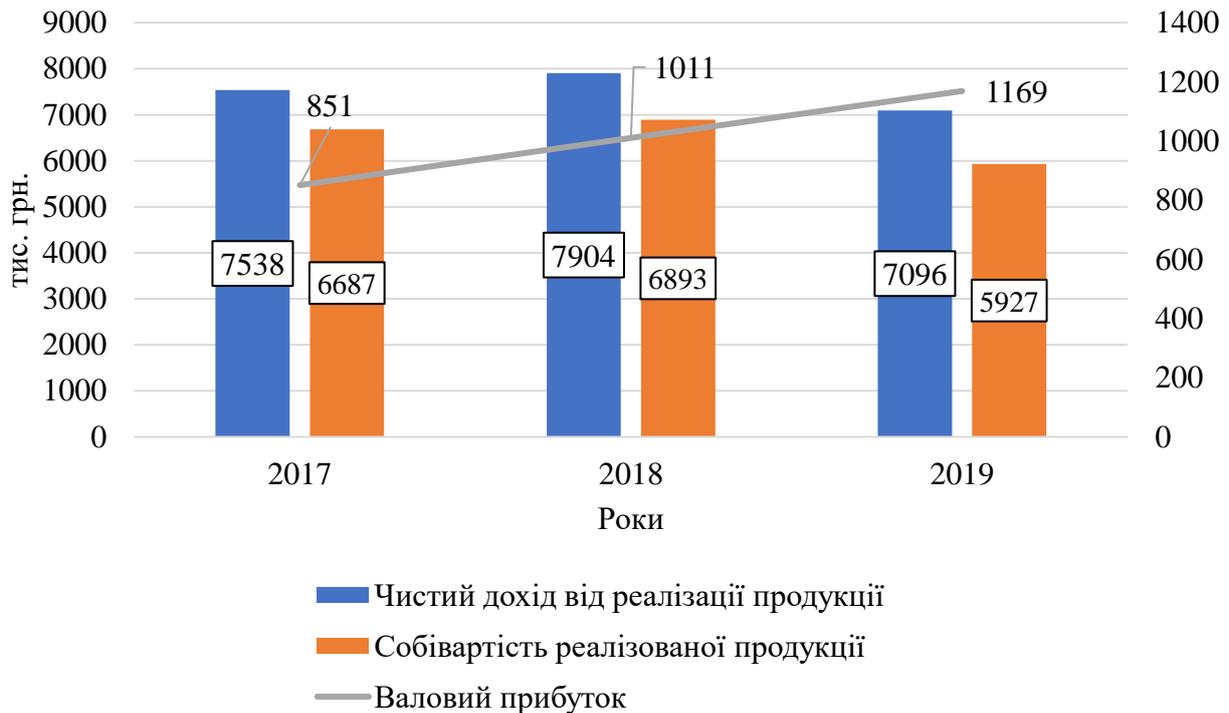

Рис. 3.3. Динаміка основних економічних показників ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Протягом аналізованого періоду суттєво зросли адміністративні витрати з 532 тис. грн. у 2019 р. до 687 тис. грн. на кінець звітної періоду. Такі зміни обумовлені зростання витрат на утримання адміністративно-управлінського штату ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Поряд з адміністративними витратами зросли й витрати на збут, які у 2019 р. склали 99 тис. грн., у 2020 р. зросли на 33 тис. грн., а у 2021 р. показали приріст у 46 тис. грн.

Кінцевим результатом роботи ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є чистий прибуток, тобто той який залишається у розпорядженні товариства після усіх витрат. Він на досліджуваному товаристві має позитивну динаміку щодо зростання. У 2019 р. складав 162 тис. грн., у 2020 р. зріс на 16 тис. грн., а у 2021 р. зростання складало 23 тис. грн. Зростання чистого прибутку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є позитивним та свідчить про більш продуктивну та ефективну роботу досліджуваного товариства.

Таким чином, ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є одним з передових підприємств у сфері швейного виробництва. Основним видом

діяльності є виробництво одягу, товариство реалізовує продукцію як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Організаційна структура управління ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є лінійно-функціональною та націлена на досягнення поставлених цілей. Аналіз основних фінансових результатів показав, що незважаючи на загальне зменшення чистого доходу від реалізації продукції кінцевий фінансових результат, а саме чистий прибуток протягом 2019-2021 рр. зростає з 162 тис. грн. до 201 тис. грн. Далі у роботі проведемо аналіз складу, структури та динаміки фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

3.2. Аналіз складу, структури та динаміки фінансових ресурсів підприємства

Для будь-якого підприємства важливого значення набуває наявність відповідних фінансових ресурсів, які забезпечують безперервну виробничо-господарську діяльність ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Як відомо фінансові ресурси можуть класифікуватися за різними класифікаційними ознаками. У таблиці 3.5 наведемо агрегований баланс ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

З наведених даних спостерігаємо тенденцію щодо зростання питомої ваги необоротних активів з одночасним зниження оборотних активів. Це свідчить про зниження ліквідності балансу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

Зокрема, у 2020 р. необоротні активи склали 2110 тис. грн., що становить 35,12 % від усіх активів, це на 624 тис. грн. та 9,58 % відповідно більше за 2019 р. У свою чергу в 2021 р. зростання склало 804 тис. грн. та 11,48 % від попереднього року. У свою чергу оборотні активи мають тенденцію щодо зменшення як у абсолютних значеннях, так і питомій вазі. У 2020 р. вони становили 3898 тис. грн. (64,88 % у питомій вазі), що на 435 тис. грн. та 9,58 % менше за 2019 р., у 2021 р. зменшення продовжилося до 3339 тис. грн. у абсолютних значеннях та на 11,48 % у питомій вазі.

Таблиця 3.5

Агрегований баланс ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Актив	2019 рік		2020 рік		Відхилення (+,-) в		Темп зростання, %	2020 рік		2021 рік		Відхилення (+,-) в		Темп зростання, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	сумі, тис. грн.	питомій вазі, %		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	сумі, тис. грн.	питомій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. Необоротні активи	1486	25,54	2110	35,12	624	9,58	41,99	2110	35,12	2914	46,6	804	11,48	38,1
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи	1486	25,54	2110	35,12	624	9,58	41,99	2110	35,12	2914	46,6	804	11,48	38,1
1.2. Довгострокові фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3. Відстрочені податкові активи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Оборотні активи	4333	74,46	3898	64,88	-435	-9,58	-10,04	3898	64,88	3339	53,4	-559	-11,48	-14,34
2.1. Запаси	3948	67,85	2248	37,42	-1700	-30,43	-43,06	2248	37,42	2877	46,01	629	8,59	27,98
2.2. Дебіторська заборгованість	315	5,41	1153	19,19	838	13,78	266,03	1153	19,19	139	2,22	-1014	-16,97	-87,94
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти	4	0,07	82	1,36	78	1,29	1950	82	1,36	105	1,68	23	0,32	28,05
2.4. Інші оборотні активи	66	1,13	415	6,91	349	5,78	528,79	415	6,91	218	3,49	-197	-3,42	-47,47
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього майна	5819	100	6008	100	189	0	3,25	6008	100	6253	100	245	0	4,08

Продовження табл. 3.5

Пасив	2019 рік		2020 рік		Відхилення (+,-) в		Темп зрос- тання, %	2020 рік		2021 рік		Відхилення (+,-) в		Темп зрос- тання, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	сумі, тис. грн.	питомій вазі, %		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	сумі, тис. грн.	питомій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. Власний капітал	1001	17,2	1179	19,62	178	2,42	17,78	1179	19,62	1380	22,07	201	2,45	17,05
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	187	3,21	177	2,95	-10	-0,26	-5,35	177	2,95	162	2,59	-15	-0,36	-8,47
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	4631	79,58	4652	77,43	21	-2,15	0,45	4652	77,43	4711	75,34	59	-2,09	1,27
3.1. Короткострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Кредиторська заборгованість	3092	53,14	3160	52,60	68	-0,54	2,20	3160	52,60	2645	42,30	-515	-10,3	-16,30
3.3. Інші поточні зобов'язання	1539	26,45	1492	24,83	-47	-1,62	-3,05	1492	24,83	2066	33,04	574	8,21	38,47
Всього капіталу	5819	100	6008	100	189	0	3,25	6008	100	6253	100	245	0	4,08

Графічно структуру активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр. наведемо на рисунку 3.4.

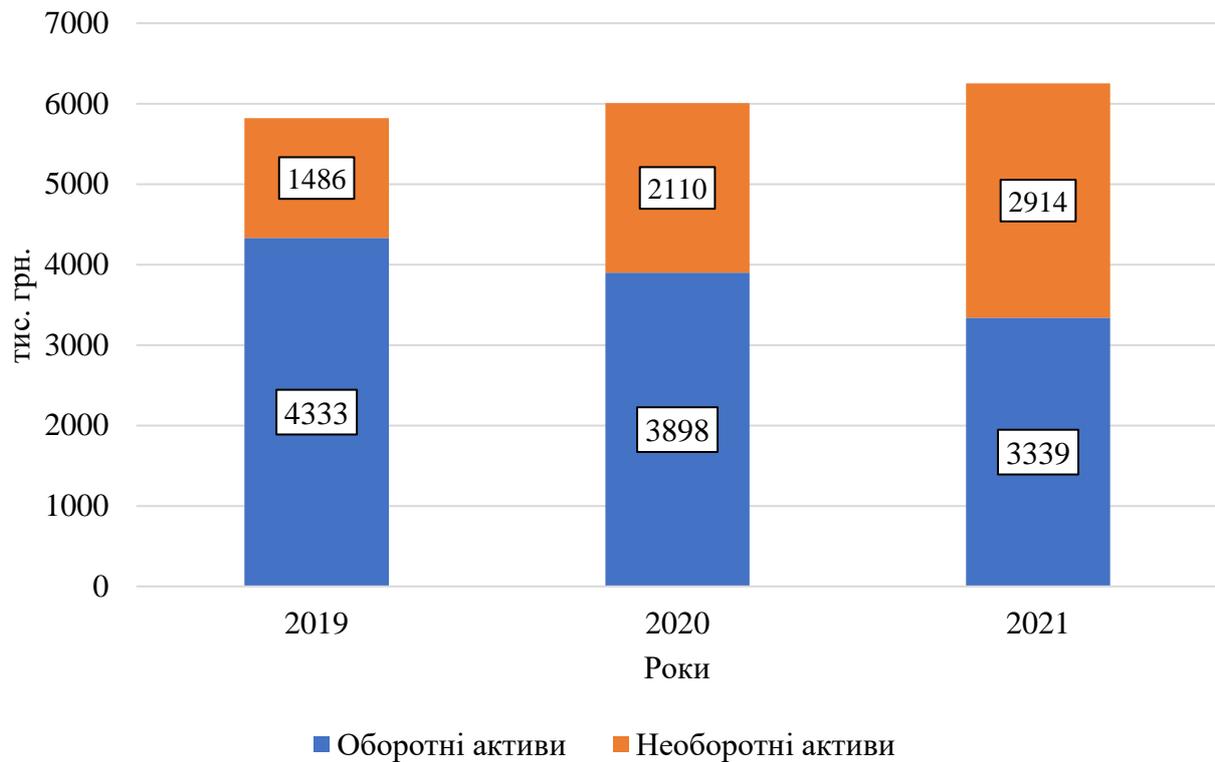

Рис. 3.4. Структура активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Необоротні активи ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» майже повністю складають з основних засобів. Їх зростання зумовлене роботою досліджуваного товариства щодо оновлення матеріально-технічної бази, придбання нових технологій тощо. Що стосується оборотних активів, то вони складаються з запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів та їх еквівалентів, а також інших оборотних активів.

Запаси ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019 р. складають 3948 тис. грн. або 67,85 % активів товариства, у 2020 р. відбулося їх зменшення на 1700 тис. грн. та на 30,43 % у питомій вазі, у 2021 р. їх вартість зросла на 2877 тис. грн. та на 8,59 % у загальній частці.

Якщо аналізувати запаси у розрізі його складових, то зростання відбувається як по виробничих запасах, так і по готовій продукції. Внаслідок

динамічного зовнішнього середовища та впливу інфляції ціни на сирову постійно зростають. З цією метою ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» намагається закуповувати сировину у більшій кількості по оптовим цінам. Це дозволяє здешевити ціну, а також забезпечити безперебійну виробничо-господарську діяльність у якісній сировині.

Суттєвого зменшення у 2021 р. зазначала дебіторська заборгованість на 1014 тис. грн. у абсолютних значеннях та на 16,97 % у питомій вазі. Така зменшення обумовлено тим, що товариство стало менше реалізовувати продукції на умовах після оплати. Протягом всього аналізованого періоду часу грошові кошти та їх еквіваленти на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» займають доволі малу частку. У 2019 р. складають 4 тис. грн. або 0,07 %, у 2020 р. відбулося зростання на 78 тис. грн. або 1,29 %, у 2021 р. зростання склало 23 тис. грн. або 0,32 %. З позитивного слід відмітити незначене щорічне зростання найбільш ліквідних активів товариства.

На рисунку 3.5 наведемо структуру оборотних активів досліджуваного товариства за 2019-2021 рр.

Аналізуючи пасиви балансу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід відмітити про значення переважання зобов'язань над власним капіталом, при цьому помітне зростання частки другого з одночасним зменшенням першого. Так, власний капіталу протягом аналізованого періоду зростає з 1001 тис. грн. до 1380 тис. грн., у питомій вазі це зростання виглядає як: з 17,2 % до 22,07 %. Зростання частки власного капіталу свідчить про збільшення фінансової самостійності досліджуваного товариства.

Щорічно відбувається зменшення довгострокових зобов'язань, що свідчить про їх погашення досліджуваним товариством. У 2019 р. їх вартість склала 187 тис. грн. або 3,21 %, у 2020 р. відбулося їх зростання на 10 тис. грн. або 0,26 %. У 2021 р. товариству вдалося її зменшити ще на 15 тис. грн., що призвело до зменшення у частці на 0,36 %.

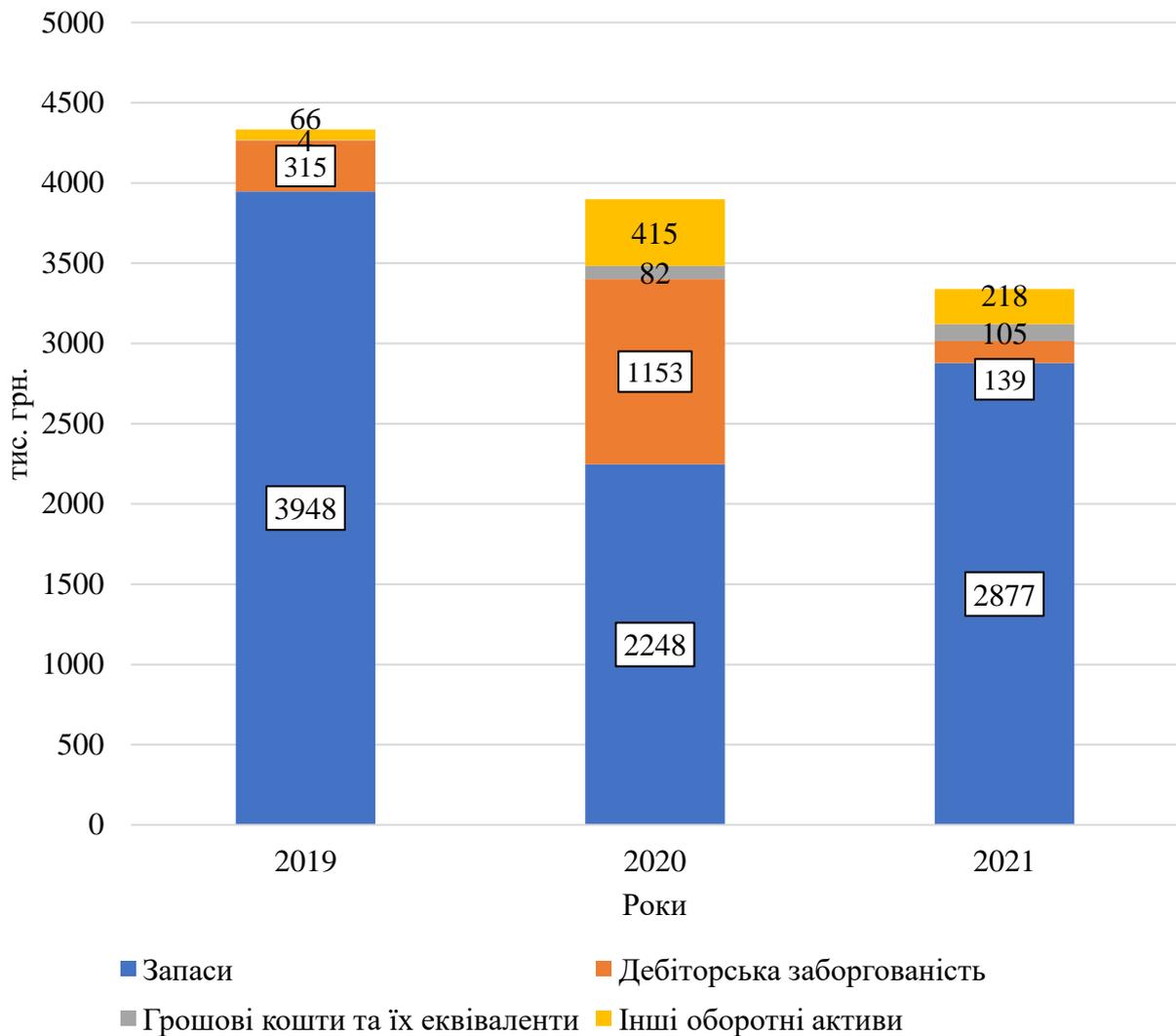

Рис. 3.5. Структура оборотних активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

У свою чергу фінансування господарської діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» здійснюється переважно за рахунок поточних зобов'язань. У 2019 р. їх вартість складала 4631 тис. грн. або 79,58 % від усіх джерел фінансування. У 2020 р. відбулося їх зростання на 21 тис. грн., водночас за рахунок більш вищого зростання власного капіталу, питома вага поточних зобов'язань зменшилася на 2,15 %. У 2021 р. тенденція подібна продовжилася: поточні зобов'язання зросли на 59 тис. грн., але у питомій вазі зменшилися на 2,09 %. Структуру джерел фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр. наведемо на рисунку 3.6.

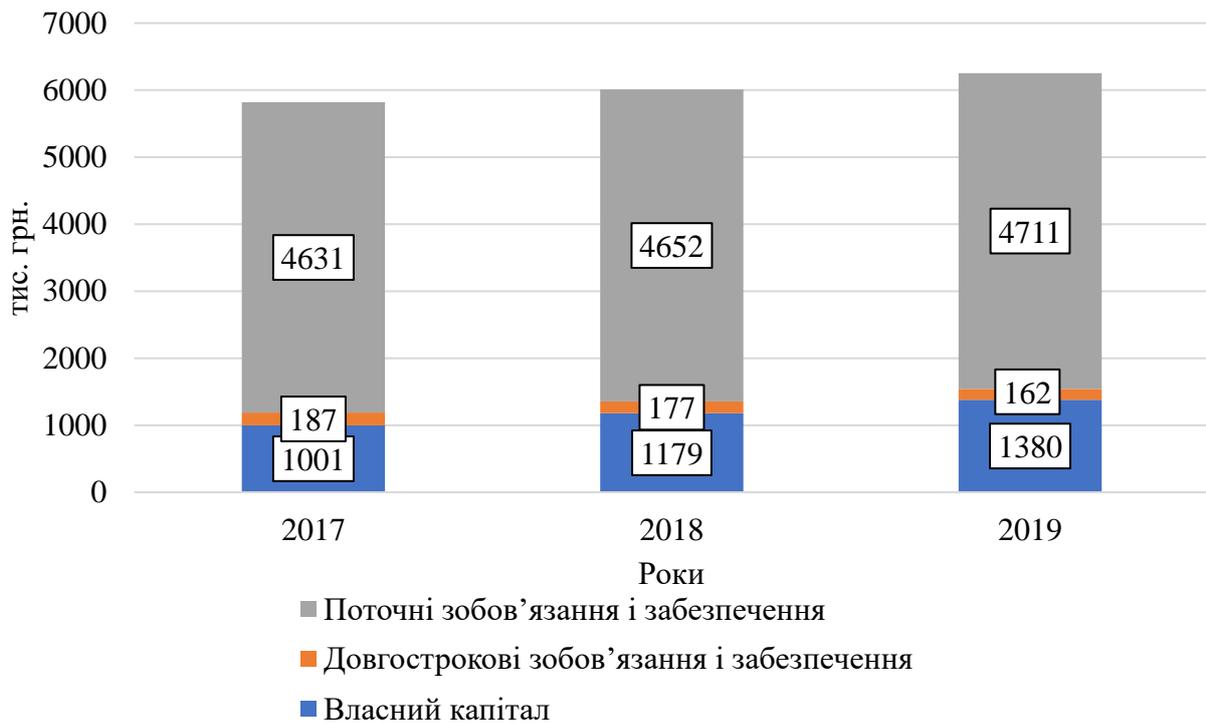

Рис. 3.6. Структура активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Позитивним є постійне зростання власного капіталу на досліджуваному товаристві. Для більш детального аналізу в таблиці 3.5 відобразимо склад та структуру власного капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

Аналізуючи структуру та динаміку власного капіталу перш за все слід відмітити, що його розмір щорічно зростає. У 2021 р. ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у розпорядженні мало власний капітал в розмірі 1380 тис. грн., що на 17,78 % та 17,05 % вище за 2019-2020 рр. відповідно. Структура власного капіталу наведена на рисунку 3.6.

Зареєстрований та додатковий капітал протягом 2019-2021 рр. на товаристві не змінювався. Перший складав 339 тис. грн., а другий – 114 тис. грн. Нарощування власного капіталу на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» відбувалося через нерозподілений прибуток, який зріс з 548 тис. грн. у 2019 р. до 927 тис. грн. на кінець звітного періоду.

Таблиця 3.6

Структура та динаміка власного капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Найменування статей	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+,-) порівнюючи 2020 р. з 2019 р.			Відхилення (+,-) порівнюючи 2021 р. з 2020 р.		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	Δ	%	темп зростання, %	Δ	%	темп зростання, %
Власний капітал	1001	100	1179	100	1380	100	178	0	17,78	201	0	17,05
1. Зареєстрований (пайовий) капітал	339	33,87	339	28,75	339	24,57	0	-5,12	0	0	-4,18	0
2. Додатковий капітал	114	11,39	114	9,67	114	8,26	0	-1,72	0	0	-1,41	0
Всього інвестований капітал	453	45,25	453	38,42	453	32,83	0	-6,83	0	0	-5,59	0
3. Резервний капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	548	54,75	726	61,58	927	67,17	178	6,83	32,48	201	5,59	27,69
Всього накопичений капітал	1001	100	1179	100	1380	100	178	0	17,78	201	0	17,05
5. Вилучений капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього капіталу розпорядженні	1001	100	1179	100	1380	100	178	0	17,78	201	0	17,05
Сукупний капітал	5819	100	6008	100	6253	100	189	0	3,25	245	0	4,08
Частка власного капіталу в сукупному капіталі	—	17,2	—	19,62	—	22,07	—	2,42	—	—	2,45	—

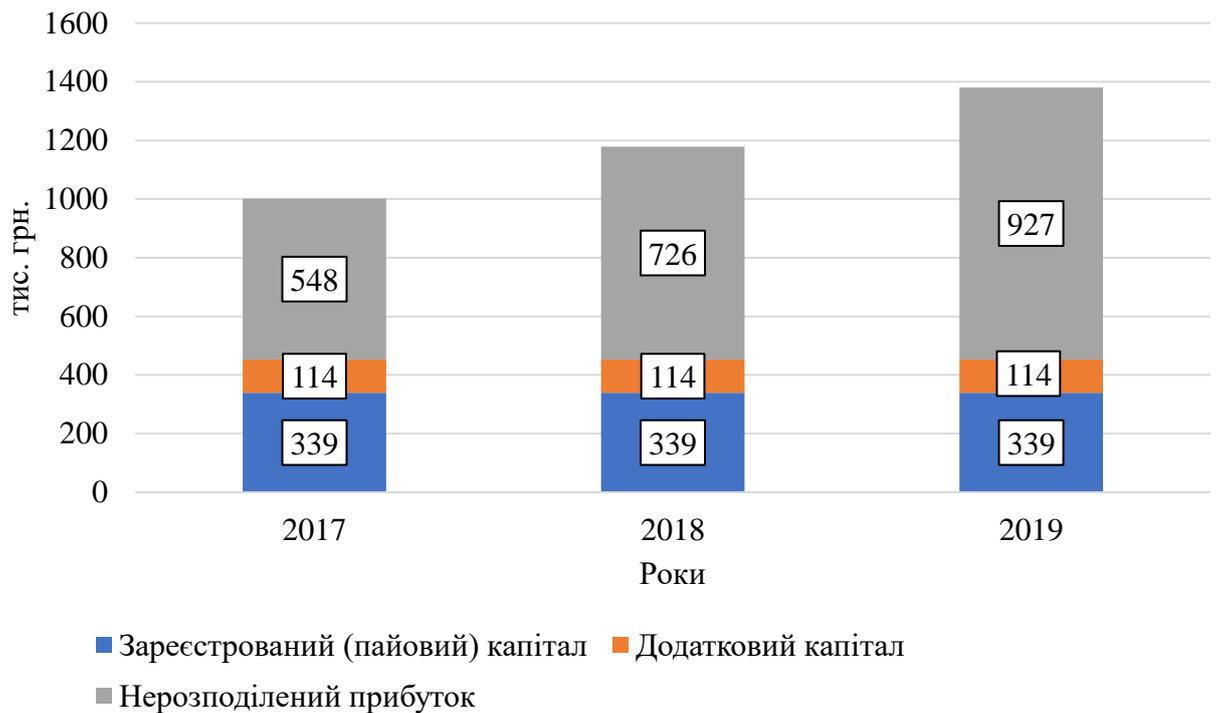

Рис. 3.7. Структура власного капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Зростання нерозподіленого прибутку є позитивним та відбулося завдяки прибутковій діяльності досліджуваного товариства. Цю суму товариство може використовувати у власних цілях.

Для більш детального аналізу в таблиці 3.7 відобразимо склад та структуру позикового капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

Зобов'язання ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» складаються з поточних та довгострокових зобов'язань. При цьому частка останніх коливається у межах 3-4 % та має тенденцію щодо зменшення. У 2019 р. складала 187 тис. грн., у 2020 р. відбулося зменшення на 10 тис. грн., а у 2021 р. зменшення склало 15 тис. грн. Відповідно їх питома вага знизилася з 3,88 % до 3,32 %.

Поточні зобов'язання навпаки зростають, частково це обумовлено тим, що довгострокові зобов'язання переходять у короткострокові.

Таблиця 3.7

Структура і динаміка позикового капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Найменування статей	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Відхилення (+,-) порівнюючи 2020 р. з 2019 р.			Відхилення (+,-) порівнюючи 2021 р. з 2020 р.		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	Δ	%	темп зростання, %	Δ	%	темп зростання, %
Усього зобов'язань	4818	100	4829	100,	4873	100	11	0	0,23	44	0	0,91
1. Довгострокові зобов'язання	187	3,88	177	3,67	162	3,32	-10	-0,21	-5,35	-15	-0,35	-8,47
1.1. Довгострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. Інші довгострокові зобов'язання та забезпечення	187	3,88	177	3,67	162	3,32	-10	-0,21	-5,35	-15	-0,35	-8,47
2. Поточні зобов'язання	4631	96,12	4652	96,33	4711	96,68	21	0,21	0,45	59	0,35	1,27
2.1. Короткострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0,	0	0	0	0	0	0
2.2. Заборгованість за товари, роботи, послуги	2945	61,12	2950	61,09	2316	47,53	5	-0,03	0,17	-634	-13,56	-21,49
2.3. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	147	3,05	210	4,35	329	6,75	63	1,3	42,86	119	2,4	56,67
2.4. Інші поточні зобов'язання та забезпечення	1539	31,94	1492	30,9	2066	42,4	-47	-1,04	-3,05	574	11,5	38,47
Сукупний капітал	5819	100	6008	100	6253	100	189	0	3,25	245	0	4,08
Частка позикового капіталу в сукупному капіталі	—	82,8	—	80,38	—	77,93	—	-2,42	—	—	-2,45	—

У 2019 р. поточні зобов'язання склали 4631 тис. грн. або 96,12 % усіх зобов'язань, у 2020 р. зростає на 21 тис. грн., а у 2021 р. на 59 тис. грн. На рисунку 3.7 наведемо структуру зобов'язань досліджуваного товариства.

Рис. 3.7. Структура зобов'язань ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

В основному фінансування діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» відбувається за рахунок поточних зобов'язань. Частка останніх у фінансових джерелах за 2021 р. складає 77,93 %, у тім спостерігається тенденція щодо зростання частки власних джерел фінансування. На рисунку 3.8 наведемо структуру джерел фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Фінансові ресурси ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» переважно складаються з позикового капіталу. Так, його частка у 2021 р. складає 77,93 %, водночас спостерігається тенденція щодо його зменшення. Адже, ще у 2019 р. його частка становила 82,5 %. ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід нарощувати розміри власного капіталу та зменшувати позиковий капітал. Цього можна досягнути лише завдяки прибутковій діяльності, що дозволить збільшувати накопичені резерви.

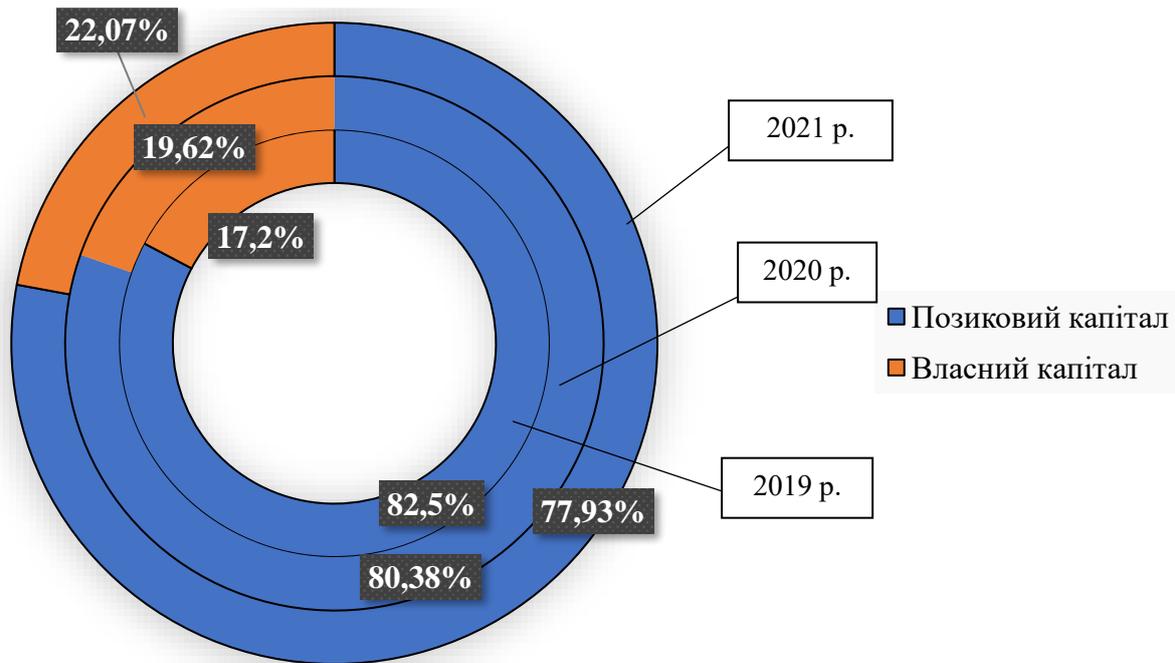

Рис. 3.8. Структура фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2019рр.

Таким чином, проведений аналіз показав, що активи ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» складаються з необоротних та оборотних активів. Протягом 2019-2021 рр. спостерігається тенденція щодо зростання частки необоротних активів завдяки впровадженню нових технологій. Частка необоротних активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2021 р. складала 46,6 %, а оборотні – 53,4 %. Оборотні активи переважно формуються з важколіквідних активів – запасів, тоді як на грошові кошти існує дефіцит. Що стосується джерел формування фінансових ресурсів, то ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» використовує як позиковий, так і власний капітал. Частка останніх постійно зростає, а перших – зменшується. У 2021 р. частка позикового капіталу складала 77,93 %, а власного капіталу – 22,07 %. ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід у подальшому працювати над зростанням власного капіталу, що забезпечить збільшення його фінансової незалежності.

Далі проведемо аналіз ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

3.3. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Фінансові ресурси ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» складаються як з власних, так і позикових коштів. Важливо забезпечувати ефективне їх використання. Для аналізу зазначеного у таблиці 3.8 наведемо показники фінансової стійкості досліджуваного товариства за 2019-2021 рр.

Таблиця 3.8

Показники фінансової стійкості ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Найменування показника	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Нормативне значення	Абсолютне відхилення 2021 р. від:	
					2019 р.	2020 р.
1	2	3	4	5	6	7
Наявність власних коштів підприємства в обороті	-485	-931	-1534	-	-1049	-603
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,20	0,23	0,25	$\geq 0,7$	0,05	0,02
Коефіцієнт фінансової автономії	0,17	0,20	0,22	$\geq 0,5$	0,05	0,02
Коефіцієнт фінансової залежності	5,81	5,10	4,53	≤ 3	-1,28	-0,57
Коефіцієнт фінансового ризику	4,81	4,10	3,53	$< 0,5$	-1,28	-0,57
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,48	-0,79	-1,11	$\geq 0,5$	-0,63	-0,32
Коефіцієнт покриття запасів	-0,12	-0,41	-0,53	$> 0,8$	-0,41	-0,12
Коефіцієнт загальної заборгованості	4,81	4,10	3,53	< 1	-1,28	-0,57
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	0,21	0,24	0,28	≥ 1	0,07	0,04

На ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» спостерігається дефіцит власних коштів в обороті. При цьому що дефіцит щорічно зростає з 485 тис. грн. у 2019 р. до 1534 тис. грн. на кінець аналізованого періоду. Це свідчить про нестачу власних фінансових ресурсів на товаристві (рис. 3.9).

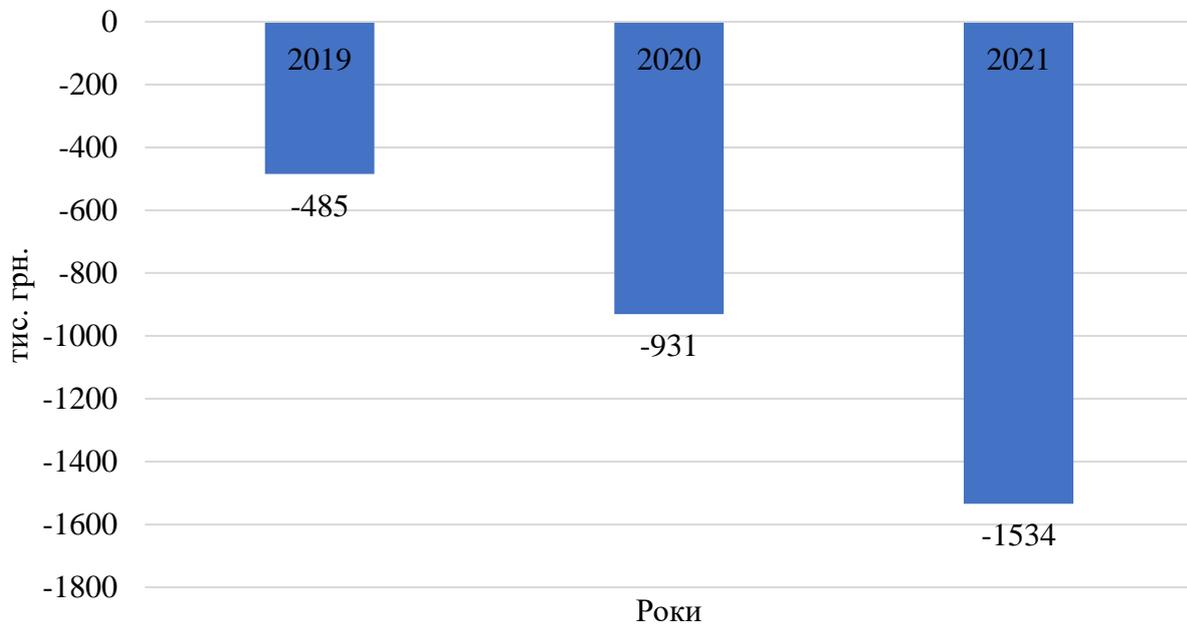

Рис. 3.9. Наявність власних коштів у обороті ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Коефіцієнт фінансової стійкості є значно нижчим за нормативне значення, яке складає більше 0,7, але поступово зростає. У 2021 р. його значення складає 0,25, що на 0,05 та 0,02 більше за 2019-2020 рр. Загалом же зважаючи на доволі низькі значення цього коефіцієнта ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» фінансово нестійким.

Коефіцієнт фінансової автономії також хоч і має позитивні зміни до зростання, але не відповідає нормативному значенню. Так, у 2021 р. його значення складає 0,22, що на 0,05 більше від 2019 р. та на 0,02 більше від 2020 р. Нормативним же значенням є значення коефіцієнта фінансової автономії, яке перевищує 0,5. Відтак, можемо констатувати, що сьогодні ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є досить залежним від зовнішніх джерел фінансування господарської діяльності. На рисунку 3.10 наведемо динаміку

коефіцієнта фінансової автономії ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

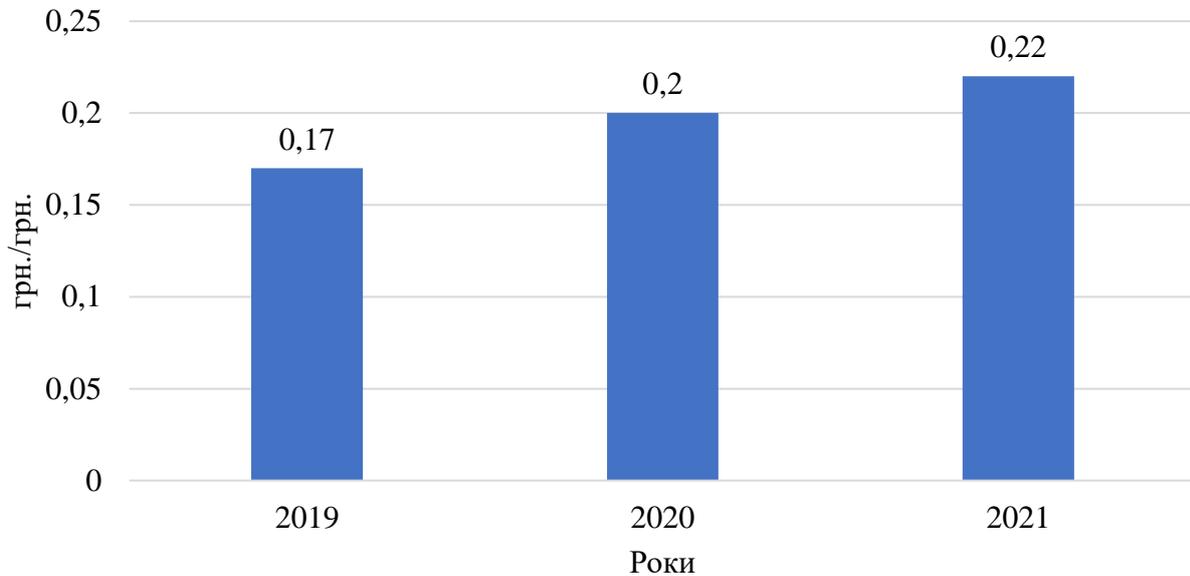

Рис. 3.10. Динаміка коефіцієнта фінансової автономії ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

У свою чергу коефіцієнт фінансової залежності у 2021 р. складає 4,53, що на 1,28 менше за 2019 р. та на 0,57 менше за 2020 р. Динаміка щодо зменшення цього показника є позитивною, оскільки зменшується залежність товариства від позикового капіталу. Нормативним значенням вважається таким, яке не перевищує 3, тому констатуємо, що наразі товариство є досить залежним від позикового капіталу.

Коефіцієнт фінансового ризику підтверджує досить ризикову фінансову політику ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Даний коефіцієнт у 2021 р. складає 3,53 при нормативному значенню в 0,5. Коефіцієнт маневреності власного капіталу має від'ємне значення, що обумовлено його дефіцитом.

Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу є значно нижче нормативного значення та не відповідають йому. Однак спостерігається тенденція щодо його зростання до 0,28, загальне збільшення за три роки відбулося на 0,07. На рисунку 3.11 наведемо динаміку коефіцієнта

співвідношення власного і залученого капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

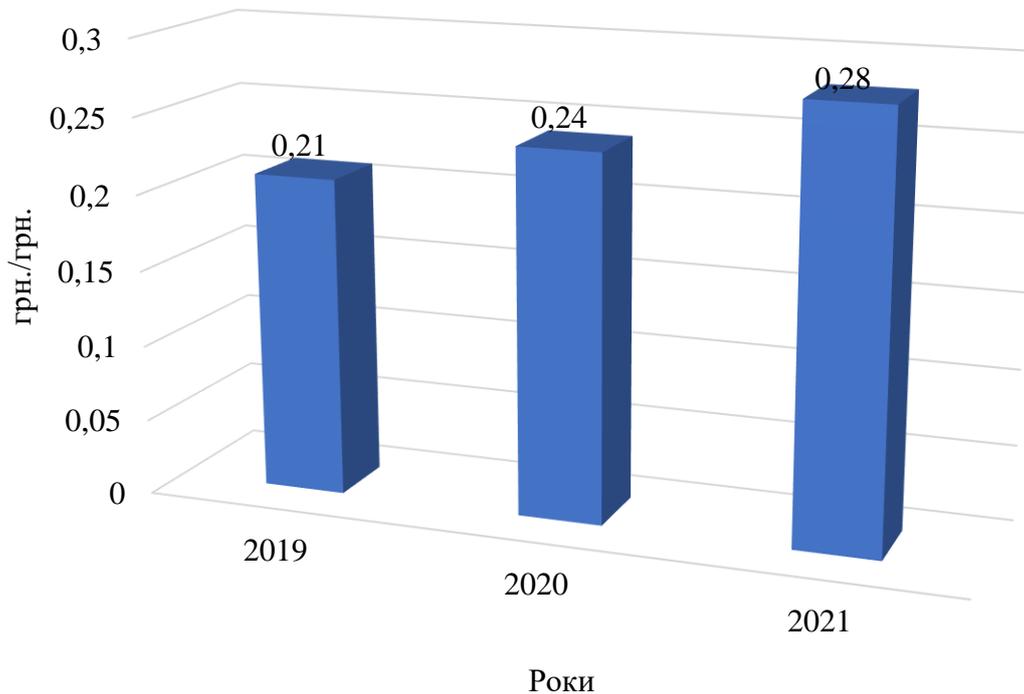

Рис. 3.11. Динаміка коефіцієнта співвідношення власного і залученого капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Далі визначимо у таблиці 3.9 тип фінансової стійкості досліджуваного товариства за 2019-2021 рр.

Таблиця 3.9

Тип фінансової стійкості ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Загальна величина запасів	3948	2248	2877
Наявність власних коштів	-485	-931	-1534
Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал)	-298	-754	-1372
Наявність загальних коштів	-298	-754	-1372
$\Phi_{\text{в}} = \text{В} - \text{Зп}$	-4433	-3179	-4411
$\Phi_{\text{вд}} = \text{ВД} - \text{Зп}$	-4246	-3002	-4249
$\Phi_{\text{зк}} = \text{ЗК} - \text{Зп}$	-4246	-3002	-4249
Трикомпонентний показник фінансової стійкості $S(\Phi) = \{S1(\pm\Phi_{\text{в}}), S2(\pm\Phi_{\text{вд}}), S3(\pm\Phi_{\text{зк}})\}$	{0;1;1}	{0;1;1}	{1;1;1}

Зважаючи на вищенаведені дані можемо констатувати, що для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» характерний кризовий фінансовий тип стійкості. На товаристві спостерігається гострий дефіцит фінансових ресурсів для покриття потреби у запасах.

Наступним важливим показником ефективності використання фінансових ресурсів на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є показники ліквідності. Для початку дослідимо баланс товариства на предмет ліквідності. Баланс є абсолютно ліквідним, коли виконуються наступне співвідношення:

$$A1 \geq П1;$$

$$A2 \geq П2;$$

$$A3 \geq П3;$$

$$A4 \leq П4.$$

Баланс ліквідності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» представимо у таблиці 3.10.

З наведених розрахунків можемо зробити висновок про те, що баланс ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» протягом 2019-2021 рр. не є абсолютно ліквідним. Оскільки у 2021 р. одразу три співвідношення не відповідають критеріям абсолютної ліквідності, зокрема: $A2 \leq П2$, $A3 \leq П3$, а також $A4 \geq П4$. Можемо констатувати, що на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» баланс є неліквідним.

Таблиця 3.10

Баланс ліквідності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»
за 2019-2021 рр.

Актив	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Пасив	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Надлишок +, -		
								2019 р.	2020 р.	2021 р.
Група А1	4	82	105	Група П1	0	0	0	4	82	105
Група А2	315	1153	139	Група П2	187	177	162	128	976	-23
Група А3	4014	2663	3095	Група П3	4631	4652	4711	-617	-1989	-1616
Група А4	1486	2110	2914	Група П4	1001	1179	1380	485	931	1534
Баланс	5819	6008	6253	Баланс	5819	6008	6253	0	0	0

Коефіцієнти ліквідності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» відображено у таблиці 3.11.

Таблиця 3.11

Показники ліквідності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»
за 2019-2021 рр.

№	Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
		2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020
1.	Власний оборотний капітал, тис. грн.	-298	-754	-1372	-456	-1074
2.	Загальний коефіцієнт ліквідності (покриття), грн./грн.	0,94	0,84	0,71	-0,1	-0,23
3.	Коефіцієнт швидкої ліквідності, грн./грн.	0,001	0,35	0,19	0,349	0,189
4.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, грн./грн.	0,001	0,018	0,02	0,017	0,019
5.	Коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей, грн./грн.	0,87	0,96	0,66	0,09	-0,21
6.	Коефіцієнт дебіторської заборгованості, грн./грн.	0,068	0,248	0,030	0,18	-0,038

Провівши розрахунок показників ліквідності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» помітне погіршення їх значень. Загальний коефіцієнт ліквідності зменшується: у 2019 р. складає 0,94, у 2020 р. зменшується на 0,1, а у 2021 р. на 0,23. Такі негативні зміни відбуваються на фоні як загального зростання поточних зобов'язань, так і зменшення оборотних активів. Товариство не у зможі за рахунок ліквідних активів покрити усю поточну заборгованість. На рисунку 3.12 наведемо динаміку цього коефіцієнту на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом аналізованого періоду має критично низьке значення та у 2021 р. складає 0,02. Товариство практично не може погасити термінову заборгованість. Інші показники ліквідності досліджуваного товариства мають тенденцію щодо зменшення. ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» має проблеми при своєчасному розрахунку зі своїми кредиторами.

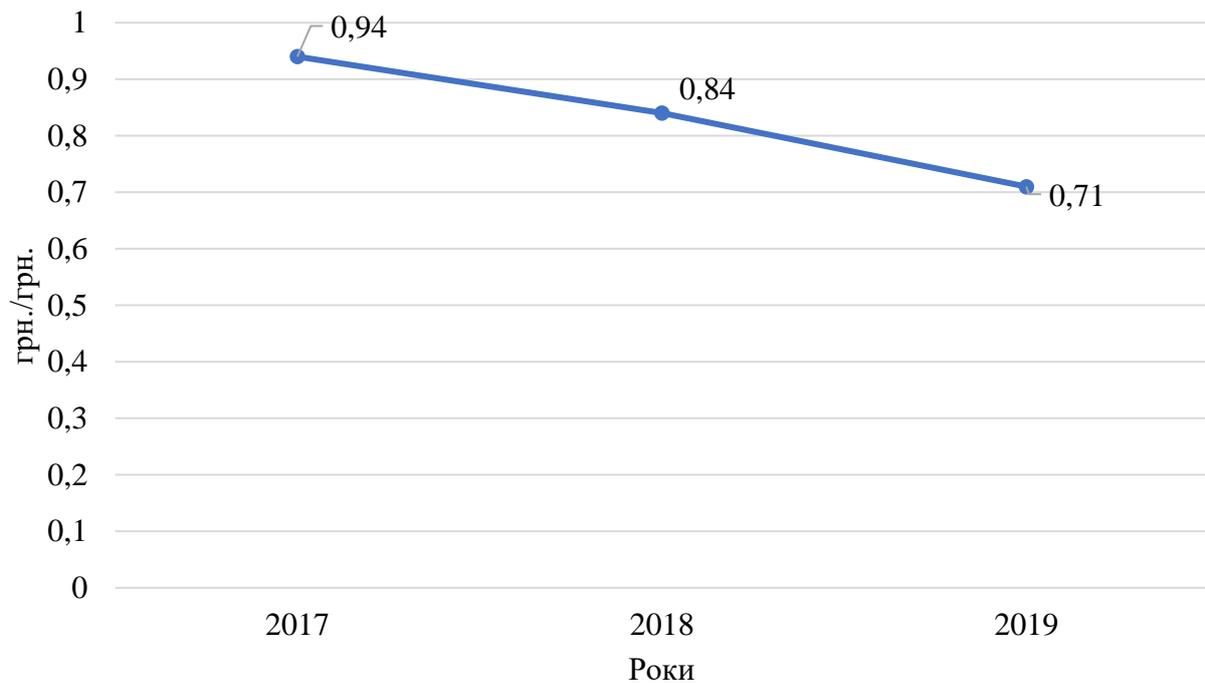

Рис. 3 .12. Динаміка коефіцієнта загальної ліквідності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Далі у таблиці 3.12 проведемо аналіз показників рентабельності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр., які вказують на ефективність використання фінансових ресурсів досліджуваного товариства.

Таблиця 3.12

Показники рентабельності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр.

Показник	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Абсолютне відхилення 2020/2019	Абсолютне відхилення 2021/2020
Рентабельність сукупного капіталу	2,78	2,96	3,21	0,18	0,25
Рентабельність власного капіталу	16,18	15,10	14,57	-1,08	-0,53
Рентабельність основних засобів	10,90	8,44	6,90	-2,46	-1,54
Рентабельність продажу	2,15	2,25	2,83	0,1	0,58

Наведені дані вказують на те, що ресурси ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» використовуються досить ефективно, усі мають додатні значення. Водночас помітні й негативні зміни, зокрема це стосується рентабельності власного капіталу, який має тенденцію щодо зниження. У 2019 р. його значення складає 16,18 %, у 2020 р. знижується на 1,08 %, а у 2021 р. зменшується ще на 0,53 %. Це обумовлено тим, що темпи зростання власного капіталу товариства випереджають темпи зростання чистого прибутку.

У свою чергу рентабельність сукупного капіталу зростає невисокими темпами. У 2019 р. складає 2,78 %, у 2020 р. зростає на 0,18 %, а у 2021 р. збільшується на 0,25. Відтак, сукупний капітал на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» став використовуватися більш ефективно.

Також позитивні зміни має рентабельність продажу, яка зростає з 2,15 % до 2,83 %. Водночас зменшується рентабельність основних засобів у 2020 р. на 2,46 %, а у 2021 р. на 1,54 %. Графічно динаміку показників рентабельності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр. наведено на рисунку 3.13.

Загалом показники рентабельності мають не високі коливання. Усі з них мають додатні значення, що свідчить про ефективність використання на товаристві фінансових ресурсів. Утім ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід працювати над максимізацією показників рентабельності.

Таким чином, ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» має досить вагомі проблеми у питанні забезпеченості своєї діяльності власними фінансовими ресурсами. Коефіцієнт фінансової автономії хоч і зростає, але у 2021 р. складає лише 0,22 грн./грн. Також на товаристві спостерігається хронічний дефіцит найбільш ліквідних активів, що не дозволяє оперативно розраховувати з кредиторами. Власне висока заборгованість товариства та його залежність від позикових коштів є головною проблемою ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» протягом 2019-2021 рр. Баланс товариства є неліквідним, а тип фінансової стійкості визначається кризовим. Виникає необхідність щодо зростання частки власного капіталу та найбільш ліквідних

активів. Зважаючи на зазначене слід запропонувати конкретні пропозиції щодо підвищення ефективності використання та формування фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

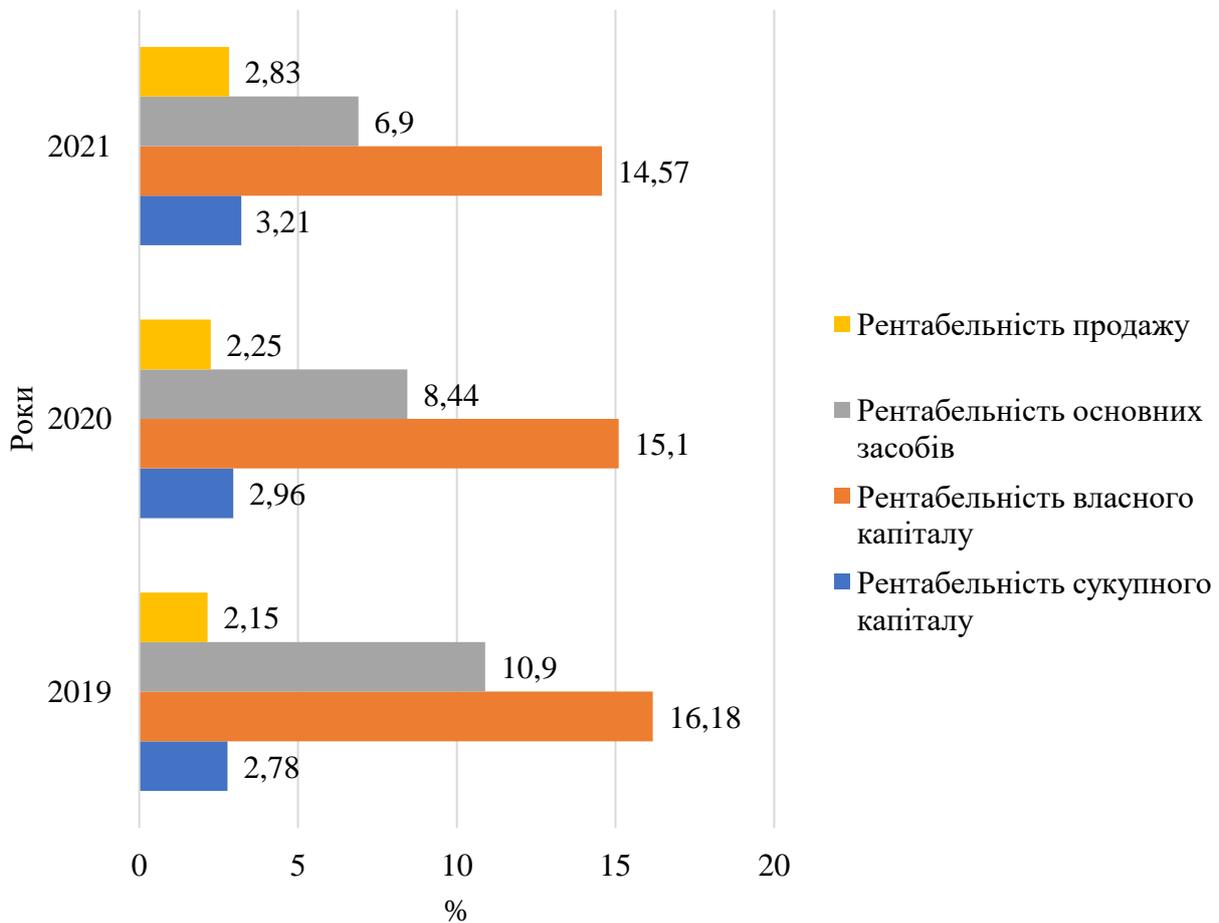

Рис. 3.13. Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2019-2021 рр., %

Висновки до розділу 3

Підсумовуючи результати проведеного дослідження у другому розділі кваліфікаційної роботи отримано наступні результати.

1. Надана загальна характеристика діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона», яка є одним з передових підприємств у сфері швейного виробництва. Основним видом діяльності є виробництво одягу, товариство

реалізовує продукцію як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Організаційна структура управління ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є лінійно-функціональною та націлена на досягнення поставлених цілей. Аналіз основних фінансових результатів показав, що незважаючи на загальне зменшення чистого доходу від реалізації продукції кінцеивй фінансових результат, а саме чистий прибуток протягом 2019-2021 рр. зростає з 162 тис. грн. до 201 тис. грн.

2. Проведено аналіз складу, структури та динаміки фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Активи ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» складаються з необоротних та оборотних активів. Протягом 2019-2021 рр. спостерігається тенденція щодо зростання частки необоротних активів завдяки впровадженню нових технологій. Частка необоротних активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2021 р. складала 46,6 %, а оборотні – 53,4 %. Оборотні активи переважно формуються з важколіквідних активів – запасів, тоді як на грошові кошти існує дефіцит. Що стосується джерел формування фінансових ресурсів, то ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» використовує як позиковий, так і власний капітал. Частка останніх постійно зростає, а перших – зменшується. У 2021 р. частка позикового капіталу складала 77,93 %, а власного капіталу – 22,07 %. ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід у подальшому працювати над зростанням власного капіталу, що забезпечить збільшення його фінансової незалежності.

3. Здійснено аналіз ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Досліджуване товариство має досить вагомі проблеми у питанні забезпеченості своєї діяльності власними фінансовими ресурсами. Коефіцієнт фінансової автономії хоч і зростає, але у 2021 р. складає лише 0,22 грн./грн. Також на товаристві спостерігається хронічний дефіцит найбільш ліквідних активів, що не дозволяє оперативно розраховувати з кредиторами. Власне висока заборгованість товариства та його залежність від позикових коштів є головною проблемою ПрАТ «Прилуцька

швейна фабрика «Корона» протягом 2019-2021 рр. Баланс товариства є неліквідним, а тип фінансової стійкості визначається кризовим. Виникає необхідність щодо зростання частки власного капіталу та найбільш ліквідних активів. Зважаючи на зазначене слід запропонувати конкретні пропозиції щодо підвищення ефективності використання та формування фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Оскільки саме в цьому криються головні резерви поліпшення його господарської діяльності.

Зважаючи на результати проведеного дослідження у другому розділі кваліфікаційної роботи запропонуємо шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

РОЗДІЛ 4

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ЇХНЬОЇ СТРУКТУРИ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ ««ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА «КОРОНА»»

4.1. Формування механізму забезпечення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Фінансові ресурси, їх обсяг та структура, складові формування і напрями використання виступають об'єктом системи управління підприємства. Ефективне управління фінансовими ресурсами здійснюється за допомогою механізму, спрямованого на певну організацію системи форм та методів управління, перетворень у межах фінансового механізму господарської діяльності підприємства.

Метою управління фінансовими ресурсами є забезпечення діяльності підприємства оптимальним обсягом фінансових ресурсів у кожний конкретний період часу відповідно до напрямів його розвитку, організація формування необхідного рівня та раціонального використання фінансових ресурсів, максимізація прибутку та забезпечення підвищення ринкової вартості підприємства. Відповідно, завданнями ефективного управління фінансовими ресурсами є такі:

- залучення коштів на найвигідніших для підприємства умовах;
- визначення оптимальної структури фінансових ресурсів;
- визначення методів раціонального використання фінансових ресурсів підприємства з метою отримання найкращих фінансових результатів.

У зв'язку із сформованими завданнями визначимо, що система управління фінансовими ресурсами підприємства повинна базуватися на принципах: важливості, повноти, оперативності, динамічності, достовірності, безперервності, циклічності, узгодженості з іншими економічними процесами підприємства й ефективності.

Виконання кожного конкретного завдання для досягнення поставленої мети в багатьох випадках залежить не лише від системи організації виконання рішень, а й від системи методів і прийомів, що їх застосовують для прийняття управлінського рішення. Для прийняття рішень щодо ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства застосовують досить різноманітні методи досліджень, до яких можна зарахувати такі: аналіз і синтез, індукція, дедукція, метод асоціацій та аналогій, інтуїтивний метод тощо. У зв'язку з цим необхідно розуміти, що обраний метод залежить не лише від виду завдання, що його необхідно виконати, а й від особистих якостей, знань, умінь і досвіду управлінця.

В основі системи управління фінансовими ресурсами підприємства лежать два складники:

1. управління формуванням фінансових ресурсів,
2. управління використанням фінансових ресурсів, або їхнім функціонуванням.

В основу системи управління формуванням фінансових ресурсів покладена концепція їх структури. Процес планування структури фінансових ресурсів має два складники:

1. оптимізація співвідношення частки боргового фінансування і власних коштів,
2. вибір конкретних фінансових інструментів для залучення фінансових ресурсів.

Система функціонування фінансових ресурсів пов'язана з прийняттям рішень щодо раціональної структури засобів підприємства – визначення напрямів фінансування. Отже, можна визначити етапи процесу управління фінансовими ресурсами підприємств в сучасних умовах господарювання:

1. Виявлення та формулювання проблеми й завдання управління фінансовими ресурсами, які повинні бути виконані на базі попередньо набутого досвіду та наявної інформації.
2. Прийняття управлінського рішення щодо використання фінансових

ресурсів і його реалізації.

3. Аналіз результатів прийнятого рішення з погляду можливих способів його модифікації чи зміни, а також їх врахування в процесі накопичення досвіду, який може бути використаний у майбутньому.

Визнаення проблеми або нереалізованих можливостей виявляється менеджерами при оцінці реалізації попередніх рішень або при аналізі фінансово-гоподарської діяльності підприємства. Отже, управління фінансовими ресурсами є циклічним процесом та потребує постійного вдосконалення.

На другому етапі управління менеджери аналізують можливість виникнення подібних проблем чи ситуацій у минулому та пристосовують набутий досвід до теперішніх можливостей, які можна використати в процесі управління фінансовими ресурсами підприємства. На цьому етапі є взаємопов'язаними такі кроки, як аналіз отриманих даних, встановлення критеріїв ефективності та визначення системи альтернативних рішень, оскільки менеджер, спираючись на кожен з них, може повернутися назад і визначити їхню взаємодію зі своїм досвідом, знаннями, вміннями

Традиційно в структуру фінансового механізму залучають множину взаємопов'язаних елементів:

- фінансові методи,
- фінансові важелі,
- правове, нормативне та інформаційне забезпечення.

Для ефективного функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємства, на нашу думку, потрібно враховувати наступні принципи механізму управління фінансовими ресурсами:

- правове регулювання управлінських дій; доцільність прийняття рішень по управлінню фінансовими ресурсами підприємства;
- аналіз та оцінка прийнятих управлінських рішень;
- урахування суб'єктами управління кон'юнктури ринку та ризику;
- масимізація рентабельності.

Механізм фінансового управління виробничого підприємства можна

зобразити як сукупність форм і методів створення та використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різних потреб органів державної влади, господарських суб'єктів і населення. А складовими елементами механізму управління є фінансове забезпечення, фінансове регулювання та система фінансових індикаторів і фінансових інструментів, які дають змогу оцінити цей вплив.

Узагальнення підходів вітчизняних та зарубіжних вчених до організації фінансів свідчить про те, що управління фінансами можна здійснювати на основі процесного та системного підходів. Щодо процесного підходу, то управління фінансами полягає у використанні сукупності форм, методів, прийомів управління рухом фінансових ресурсів. Фінансовий механізм, відповідно до системного підходу, відображає зовнішню дію функціонування фінансів і визначається як сукупність методів і форм, інструментів, прийомів і важелів впливу на стан і розвиток об'єкта управління.

Структура фінансового механізму передбачає сукупність взаємопов'язаних трьох рівнів: на першому (визначальному) діють фінансові методи; функціонування фінансової системи на другому рівні забезпечують фінансові інструменти, а на третьому рівні діють фінансові важелі. Враховуючи позиції науковців стосовно трактування понять «фінансовий механізм» та специфіку роботи виробничих підприємств, пропонуємо механізм фінансового управління виробничого підприємства визначати як систему методів, важелів, стимулів, які здійснюють управління фінансовими ресурсами з метою забезпечення ефективної господарської діяльності та соціального розвитку колективу підприємства в умовах відкритого економічного простору.

Наше розуміння механізму фінансового управління підприємства подано на рис 4.1.

Рис. 4.1. Складові механізму управління фінансовими ресурсами підприємства

Одним з основних елементів механізму фінансового управління є фінансове забезпечення. У роботах українських науковців фінансове забезпечення розглядається як провідний метод фінансового механізму, покликаний забезпечувати розподільчі та перерозподільні процеси з метою утворення доходів і фондів коштів, або як форма фінансування розвитку економічної та соціальної сфер суспільства. Додомо, що фінансове забезпечення розвитку підприємств пов'язане з формуванням цільових грошових фондів у достатньому розмірі та їх ефективним використанням. Фінансове забезпечення підприємств здійснюється за рахунок

самофінансування, інвестиційних та кредитних ресурсів і на бюджетних видатках. Важелями, які виконують регулюючі функції, є податки, обов'язкові платежі, норми амортизаційних відрахувань, норми використання коштів у бюджетних установах та фінансові санкції (штрафи, пеня).

Фінансове стимулювання здійснюється як у формі матеріального заохочення, пов'язаного зі збільшенням фінансових ресурсів суб'єктів (податкові пільги, державні кредити тощо), так і у вигляді певного матеріального покарання (штрафних санкцій).

Нормативно-правове забезпечення фінансового механізму охоплює законодавчі акти, постанови, укази, накази, інструкції, норми та нормативи, методичні вказівки та інші нормативні документи, які визначають правила і норми управління фінансами суб'єктів господарювання.

Отже, механізм фінансового управління передбачає пошук, залучення і ефективне використання фінансових ресурсів та на основі організаційно-управлінських принципів методи і форми їх впливу на розвиток підприємств. На нашу думку, основними завданнями вдосконалення механізму фінансового управління підприємств повинні стати:

- створення передумов для подальшого розвитку ринкових відносин;
- державна підтримка;
- науково обґрунтоване фінансове планування і прогнозування обсягів фінансових ресурсів, їх оптимального розподілу і ефективного використання;
- підвищення результативності фінансового контролю на галузевому, регіональному та державному рівнях;
- удосконалення механізму дії фінансових важелів, стимулів і санкцій;
- адекватне правове і нормативне забезпечення функціонування механізму фінансового управління виробничого підприємства.

Отже, від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить як його фінансово-економічний стан, так і становище на ринку в сучасних умовах господарювання. Тому побудова адекватної системи (механізму) управління фінансовими ресурсами

підприємства та чітке його виконання дасть можливість досягнути бажаних результатів.

Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства можна розглядати як один із головних чинників підвищення ефективності будь-якої виробничо-господарської діяльності. Від цього залежить поліпшення позицій підприємства в конкурентній боротьбі, його стабільне функціонування та динамічний розвиток. Головна спрямованість удосконалення управління фінансовими ресурсами повинна полягати в оптимізації використання ресурсів підприємства.

Прийняття управлінського рішення щодо оптимального варіанта формування та використання фінансових ресурсів, враховуючи обмежені фінансові можливості, передбачає застосування системно-аналітичного підходу до управління фінансовими ресурсами. Даний підхід базується на тому, що доцільність управлінського рішення визначається ситуацією, що створюється під впливом чинників внутрішнього і зовнішнього середовища. Практичне розв'язання проблеми являє собою перехід від аналітичних прийомів до пошуку оптимального варіанта дій при стратегічному і тактичному плануванні. Системний підхід являє собою розвиток методів пізнання, дослідження, опису і пояснення природи управління фінансовими ресурсами. Його використання в наукових дослідженнях є однією з характерних рис сучасної економічної науки, дозволяє розглядати будь-який економічний об'єкт як систему. Системний підхід до управління фінансовими ресурсами передбачає, з одного боку, розгляд і аналіз існуючого управління фінансовими ресурсами, а з другого – створення й конструювання нової системи управління для досягнення поставленої мети діяльності підприємства. Це передбачає проведення значного обсягу аналітичної роботи, за результатами якої оцінюються різноманітні ситуації: стан структури і використання фінансових ресурсів; потреба ресурсах і способи їх нарощування; ступінь оптимізації грошових потоків і їхній вплив на фінансовий стан підприємства тощо.

Розв'язання такого виду проблем варто починати з оцінки фінансово-

економічного стану діяльності підприємства за допомогою відповідних показників. На основі отриманих аналітичних висновків розробляють багатоваріантні прогнози (моделі) структури управління фінансовими ресурсами.

Отже, від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить як його фінансово-економічний стан, так і його положення на ринку в сучасних конкурентних умовах. Управління фінансовими ресурсами – це процес прийняття ефективних управлінських рішень, які поєднують у собі досвід професіоналів і певні умови, що складаються в конкретний момент часу і потребують виконання оперативних і стратегічних завдань.

Система управління фінансовими ресурсами підприємства являє собою частину загальної системи управління підприємством, а також є сукупністю форм, методів і прийомів, за допомогою яких здійснюється управління грошовим оборотом та фінансовими ресурсами. Удосконалення системи управління фінансовими ресурсами є одним із ключових чинників підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності, від нього залежить стабільне функціонування, динамічний розвиток, позиція підприємства на ринку тощо.

За таких умов, при управлінні фінансовими ресурсами підприємства ефективним виявляється застосування системного підходу, що підпорядкований загальній меті розвитку підприємства та визначає доцільність управлінського рішення залежно від ситуації, яка виникає під впливом внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства.

4.2. Моделювання та прогнозування можливості розширення джерел фінансових ресурсів для масштабування фінансово-господарської діяльності підприємства

Успішна діяльність будь-якого підприємства незалежно від його розміру, форми власності, виду та сфери діяльності, потребує застосування

прогнозування – управлінської функції. Прогнозування – це науково обґрунтоване передбачення, створення та витрачання фінансових ресурсів компанії з врахуванням забезпеченості основними засобами для проведення виробництва та ресурсами щодо їх зростання.

Для ведення власної ефективної господарської діяльності підприємства слід намітити стратегію управління фінансами. Прикладом стратегії виступають план доходів та витрат, балансовий план, бюджет.

Поточному фінансовому плануванню притаманні наступні характеристики:

- виступає інструментом поточного управління фінансами та підсистемою фінансового планування;
- ґрунтується на стратегічному фінансовому плані і конкретизує його показники;
- спрямовується на постійне вдосконалення бізнес-процесів;
- полягає в оптимізації формування і використання фінансових ресурсів;
- підсумовує та об'єднує поточні плани за усіма напрямками та видами діяльності [24].

Можна підсумувати, що фінансове планування – підсистема планування, яка удосконалює бізнес-процес, інтегрує поточні плани за усіма напрямками діяльності, конкретизує стратегічні планові фінансові показники, оптимізує процес утворення і використання фінансових ресурсів та забезпечує поточне управління фінансами.

Поточне планування фінансової діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» реалізоване у формі фінансового плану. Він характеризується високим рівнем якості, оскільки є одним із найбільш важливих інструментів управління фінансами. Важливою умовою збалансованого розвитку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» є не лише система фінансового планування, а її ефективне функціонування, що відображається у фінансовому плані належної якості. Фінансовий план – дієвий інструмент управління фінансами виключно за високої якості складання. В іншому випадку

план буде формальним документом. Якісна сторона фінансового плану охоплює два напрямки:

- об'єктивний, що характеризує фінансовий план як поєднання характеристик і властивостей, що визначають об'єкт саме як фінансовий план;
- об'єктивний, відображає рівень відповідності фінансового плану загальним вимогам.

Можемо підсумувати, що якість фінансового плану – це сукупність його різноманітних параметрів, які забезпечують потреби фінансового розвитку підприємства [13].

Результативна сторона якості фінансового плану відображає прибутковість та ефективність. Зазначені показники розраховуються шляхом оцінки рівня економічної доданої вартості, рентабельності інвестованого капіталу, розміру чистого прибутку, рівня чистого грошового потоку та ін. Той фінансовий план, що забезпечить одержання максимальної ефективності при найменших витратах на планування і буде найкращим варіантом фінансового планування. Звідси, результативність фінансового плану ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» – це співвідношення між фінансовим результатом та витратами на обґрунтування плану.

Фінансовий план передбачає момент збалансованості, тобто відповідність фінансових цілей та фінансових інтересів, з одного боку, відповідності окремих параметрів фінансового потенціалу та пропорцій розвитку підприємства – з другого.

Фінансовий план є підсумковим документом фінансового розвитку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»». Він поєднує результати інших видів планування, відображає узгодженість фінансових інтересів засновників, постачальників, кредиторів, покупців, працівників, державних органів та ін. Саме тому якісно складений фінансовий план передбачає дотримання умов дивідендної політики, системи оплати і стимулювання праці працівників, договірних умов розрахунків з кредиторами, страховиками, постачальниками та інших моментів, що сприяють фінансовому розвитку ПрАТ «Прилуцька швейна

фабрика «Корона». Обов'язковим є дотримання таких параметрів фінансової діяльності, що гарантуватимуть фінансову безпеку досліджуваного підприємства. Основні параметри представимо у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Умови збалансованості параметрів діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» у 2021 р.

Параметри фінансової діяльності	Умови збалансованості	Фактичне значення на кінець 2021 року
Збалансованість структури активів та капіталу	Відповідність термінів залучення капіталу рівню ліквідності активів $K_{зп} > 1$; $K_{фа} > 0,5$	$K_{зп} = 0,15 < 1$ $K_{фа} = 0,4 < 0,5$
Збалансованість рівня доходності активів та витрат по залученню капіталу	Економічна рентабельність активів $>$ середньозважена вартість капіталу	$0,18 < 16,0$
Збалансованість грошових потоків	Чистий грошовий потік > 0	$2021 > 0$
Збалансованість рівня дохідності активів та рівня їх фінансових ризиків	Досягнення мінімального рівня фінансового ризику при бажаному рівні дохідності активів	

Таблиця 4.1 демонструє деяку незбалансованість окремих параметрів діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» відносно показників його фінансового плану. Це відзначає не повну його ефективність. У разі збалансованості чистого грошового потоку є невідповідність термінів залучення капіталу з рівнем ліквідності активів.

Темпи розвитку досліджуваного підприємства визначаються рівнем використання фінансових ресурсів і є політикою підприємства щодо забезпечення фінансовими ресурсами. Вона спрямовується на ріст прибутку, мінімізацію ризиків, досягнення потрібного рівня ліквідності [14].

Основні етапи складання фінансового плану на підприємстві здійснюються у такій послідовності:

1. Розроблення фінансових політик та прогнозів з окремих напрямів управління фінансами підприємства
2. Співставлення потреб у капіталі до джерел забезпечення

формування проекту.

Необхідність та важливість передбачення фінансового стану підприємства полягає у визначенні альтернативних шляхів розвитку підприємства. Потім керівництво обирає кращий із запропонованих і свої дії спрямовує на ефективне використання можливостей підприємства та проведення заходів, що спрямовані на мінімізацію та уникнення можливих ризиків у діяльності підприємства.

Найчастіше прогнозування фінансового стану підприємств здійснюють з допомогою регресійних моделей; економетричних моделей; імітаційного моделювання; моделей дифузії та ін. Спрогнозуємо фінансовий стан з допомогою регресійних моделей. При цьому спочатку ідентифікують фактори, що впливають на фінансовий стан, оцінюють зміну факторів, встановлюють залежність між зміною факторів та фінансовим станом та визначають прогнозні показники фінансового стану.

Щоб спрогнозувати оптимальний розмір фінансових ресурсів, використаємо метод найменших квадратів, що належить до методів екстраполяції. Його суть полягає в мінімізації суми квадратних відхилень між величинами, що спостерігаються, і розрахунковими величинами. Прогноз фінансових ресурсів визначається за формулою (4.1):

$$Y_{t+1} = a + b x_n, \quad (4.1)$$

де, де Y_{t+1} – прогнозний обсяг фінансових ресурсів у $t+1$ – прогнозний період;

a і b – коефіцієнти;

x_n – умовне позначення часу (номер прогнозованого року);

$$a = \frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 \sum_{i=1}^n y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n x_i y_i}{n \sum_{i=1}^n x_i - (\sum_{i=1}^n x_i)^2} \quad (4.2)$$

$$b = \frac{n \cdot \sum_{i=1}^n x_i y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n y_i}{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2} \quad (4.3)$$

де n – кількість років, за які використана статистична інформація для прогнозування фінансових ресурсів;

x_i – номер i -го року;

y_i – обсяг продажу в i -му році.

Для розрахунку прогнозованого обсягу фінансових ресурсів побудуємо допоміжну таблицю (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Вихідні дані для розрахунку прогнозованого обсягу фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» за методом найменших квадратів

Роки	Номер часового періоду (x)	Значення x^2	Обсяг фінансових ресурсів, тис. грнм (y)	y^2	$X_i Y_i$
2017	1	1	1279	1635841	1279
2018	2	4	1537	2362369	3074
2019	3	9	1202	1444804	3606
2020	4	16	1914	3663396	7656
2021	5	25	2130	4536900	10650
	$\Sigma x_i = 15$	$\Sigma x_i^2 = 55$	$\Sigma y_i = 8062$	13643310	$\Sigma x_i y_i = 26265$

Прогноз фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» на 2022 рік становитиме: $Y_{t+1} = 207,9 \cdot 6 + 988,7 = 2236,1$ тис. грн.

Система керування фінансовими ресурсами ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» стане ефективною лише у випадку забезпечення активного системного пошуку варіантів подальшого розвитку підприємства. Для цього застосовують маржинальний аналіз, який також називають аналізом безбитковості. Його методика базується на аналізі співвідношення між витратами, обсягом виробництва (реалізації) продукції, прибутком та прогнозуванні обсягів цих показників. Для визначення рівня безбиткового обсягу продажу та зони безпеки підприємства застосуємо аналітичний метод

(табл. 4.3).

Таблиця 4.3

Показники порогу рентабельності, запасу фінансової стійкості та операційного важеля ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» за 2021 р.

Найменування показників	Значення
1.Сумарні операційні доходи, тис. грн (Форма №2 р. 2000 + 2120)	160 923
2.Змінні витрати, тис. грн	1153
3.Валова маржа (маржинальний дохід)	159 637
4.Частка валової маржі у сукупних операційних доходах, %	99,2
5.Фіксовані (постійні) витрати, тис. грн	133
6.Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	238
7.Поріг рентабельності, тис. грн	134
8.Запас фінансової стійкості, тис. грн	169 789
9.Запас фінансової стійкості, %	99,9
10.Операційний важіль, % (ОВ)	10,34
11. Коефіцієнт маржинального доходу	0,99

Розрахунки таблиці 4.3, свідчать, що при сумарних операційних доходах у розмірі 160923 тис. грн вартісне вираження точки безбитковості ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»», складає 134 тис. грн. Для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» точка безбитковості розміщена на рівні 99,9% від можливого обсягу реалізації продукції. Це свідчить, що розміри замовлень на будівництво є значно вищими за рівень його виробничої потужності. Одночасно запас фінансової стійкості склав 169789 тис. грн, або 99,9 % від сумарних операційних доходів. Для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» при зміні операційної діяльності підприємства, його операційний прибуток буде підвищуватись на 10,34 %, що є позитивним вектором розвитку його діяльності.

Із збільшенням обсягів операційної діяльності підприємства зменшується частка постійних витрат та відповідно зменшується ризик для підприємства. При зменшенні операційної діяльності частка постійних витрат зростає. Разом з тим підвищується і вплив операційного важеля на прибуток, що спричиняє ріст ризику для підприємства. При нульовому обсязі реалізації ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» зазнає збитків у розмірі суми постійних витрат – 133

тис. грн).

З метою визначення періоду окупності постійних витрат звітного періоду, проведемо розрахунок:

$$t = \frac{12 \cdot \text{Безбитковий обсяг продажів}}{\text{Річний обсяг продажів}} \quad (4.4)$$

$$t = 12 \cdot 134 / 160923 = 0,0099 \text{ місяців}$$

Проведений розрахунок показав, що постійні витрати ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» окупляться через 12,99 місяців. По закінченні цього періоду ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» буде отримувати прибуток.

Резервами підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» є прискорення оборотності активів та оптимізація структури фінансових ресурсів. Покращенню ефективності використання фінансових ресурсів сприятиме прискорення оборотності активів. Досліджуваному підприємству варто збільшувати обсяги будівництва, оскільки із зростанням операційної діяльності, його операційний прибуток зросте на 10,34 %.

Отже, фінансове планування – інструмент підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»». Фінансове планування сприяє забезпеченню діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» достатнім та збалансованим обсягом фінансових ресурсів та їх оптимальною структурою.

Приклади планування діяльності забезпечують залучення внутрішніх резервів підприємства. Це відбувається ще на стадії планування обсягів і структури активів, що необхідні для виконання планових показників діяльності підприємства.

Зважаючи на економічне та політичне становище держави, у модель керування фінансовими ресурсами та грошовими потоками підприємства необхідно вкладати різноманітні цілі:

- забезпечення покриття потреби підприємства в капіталі для фінансування різних видів діяльності;
- підтримка необхідного рівня платоспроможності й ліквідності;
- покращення інвестиційних грошових потоків. Тут слід враховувати, що вихідні інвестиційні потоки зменшують вартість підприємства, а його утворення орієнтується на покриття вхідних або зменшення вихідних грошових потоків;
- погодження стратегії керування грошовими потоками з елементами управління робочим капіталом та управління прибутком;
- створення фінансових грошових потоків із метою покращення складу капіталу та зменшення його середньозваженої вартості;
- створення умов для ефективного використання готівкових коштів, якими розпоряджається підприємство;
- збалансування резерву ліквідності та альтернативних напрямків витрачання грошових коштів підприємства;
- зменшення витрат підприємства, які пов'язані з управлінням грошовими потоками [8].

Прийняття будь-якого управлінського рішення потребує певного обсягу фінансових ресурсів. Сукупна величина власних ресурсів підприємства у більшості випадків є недостатньою для проведення чи розширення господарсько-фінансової діяльності. Тому ефективне використання грошових коштів компанії є важливим засобом фінансового менеджменту. Щоб досягнути фінансової стійкості суб'єкта господарювання в довгостроковій і короткостроковій перспективі застосовують планування структури капіталу.

Основою планування є рівень прибутковості вкладеного капіталу, який повинен забезпечувати підприємство за умови залишення ринкової вартості без змін. Формування джерел позичених коштів сприяє підвищенню прибутковості

фінансових ресурсів одночасно із зростанням фінансового ризику підприємства.

Власний капітал – це частка майна підприємства, яка належить йому за правом власності. Власний капітал може забезпечити частину активів, яка називається чистими активами. При прийнятті рішення про залучення додаткових ресурсів ззовні, управлінці повинні оцінювати кінцевий результат. У своїй діяльності підприємство може здійснювати діяльність виключно за рахунок власного капіталу. Така ситуація гарантує підприємству високий рівень фінансової автономії, але одночасно обмежує можливості бізнесу та темпи його зростання. За умови браку власного капіталу, суб'єкт господарювання не має можливості бажаного розширення, захоплення частки ринку та збільшення доходів. Одночасно використання позикового капіталу загрожує фінансовій безпеці та незалежності підприємства. Окрім цього збільшується та зростає по мірі збільшення питомої ваги позикового капіталу ризик банкрутства підприємства [21].

Отже, для успішного розвитку компанії на ринку, фінансові менеджери повинні вести зважену політику керування фінансовими ресурсами та приймати обґрунтовані рішення.

Зважене керування структурою капіталу підприємства [14]:

- забезпечує господарюючого суб'єкта обсягом ресурсів, необхідним для стратегічного розвитку;
- знижує витрати фінансування, що виникають при використанні різноманітних джерел фінансування та проведенням оплати кредиторам відсотків;
- забезпечує підвищення прибутковості підприємства;
- формує його фінансову безпеку.

Оптимальною вважається така структура капіталу, при якій встановлюється зв'язок між показником рентабельності й показником фінансової стійкості компанії. Іншими словами, підвищується ринкова вартість будівельної компанії.

Ефективність структури та керування капіталом пов'язана з поняттям

оптимізації. Ефективність структури капіталу аналізують за допомогою показників фінансової стійкості та рентабельності. Структуру капіталу підприємства вважають ефективною, коли виконуються умови фінансової стійкості та росту рентабельності власних коштів підприємства [20].

Структуру капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» можна проаналізувати за допомогою показників автономії, співвідношення позикових та власних коштів, маневреності власних коштів та рентабельності власного капіталу. Зазначені показники були розраховані в розділі 3.

Зазначені показники інформують про те, що ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»», є залежним від позикових коштів. Для оптимізації структури капіталу досліджуваному підприємству необхідно ліквідувати окремі зобов'язання та збільшити значення показників. Коефіцієнт маневрування власного капіталу показує, яка частка власного капіталу є вкладеною в оборотні кошти.

Оптимальна структура капіталу формується під впливом запланованих цілей процесу оптимізації. Основними цілями є:

- досягнення найвищого показника фінансової рентабельності;
- зменшення ціни позикових ресурсів;
- зниження значення фінансових ризиків.

Отже, без позикових ресурсів суб'єкт господарювання стане ще менш рентабельним. Тому, залучаючи позикові ресурси, менеджмент підприємства зменшує фінансову незалежність, та одночасно підвищує фінансовий ризик.

Покращення структури капіталу за рівнем фінансового ризику включає відокремлений вибір джерел покриття різних активів компанії. При його відборі сукупні активи підприємства діляться на групи: необоротні активи; постійна незмінна частка сукупних оборотних активів, яка не залежить від зміни обсягів операційної діяльності; змінна частка оборотних активів. Складзмінної частки оборотних активів виділяє найбільшу і середню потребу [15].

Кращий склад капіталу залежатиме від стратегії фінансування активів. Традиційний критерій для покриття активів передбачає, що необоротні активи,

постійна частка оборотних активів і половина змінної частки оборотних активів повинні покриватися за рахунок власного і довгострокового позиченого капіталу. Інша частина змінної складової оборотних активів повинна покриватися за рахунок короткострокових позичених ресурсів.

Таке покриття забезпечить допустимий рівень фінансової сталості розвитку підприємства [16].

Компромісний критерій до покриття активів передбачає, що необоротні активи й постійна частка оборотних активів мають покриватися за рахунок власного і довгострокового позиченого капіталу, одночасно уся змінна частка оборотних коштів фінансуватиметься за рахунок поточних позичкових ресурсів.

Таке покриття забезпечить належний рівень фінансової сталості розвитку компанії.

Агресивний критерій до покриття активів передбачає, що виключно необоротні активи повинні покриватися за рахунок власних та довгострокових позичкових ресурсів. Усі оборотні активи повинні покриватися короткостроковим позичковим капіталом.

За розглянутої системи покриття активів створюється проблема щодо забезпечення платоспроможності й фінансової стабільності суб'єкта господарювання. При цьому операційна діяльність здійснюється з найменшою потребою у власних ресурсах.

Оскільки досліджуване підприємство займається будівництвом, має високу частку позикового капіталу, то за оптимальний, для мінімізації ризиків, можна було б взяти компромісний підхід щодо покриття активів підприємства, за яким змінна частка оборотних засобів покривається за рахунок поточних зобов'язань, а стабільна частка оборотних коштів та необоротні активи – за рахунок власних й довгострокових.

Визначимо оптимальний склад фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» (табл.4.4.).

Таблиця 4.4

Розрахунок середньозваженої вартості капіталу ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» при різній його структурі

№	Показники	Варіанти					
		I (100%- 0%)	II (80 % - 20%)	III (60%- 40%)	IV (50% - 50%)	V (40%- 60%)	VI (20%- 80%)
1.	Загальна вартість капіталу	1380	1380	1380	1380	1380	1380
2.	Варіанти структури капіталу, %						
2.1	Власний (акціонерний) капітал, %	100	80	60	50	40	20
2.2	Позиковий капітал, %	0	20	40	50	60	80
3.	Норма дивіденду, %	5	5	5	5	5	5
4.	Мінімальна процентна ставка %	25	25	25	25	25	25
5.	Ставка податку на прибуток	18	18	18	18	18	18
6.	Податковий коректор (1 – 0,18)	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
7.	Ставка проценту за кредит з урахуванням податкового коректора (ряд.4 × ряд.6), %	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5	20,5
8.	Ціна складових елементів капіталу, %						
8.1	Власного капіталу ((ряд.2.1 × ряд.3) : 100)	5	4	3	2,5	2	1
8.2	Позикового капіталу ((ряд.2.2 × ряд.7) : 100)	-	4,1	8,2	10,25	12,3	16,4
9.	Середньозважена ціна капіталу (СВК) ((ряд.8.1 × ряд.2.1) + ряд.8.2 × ряд.2.2)) : 100	5	4,02	5,08	6,38	8,18	13,32

Таблиця 4.5

Розрахунок коефіцієнта фінансової рентабельності ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» при різних значеннях коефіцієнта фінансового важеля

№	Показники	Варіанти					
		I (100%- 0%)	II (80 % - 20%)	III (60%- 40%)	IV (50% - 50%)	V (40%- 60%)	VI (20%- 80%)
1	Власний капітал	1380	1380	1380	1380	1380	1380
2	Можливий обсяг позикового капіталу	0	345	920	1380	2070	5520
3	Загальний обсяг капіталу (ряд.1 + ряд.2)	1380	1725	2300	2760	3450	6900
4	Коефіцієнт фінансового важеля Р.2 /р.1	0	0,25	0,67	1	1,5	4
5	Рентабельність активів, %	15	15	15	15	15	15
6	Мінімальна ставка відсотка за кредит, %	-	25	25	25	25	25
7	Фінансовий результат від операційної діяльності без урахування відсотків за кредит (ряд.3 × ряд.5 : 100)	207	258,75	345	414	517,5	1035
8	Сума відсотків за кредит (ряд.2 × ряд.6 : 100)	-	86,25	230	345	517,5	1380
9	Фінансовий результат від операційної діяльності з урахуванням суми відсотків за кредит (ряд.7– ряд.8)	207	172,5	115	69	0	-345
10	Ставка податку на прибуток	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
11	Сума податку на прибуток (ряд.9 × ряд.10)	37,26	31,05	20,7	12,42	0	0
12	Чистий прибуток (ряд.9 – ряд.11)	169,74	141,45	94,3	56,58	0	-345
13	Чиста рентабельність власного капіталу (ряд.12 : ряд.1 × 100), %	12,30	10,25	6,83	4,10	0	-25
14	Фінансовий леверидж, р.7/р. 9	1	1,5	3	6	-	-3

За допомогою розрахунку середньозваженої вартості капіталу встановлено, що для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» найбільш оптимальним є структура капіталу 80/20 на користь власного капіталу. Відповідно за таких умов буде досягнута найменша середньозважена вартість капіталу досліджуваного товариства, яка складе 4,02 грн.

Проведені розрахунки вказують на те, що для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» оптимальною є структура капіталу, за якої 80 % займає власний капітал, а 20 % позиковий капітал. Протягом же 2019-2021 рр. дане співвідношення не справджувалося, що негативно впливало на кінцеві результати роботи ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Так, у 2021 р. спостерігається діаметрально протилежна ситуація, за якої частка власного капіталу складає 22,07 %, а позиковий капітал – 77,93 %. На рисунку 4.2 наведемо динаміку співвідношення власного та позикового капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за 2019-2021 рр. та порівнюючи з оптимальним його значенням для товариства.

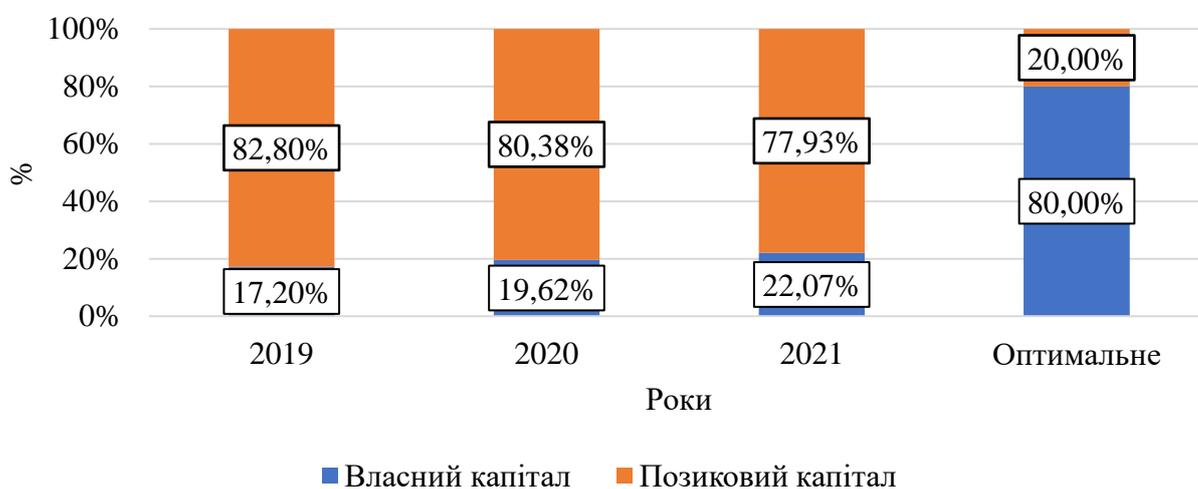

Рис. 4.2. Динаміка співвідношення власного та позикового капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Зважаючи на результати проведених розрахунків можемо констатувати, що для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» найбільш доцільним є нарощування розміру власного капіталу та зменшення позикового капіталу. Оскільки на даний час спостерігається високий рівень позикового капіталу, що негативно впливає на його фінансову стабільність, ділову активність та кінцеві фінансові результати. Нинішню фінансова політика ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є досить ризиковою та не виправданою в ситуації з досліджуванним товариством.

Головним резервом нарощування власного капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є збільшення нерозподіленого прибутку. Цього товариство зможе досягнути виключно за умови збільшення чистого прибутку. Тому товариству слід удосконалювати усі свої бізнес-процеси, щоб максимізувати кінцевий розмір прибутку. Частину з них наповнюючи фінансове забезпечення діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» зможе використовувати для удосконалення своєї діяльності, зокрема здійсненню активної інноваційної діяльності, що є основою забезпечення стабільного розвитку.

Для підтвердження визначеної оптимальної структури капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» нами проведено розрахунок коефіцієнтів фінансової рентабельності при різній структурі капіталу. Відповідно можемо констатувати, що даний метод також підтверджує необхідність нарощування власного капіталу. Так, за даним методом найкращі фінансові результати ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» отримає при 100 % частці власного капіталу, або ж у співвідношенні 80/20 на користь власних джерел фінансування.

Спостерігається закономірність щодо зменшення чистого прибутку ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» при зростанні частки позикового капіталу. Тому можемо констатувати, що зі збільшенням позикового капіталу знижуються фінансові результати ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

Найкращий показник чистого прибутку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» матиме за умови 100 % частки власного капіталу. У такому разі очікується чистий прибуток в розмірі 169,74 тис. грн. та рентабельності власного капіталу в 12,3 %. Також досить прийнятні фінансові показники ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» матиме за умови 80 % власного капіталу та 20 % позикового капіталу. За цієї умови чистий прибуток товариства становитиме 141,45 тис. грн., а чиста рентабельність власного капіталу – 10,25 %. На рисунку 4.3 наведемо прогноз розміру чистого прибутку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за різної структури капіталу.

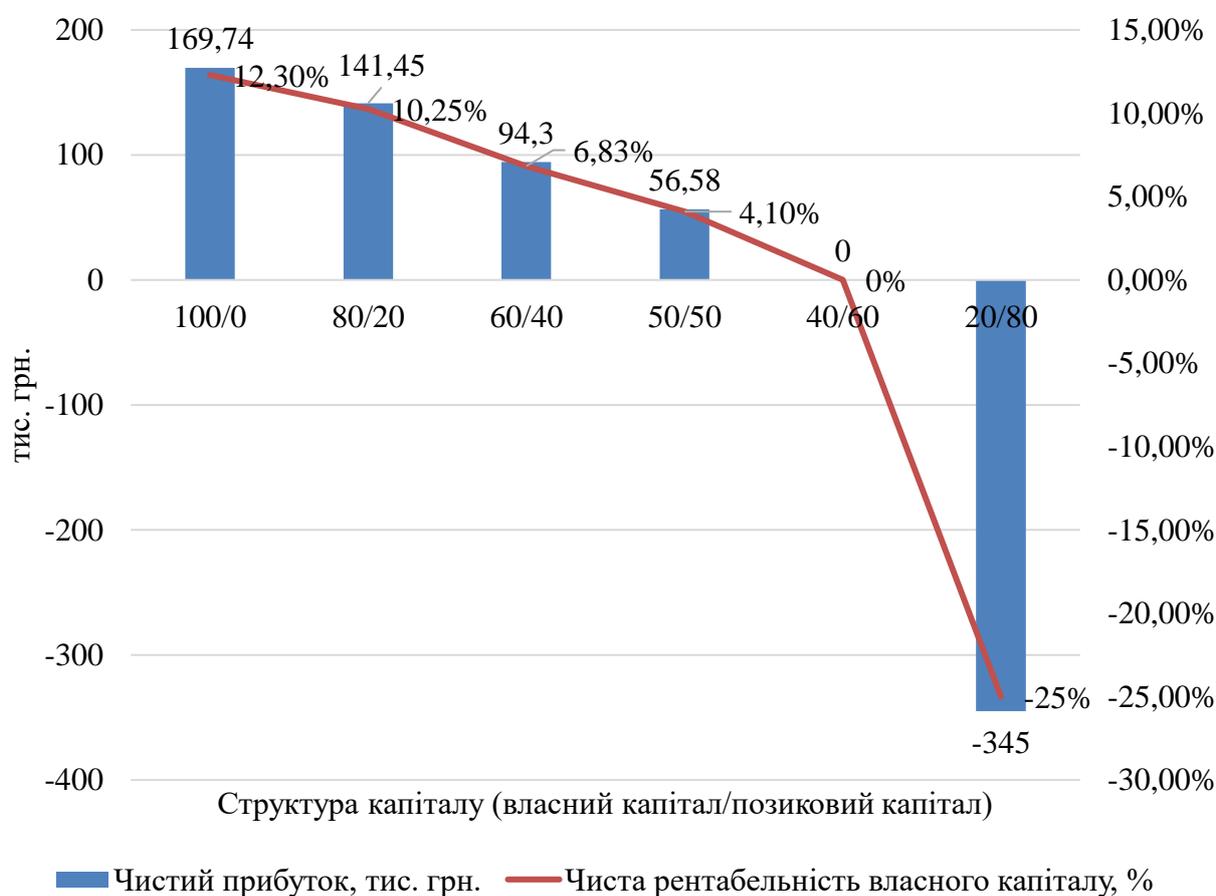

Рис. 4.3. Прогноз розміру чистого прибутку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за різної структури капіталу

Фінансовий ліверидж за умови співвідношення власного капіталу та позикового капіталу в 80/20 складе 1,5, що є прийнятним. За умови зростання

позикового капіталу фінансовий леверидж також зростатиме, що свідчитиме про високий ризик залучення фінансових ресурсів зовнішніх джерел фінансування.

Проведені розрахунки також показують, що найвищі показники прибутковості ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» матиме за умови формування фінансових ресурсів лише з власного капіталу. Водночас для товариства така структура не є оптимальною, так як це звужує господарську діяльність. Науковцями доведено, що успішного функціонування можна домогтися виключно за умови формування фінансових ресурсів як з власного, так і позикового капіталу. Формуючи структуру капіталу підприємства повинні виходити з урахування переваг та недоліків власного та позикового капіталу.

4.3. Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів

Ефективна система управління фінансовими ресурсами повинна гарантувати подальший розвиток підприємства та контролювати процес використання наявних ресурсів.

Резервами підвищення прибутковості ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» можуть виступати оптимізація структури фінансових ресурсів та майна, прискорення оборотності активів. У межах запропонованих резервів прибутковості можна запропонувати наступні напрями зростання:

- ефективне застосування оборотних засобів;
- результативне керування виробничими запасами;
- підтримання та керування фінансовою стійкістю;
- керування необоротними активами.

Зазначені напрями мають складові, які збігаються між собою для забезпечення нормалізації та зростання ефективності роботи підприємства. Отже, зменшуючи оборотність і збільшуючи рентабельність підприємства ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»» можна покращити ефективність керування фінансовими ресурсами: як знижуючи витрати так і збільшуючи

виручку.

Оборотність оборотних коштів характеризується кількістю повних обертів грошових ресурсів впродовж певного періоду часу. Прискорення оборотності оборотних засобів характеризує зростання обсягів випуску і продажу готової продукції на одну гривню оборотних засобів досліджуваної будівельної компанії. Від швидкості обертання засобів залежить сума, потрібна для виконання певного обсягу будівельних робіт та введення в експлуатацію об'єктів та виробничих потужностей. Отже, тривалість виробничого циклу в будівництві впливає на ефективність використання вкладених в будівництво оборотних коштів.

Прискорення оборотності оборотних коштів не тягне за собою зростання витрат, але водночас приводить до збільшення величини виробництва та продажів продукції. Прискорення оборотності оборотних засобів на досліджуваному підприємстві може досягатися такими шляхами:

1. Стадія формування виробничих запасів – запровадження економічно обґрунтованих норм запасів; вибір постачальників матеріалів з максимальним наближенням до об'єктів; застосування прямих довгострокових зв'язків; збільшення обсягів матеріально-технічного забезпечення, а також реалізації будівельної продукції ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»»; максимальна автоматизація навантажувально-розвантажувальних робіт.

2. Стадія незавершеного виробництва – упровадження інноваційної техніки і технологій; використання дешевших матеріалів; розвиток формалізації, взаємозамінності; удосконалення форми будівництва, запровадження системи економічного стимулювання; економії сировини та енергії; збільшення частки продукції, яка користується розширеним попитом.

3. Стадія обігу – удосконалення системи розрахунків; введення системи передоплат; дострокове введення в експлуатацію об'єктів; збільшення об'ємів продаж та зниження їх вартості з допомогою оформлення замовлень без посередників.

Ще один спосіб економії оборотних коштів, що призводить до

прискорення оборотності – удосконалення керування запасами. При виконанні процедур щодо керування запасами слід:

- визначати потребу в матеріалах на визначений період;
- забезпечувати відповідність між витратами на замовлення матеріалів та витрат на їх зберігання;
- систематично провадити контроль за умовам зберігання матеріалів;
- забезпечувати облік та контроль в цілому.

Можливі варіанти пришвидшення оборотності оборотних коштів на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» визначено на наведено на рисунку 4.4.

Система функціонування фінансових ресурсів пов'язана з прийняттям рішень щодо раціональної структури засобів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» – визначення напрямів фінансування. Один зі способів економії оборотного капіталу, а отже підвищення його оборотності, полягає в удосконаленні управління запасами, що можна віднести до іншого напрямку підвищення ефективності фінансових ресурсів.

Для оптимального управління запасами ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» необхідно вжити ряд заходів, наведених на рисунку 4.5.

Для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» вагомою проблемою також є нарощування розміру власного капіталу та підвищення фінансової стійкості й фінансової незалежності. Аналіз структури балансу товариства показав, що на товаристві спостерігають значні розміри запасів та дебіторської заборгованості, у той час як відсутній суттєвий дефіцит найбільш ліквідних активів – грошових коштів та їх еквівалентів. Вагомим способом зростання грошових коштів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є зменшення дебіторської заборгованості. Тобто це ті кошти, які покупці винні товариству за придбану продукцію чи отримані послуги. Завжди існує ризик, що частина дебіторської заборгованості не буде повернена. У свою чергу продаж продукції ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» з відтермінуванням оплати забезпечує зростання обсягів збуту.

Рис. 4.4. Можливі варіанти пришвидшення оборотності оборотних коштів на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Вагомим способом збільшення припливу коштів на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» буде скорочення дебіторської заборгованості. Результати аналізу фінансового стану, встановлено, що на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» занадто високий рівень невиправданої дебіторської заборгованості за реалізовану продукцію і має тенденцію до зростання. Так, у

2021 р. вона становила 139 тис. грн., Щоб оптимізувати роботу з дебіторами на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона», необхідно виконати певну послідовність дій.

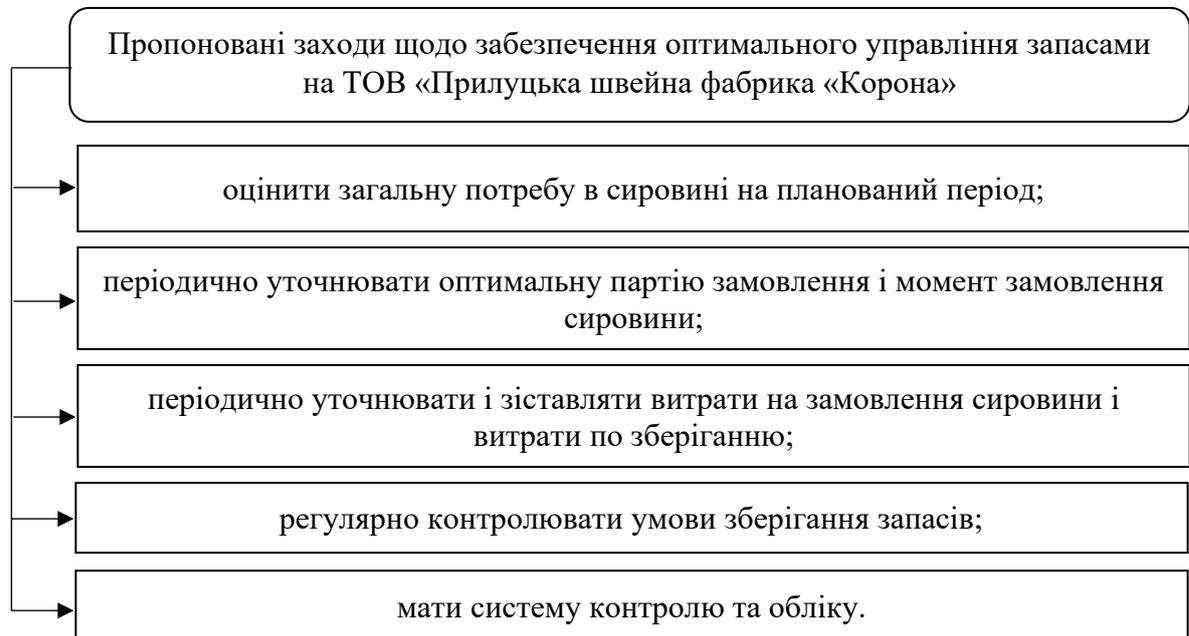

Рис. 4.5. Пропоновані заходи щодо забезпечення оптимального управління запасами на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Нами визначено основні дії та заходи, які потрібно здійснити ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» з метою оптимізації дебіторської заборгованості на досліджуваному товаристві (рис. 4.6).

Прискорення оборотності активів ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона», забезпечення формування економічного обґрунтованих розмірів запасів та дебіторської заборгованості є основою для забезпечення підвищення ефективності використання фінансових ресурсів на досліджуваному товаристві.

У таблиці 4.6 можемо представити комплекс окремих заходів щодо управління складовими оборотних активів ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

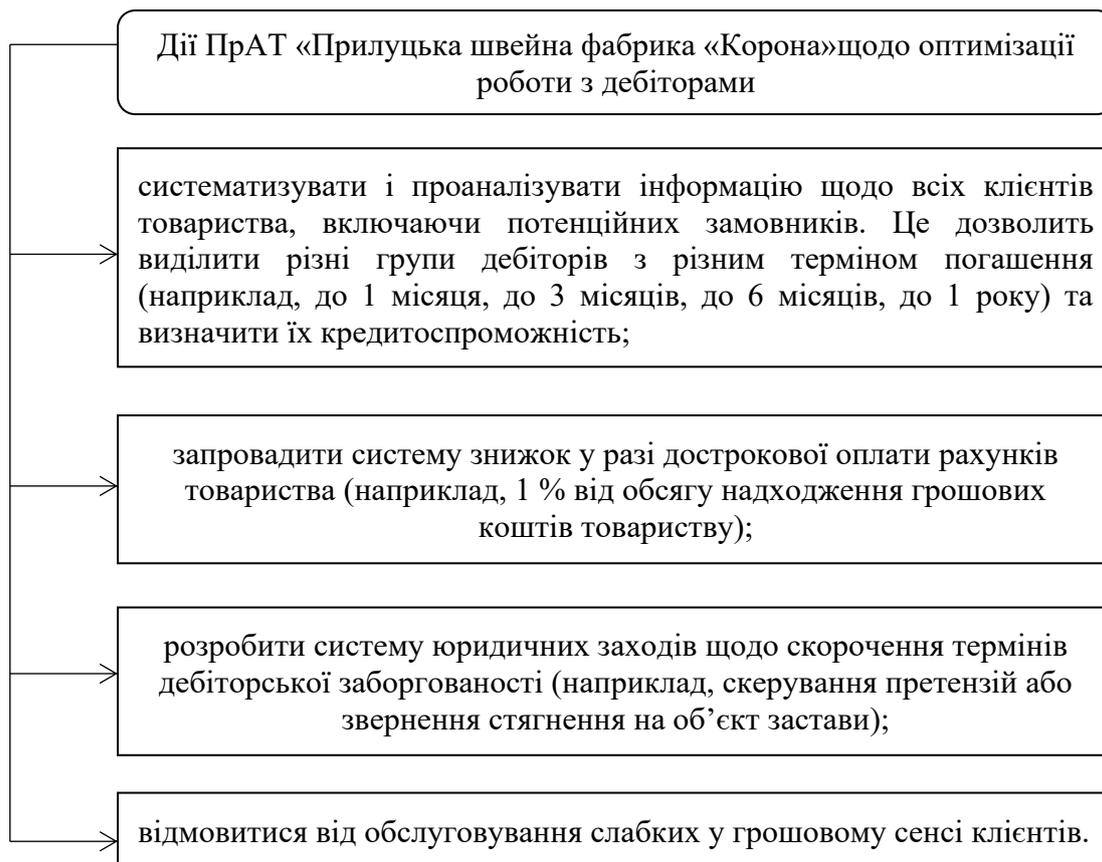

Рис. 4.6. Рекомендовані заходи щодо оптимізації дебіторської заборгованості на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Впровадження комплексу наведених вище заходів допоможе ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» поліпшити фінансовий стан товариства, підвищити фінансову стійкість та платоспроможність. Так, як відбудеться зростання грошових коштів товариства. Досліджуваному товариству слід працювати над зростанням вхідних фінансових ресурсів та зменшення вихідних. Виходячи з розроблених пропозицій у таблиці 4.6 порівнюємо наявну структуру фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» з прогнозою.

Таблиця 4.6

Програма управління окремими структурними елементами оборотних активів

ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»

Елемент оборотних активів	Основні проблеми	Необхідні заходи для підвищення ефективності управління
Управління запасами та матеріалами	Надлишковий рівень запасів; Значні витрати на купівлю та зберігання запасів; Проблеми при реалізації готової продукції.	1) Скорочення обсягів і нормування запасів: - виявлення та скорочення неліквідних запасів; - оптимізація номенклатури товарно-матеріальних цінностей, розробка заходів по скороченню запасів до оптимального рівня. 2) Зниження вартості закупок: - аудит існуючих постачальників, пропонування альтернативних джерел і схем закупок, направлених на зниження цін; - оптимізація логістичних схем, що зменшують витрати на доставку та зберігання запасів. 3) Продаж нереалізованої готової продукції шляхом: - впровадження значних знижок; - введення рекламних акцій тощо.
Дебіторська заборгованість	Відсутня дієва система контролю платежів.	1) Аналіз ринку, порівняння ситуацій у конкурентів, визначення кращих умов оплати. 2) Розробка та впровадження ефективних методів контролю платежів, автоматизований облік розміру дебіторської заборгованості.
Грошові кошти та їх еквіваленти	Нестача найбільш ліквідних активів на товаристві; Низький рівень платоспроможності та ліквідності.	1) Формування страхових обов'язкових резервів для покриття непередбачуваних витрат. 2) Збільшення каналів надходження коштів та зменшення обсягів їх витрачання. 3) Прогнозування потреби у грошових коштах на плановий період

Відповідно до плану прогнозуються якісні зміни в структурі оборотних активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» та джерелах фінансування досліджуваного товариства. Зокрема, суттєво повинні знизитися обсяги запасів та дебіторської заборгованості завдяки покращенню управління ними, у свою чергу зростуть грошові кошти, які є найбільш ліквідними активами. Що стосується джерел фінансування, то прогнозується зростання частки власного капіталу, а також довгострокових зобов'язань, у той час як поточні зобов'язання зменшаться.

Таблиця 4.7

Порівняння наявної структури фінансових ресурсів ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» з прогноною

Показник	2021 р.		Плановий період		Відхилення		
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	Темп зростання, %	У питомій структурі, %
Оборотні активи, у т.ч.:	3339	100	3339	100	0	х	0
запаси	2877	86,16	876	26,24	-2001	-69,55	-59,92
дебіторська заборгованість	139	4,16	80	2,40	-59	-42,45	-1,76
грошові кошти	105	3,14	2165	64,84	2060	1961,9	61,7
інші оборотні активи	218	6,53	218	6,53	0	0	0
Джерела фінансування:	6253	100	6253	100	0	х	0
власний капітал	1380	22,07	2536	40,56	1156	83,77	18,49
довгострокові зобов'язання	162	2,59	1450	23,19	1288	795,06	20,6
поточні зобов'язання	4711	75,34	2267	36,25	-2444	-51,88	-39,09

З підвищенням ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» не розривно пов'язане загальне зростання прибутковості товариства. Тому товариству також слід вносити зміни у його основні складові сфери: виробництво, маркетинг, кадри, фінанси. На рисунку 4.7 наведемо пропозиції щодо підвищення прибутковості товариства за його основними сферами управління.

ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід постійно працювати над підвищенням прибутковості. По-перше, прибуток виступає головним джерелом зростання вартості власного капіталу.

Рис. 4.7. Пропозиції щодо підвищення прибутковості ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» за його основними сферами управління

По-друге, завдяки прибутку товариство має змогу розвиватися, впроваджувати останні досягнення науки та техніки у свою діяльність, активізувати інноваційну діяльність тощо. По-третє, зростання прибутковості позитивно впливає на загальний фінансовий стан підприємства. Сьогодні прибуток є найбільш важливою величиною для будь-якого комерційного підприємства. Такі економічні категорії як «прибуток» та «фінансові ресурси» нерозривно пов'язані між собою.

Найбільш важливою умовою підвищення прибутковості ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є активне залучення останніх досягнень науки та техніки, тобто активізація інноваційної діяльності. Сьогодні на ринках доступні новітні технології, які дозволяють швейним підприємствам зменшити рівень відходів, мінімізувати собівартість виробництва, збільшити обсяги виробництва, підвищити продуктивність праці тощо. Зокрема, це стосується нових швейних машин, які є набагато продуктивнішими від тих, що використовуються товариством.

Вважаємо, що ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід формувати резервний фонд, у який відраховуватимуть щорічно 5 % від розміру чистого прибутку. Ці кошти необхідно у подальшому спрямовувати на інноваційну діяльність товариства, залучають новітні технології. Інвестиції у нові технології у перспективі допоможуть товариству нарощувати обсяги своєї діяльності та прибуток, відповідно збільшувати й розмір власного капіталу. На рисунку 4.8 спрогнозуємо розмір чистого прибутку та відрахувань на формування резервного фонду. Це здійснимо за допомогою методу екстраполяції, що передбачає перенесення тенденції зміни звітних років на наступні.

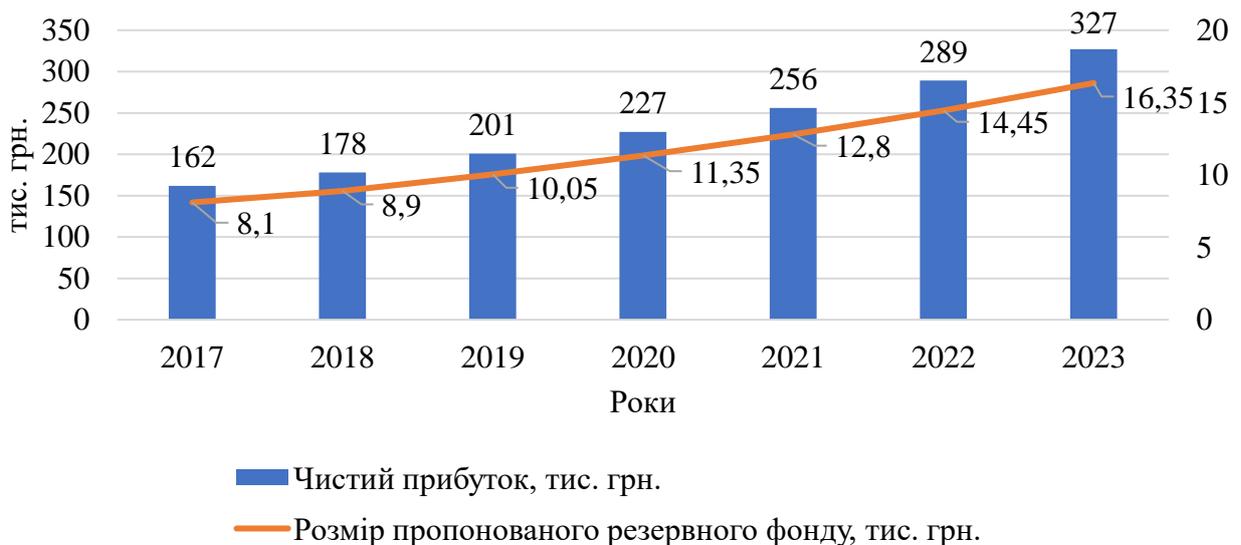

Рис. 4.8. Прогноз розміру чистого прибутку ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» та відрахувань на формування резервного фонду

Як бачимо, розміри резервного фонду будуть залежати повністю від чистого прибутку отриманого ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Зі зростанням чистого прибутку зростатимуть й розміри відрахувань у резервний фонд.

Таким чином, з метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід забезпечити раціональне управління оборотними активами. Зокрема, пропонується здійснити заходи спрямовані на зменшення розмірів запасів та дебіторської заборгованості, що забезпечить зростання грошових коштів. Це позитивно відобразиться на фінансову стійкість та ліквідність ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Окрім того запропоновано щорічно відраховувати 5 % з прибутку на активізацію інноваційної діяльності (зокрема оновлення основних засобів, купівля нових швейних машин тощо). ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід також працювати над зростання прибутковості, так як він є головним джерелом збільшення власних фінансових ресурсів.

Висновки до розділу 4

Фінансове планування – це процедура розроблення норм, нормативів, планів та бюджетів різноманітних за змістом та призначенням, які спрямовані на подальший економічний розвиток суб'єкта господарювання. Метою фінансового планування є ведення дієвого керування фінансовими ресурсами. Воно ґрунтується на передбаченні можливих грошових потоків та встановлення обсягів фінансових ресурсів й грошових резервів у майбутньому, що призначені для досягнення стратегічної мети підприємства.

Щоб почати використовувати фінансові ресурси більш ефективно, пропонуємо запровадити поточне та оперативне фінансове планування. Вказані види планування послугують елементами контролю за грошовими потоками та планування майбутніх витрат та доходів. Фінансове планування можна реалізувати шляхом складання фінансового плану. Прогнозні розрахунки окремих показників фінансового становища показали, що у прогнозованому

2020 році очікується оптимізація використання фінансових ресурсів та зниження рівня фінансових витрат на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона»». Планування діяльності досліджуваного підприємства забезпечить виявлення внутрішніх резервів компанії ще на стадії прогнозування загальних розмірів активів за статтями.

Покращення складових джерел фінансових ресурсів досліджуваного господарюючого суб'єкта сприятиме підвищенню величини фінансової незалежності та зменшенню витрат на сплату відсотків за позичений капітал. За допомогою розрахунку середньозваженої вартості капіталу та коефіцієнтів рентабельності визначено, що найбільш оптимальним для ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» буде нарозування власного капіталу до 80 % у загальній питомій вазі джерел фінансування та відповідно зменшення частки позикового капіталу до 20 %.

Запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». З метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід забезпечити раціональне управління оборотними активами. Зокрема, пропонується здійснити заходи спрямовані на зменшення розмірів запасів та дебіторської заборгованості, що забезпечить зростання грошових коштів. Це позитивно відобразиться на фінансову стійкість та ліквідність ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Окрім того запропоновано щорічно відраховувати 5 % з прибутку на активізацію інноваційної діяльності (зокрема оновлення основних засобів, купівля нових швейних машин тощо). ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід також працювати над зростання прибутковості, так як він є головним джерелом збільшення власних фінансових ресурсів.

ВИСНОВКИ

Під час виконання роботи проведено теоретико-прикладне дослідження управління фінансовими ресурсами в діяльності господарюючого суб'єкта, що дозволило сформулювати наступні висновки.

Фінансові ресурси, зокрема процеси їх нагромадження та витрачання відіграють велику роль в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства. Під час дослідження встановлено, що базою функціонування фінансів підприємства є фінансові ресурси, зокрема, їх матеріальне втілення у формі грошей. Це вирізняє ресурси з поміж інших економічних категорій. Економічні поняття «фінансові ресурси» та «капітал» мають спільну основу – грошові засоби. Нами сформульовано дефініцію фінансових ресурсів як сукупність грошових засобів і поступлень за певний період часу, що направляються на здійснення грошових розрахунків, необхідних для його виробничо-соціального розвитку, для створення підприємствами власних активів та проведення діяльності для отримання прибутку.

Виявлено, що управління фінансовими ресурсами виступає функцією фінансового менеджменту, а точніше – частиною елементів об'єкта управління, куди також входять джерела фінансових ресурсів та фінансові відносини.

Дослідженням встановлено, що управління фінансовими ресурсами є багатоваріантним процесом, на який впливає розмір підприємства, його галузь. Окрім цього на ефективність роботи системи управління фінансовими ресурсами компанії впливає гнучкість реагування системи на непередбачувані події.

Процес виявлення перспектив досягнення стратегічних цілей та зростання компанії за рахунок фактичних фінансових ресурсів передбачає підкреслення і вирішення проблемних питань щодо покращення складу фінансування, джерел їх утворення та ефективності витрачання фінансових ресурсів й інших моментів фінансово-господарської діяльності підприємства.

Перехід економіки України до ринкових принципів господарювання актуалізує проблеми вдосконалення підходів до управління фінансовими ресурсами. При цьому основним об'єктом фінансового менеджменту виступає капітал як перетворена форма фінансових ресурсів. Враховуючи той факт, що серед інструментів, які використовуються в управлінні фінансовими ресурсами, особливу роль повинні відігравати прогресивні методи управління фінансовими ресурсами, вважаємо, що вся їх сукупність має використовуватися з метою впливу на формування таких пропорцій власних і позикових коштів підприємства, які забезпечують додатковий приріст рентабельності власного капіталу, а головне, створюють сприятливі умови фінансової стабільності підприємства на перспективу.

На підприємствах слід проводити систематичний аналіз та оцінку ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Для цього рекомендовано використовувати розрахунок ряду показників, а саме: ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності.

Єдиної методики щодо аналізу та оцінки фінансових ресурсів не існує, підприємства мають змогу самостійно обирати потрібні суб'єкти господарювання для розрахунку, які їм здаються найбільш потрібними. Одна з головних проблем, яка допускається на підприємствах полягає у тому, що у них відсутня систематична оцінка ефективності використання фінансових ресурсів. Як наслідок вони не мають змоги своєчасно реагувати на можливі негативні зміни.

Аналіз світового досвіду управління фінансовими ресурсами показав, що при формуванні фінансових ресурсів зарубіжні фірми створюють оптимальну структуру капіталу фірми, яка виражає собою поєднання боргового зобов'язання і маржи, яка максимізує ціну акції фірми. У будь-який момент менеджер фірми має особливу базову структуру капіталу - ймовірно оптимальну структуру, хоча ця ціль може змінюватись з часом.

Загальна характеристика діяльності ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» показала, що підприємство є одним з передових підприємств у сфері

швейного виробництва. Основним видом діяльності є виробництво одягу, товариство реалізовує продукцію як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Організаційна структура управління ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є лінійно-функціональною та націлена на досягнення поставлених цілей. Аналіз основних фінансових результатів показав, що незважаючи на загальне зменшення чистого доходу від реалізації продукції кінцевий фінансовий результат, а саме чистий прибуток протягом 2017-2019 рр. зростає з 162 тис. грн. до 201 тис. грн.

Аналіз складу, структури та динаміки фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» виявив, що активи ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» складаються з необоротних та оборотних активів. Протягом 2019-2021 рр. спостерігається тенденція щодо зростання частки необоротних активів завдяки впровадженню нових технологій. Частка необоротних активів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» у 2021 р. складала 46,6 %, а оборотні – 53,4 %. Оборотні активи переважно формуються з важколіквідних активів – запасів, тоді як на грошові кошти існує дефіцит. Що стосується джерел формування фінансових ресурсів, то ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» використовує як позиковий, так і власний капітал. Частка останніх постійно зростає, а перших – зменшується. У 2021 р. частка позикового капіталу складала 77,93 %, а власного капіталу – 22,07 %. ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід у подальшому працювати над зростанням власного капіталу, що забезпечить збільшення його фінансової незалежності.

Проведений аналіз ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» вияви, що досліджуване товариство має досить вагомі проблеми у питанні забезпеченості своєї діяльності власними фінансовими ресурсами. Коефіцієнт фінансової автономії хоч і зростає, але у 2021 р. складає лише 0,22 грн./грн. Також на підприємстві спостерігається хронічний дефіцит найбільш ліквідних активів, що не дозволяє оперативно розраховувати з кредиторами. Власне висока заборгованість

товариства та його залежність від позикових коштів є головною проблемою ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» протягом 2019-2021 рр. Баланс товариства є неліквідним, а тип фінансової стійкості визначається кризовим. Виникає необхідність щодо зростання частки власного капіталу та найбільш ліквідних активів. Зважаючи на зазначене слід запропонувати конкретні пропозиції щодо підвищення ефективності використання та формування фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

З метою зростання ефективності використання фінансових ресурсів компанії, рекомендується запровадити поточне та оперативне фінансове планування, зменшити обсяги матеріальних запасів, скоротити дебіторську заборгованість, а також виділити вільні кошти на депозит. Проведено розрахунок суми грошових засобів, які можуть надійти на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» після погашення дебіторської заборгованості боржниками після застосування вказаних у дослідженні процедур.

З метою підвищення прибутковості та рентабельності діяльності ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід забезпечити формування збалансованої структури джерел фінансових ресурсів. За допомогою розрахунку середньозваженої вартості капіталу та коефіцієнтів рентабельності визначено, що найбільш оптимальним для ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» буде нарощування власного капіталу до 80 % у загальній питомій вазі джерел фінансування та відповідно зменшення частки позикового капіталу до 20 %. Тоді, як за результатами 2021 р. спостерігається діаметрально протилежна ситуація, адже частка власного капіталу становить лише 22,07 %. Внаслідок такої ситуації фінансова політика ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» є досить ризиковою та не приносять очікуваних дивідендів. Досліджуваному товариству з метою підвищення розміру власного капіталу слід працювати над зростання чистого прибутку. Прибуток є основним джерелом нарощування власного капіталу ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона».

Запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика

«Корона». З метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів на ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід забезпечити раціональне управління оборотними активами. Зокрема, пропонується здійснити заходи спрямовані на зменшення розмірів запасів та дебіторської заборгованості, що забезпечить зростання грошових коштів. Це позитивно відобразиться на фінансову стійкість та ліквідність ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». Окрім того запропоновано щорічно відраховувати 5 % з прибутку на активізацію інноваційної діяльності (зокрема оновлення основних засобів, купівля нових швейних машин тощо). ПрАТ «Прилуцька швейна фабрика «Корона» слід також працювати над зростання прибутковості, так як він є головним джерелом збільшення власних фінансових ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print> (дата звернення: 15.05.2021)
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18-22. Ст.144.
3. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07 червня 1996 р. № 236/96-ВР (зі змінами та доповненнями) / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 49. Ст. 164. 37 с.
4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 02.05.2021)
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13 (дата звернення: 12.05.2021)
6. Заборняк С. Матеріально-фінансові ресурси гімнастичного товариства "Сокіл" в Станіславівському окрузі (1884–1914) / С. Заборняк, П. Круль, Б. М. Мицкан // *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. 2014. Вип. 20. С. 34-43.
7. Бровко Л. І., Фоврій Ю. В. Проблеми формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. *Молодий вчений*. 2016. №1(1). С. 23–25.
8. Бондаренко О. С. Фінансові ресурси та фінансові потоки: сучасна теорія і практика управління / О. С. Бондаренко // *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 4. С. 25-28.

9. Христюк Д. П. Аналіз фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 15. С. 600–603.
10. Бровко Л. І., Чепіга О. А. Фінансове прогнозування в системі фінансового забезпечення сільськогосподарського підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 11.
11. Зленко О. В. Теоретичні засади управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств. *Економіка та управління АПК*. 2013. Вип. 10. С. 162–167.
12. Цебенко Н. М. Фінансові ресурси оновлення транспортної інфраструктури України / Н. М. Цебенко // *Наукові записки [Української академії друкарства]*. 2017. № 1. С. 82–98.
13. Гетьман О. О., Дудкіна Т. В. Обґрунтування вибору методів фінансового планування для сільськогосподарських підприємств. *Таврійський науковий вісник*. 2015. № 90. С. 202–209.
14. Малій О. Г. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти / О. Г. Малій // *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2016. № 2. С. 71–74.
15. Колотуха С. М. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: формування та використання в умовах економічної нестабільності / С. М. Колотуха, В. П. Бечко, Л. Л. Кравцова // *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2016. № 1. С. 29–37.
16. Шалигіна І. В. Фінансові ресурси та джерела їх формування як основні елементи фінансового забезпечення підприємств аграрної сфери / І. В. Шалигіна // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер.: Економічні науки. 2016. Вип. 17(4). С. 129–132.
17. Телишевська Л. І. Управління фінансовими ресурсами підприємства в межах його інвестиційної діяльності / Л. І. Телишевська, О. В. Птащенко, А. В. Белоус // *Бізнес Інформ*. 2014. № 8. С. 273–277.

18. Катан Л. І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування / Л. І. Катан, А. І. Сидоренко. // *Ефективна економіка*. 2014. № 6. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_6_6.

19. Ліснічук О. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства: теоретичний аспект / О. А. Ліснічук, Д. В. Добродзій // *Modern economics*. 2018. № 11. С. 94-97.

20. Громова А. Є. Формування механізму управління фінансовими ресурсами підприємства / А. Є. Громова // *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 6(1). С. 74-77.

21. Домбровська С. О. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства / С. О. Домбровська // *Інтелект XXI*. 2017. № 6. С. 46-50.

22. Мельник. О. Особливості функціонування фінансових ресурсів в системі управління підприємством / О. Мельник // *Галицький економічний вісник*. 2012. № 3(36). С.108 – 116.

23. Фінансовий словник / [уклад. А.Г. Завгородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко]. К.: Знання, 2000. С. 404.

24. Halaiko, A. (2019). Вдосконалення управління фінансовими ресурсами як передумова ефективної діяльності державних сільськогосподарських підприємств. *Соціальна економіка*, 57(57), 25-31. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2019-57-03>

25. Петренко Ю. В. Оптимізація джерел фінансових ресурсів підприємств / Ю. В. Петренко // *Фінанси України*. 2009. № 6. С. 91 – 95.

26. Слюсаренко К. В. Проблеми формування та використання фінансових ресурсів підприємств України в сучасних умовах господарювання / К. В. Слюсаренко, С. А. Британ // *Молодий вчений*. 2015. № 5 (20). С. 84 -91.

27. Дорохова Л. М. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств / Л. М. Дорохова, Л. В. Недільська // *Бізнес Інформ*. 2017. № 1. С. 241-246.

28. Близнюк О. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства [Електронний ресурс] / О. П. Близнюк, А.П. Горпинченко // *Вісник Міжнародного слов'янського університету. Сер. : Економічні науки*. 2013. Т. 15, № 2. С. 52-58.

29. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства / І. А. Козачок // *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2011. № 47. С. 227 – 283.

30. Курінна О. В. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства / О. В. Курінна // *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка*. 2013. Вип. 2. С. 140 - 148.

31. Єфремова Н. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства: їх склад та оптимізація структури / Н. Єфремова // *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2013. № 3. С. 53 – 61.

32. Ватаманюк О. С. Економічна сутність фінансових ресурсів господарюючих суб'єктів [Електронний ресурс] / О. С. Ватаманюк // Режим доступу: http://www.rusnauka.com/13_EISN_2013/Economics/3_109418.doc.htm.

33. Вовк І. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи [Електронний ресурс] / І. Вовк // *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. №. 1 (4).

34. Заїка І. П. Управління фінансовими ресурсами підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 / І. П. Заїка // Київ. 2011. 22 с.

35. Бойко Є. М. Сучасний стан та проблеми процесу формування фінансових ресурсів підприємства в Україні / Є. М. Бойко // *Молодий вчений*. 2016. № 5. С. 15-16.

36. Линенко А. В. Оптимізація структури джерел фінансових ресурсів підприємства / А. В. Линенко // *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. № 2. С. 47 – 55.

37. Дяків В. Підходи до визначення сутнісних характеристик фінансових ресурсів підприємства [Електронний ресурс] / В. Дяків. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2014/Economics/3_139340.doc.htm.

38. Кравцова А. М. Фінансові ресурси підприємств: механізм формування та ефективного використання [Текст] монографія / А. М. Кравцова; Вінниця., 2011. 219 С.

39. Мартьянов О. І. Оптимізація фінансових ресурсів підприємств України в умовах глобальної фінансової кризи [Електронний ресурс] / О. І. Мартьянов, Т. О. Макух. – Режим доступу: http://esteticamente.ru/portal/soc_gum/sru/2011_1/index.htm

40. Он-лайн енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economic.lviv.ua/resursi/formuvannya-f-nansovikh-resurs-v.html>.

41. Павлова І.В. Ефект фінансового левериджу: теоретичний та методичний підхід [Електронний ресурс] / І. В. Павлова. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_DN_2011/Economics/61605.doc.htm.

42. Петик М.І. Економічна суть і призначення фінансових ресурсів у забезпеченні господарської діяльності суб'єкта господарювання [Електронний ресурс] / М. І. – Режим доступу: http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Aktualniproblemy-rozvytku-ekonomiky-regionu/2008_4_1/35.pdf.

43. Петряєва З.Ф. Аналіз фінансової звітності підприємства: [навч. посіб.] / З.Ф. Петряєва, О.О. Петряєв; М-во освіти і науки України, Харківський нац. екон. ун-т. – Харків: Вид-во ХНЕУ, 2009. – 248 с

44. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. №5. С. 133-138.

45. Поддєрьогін. А. М. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.

46. Бердар М.М. Складові оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств // *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2015. Вип. 21. С. 272 - 279.

47. Сорока Р. С. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності / Р. С. Сорока, Р. І. Родняк // *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. №. 23 (16). С. 353-357.

48. Наслідки епідемії COVID-19 та карантинних заходів для провідних секторів економіки України. Дослідження за результатами глибинних інтерв'ю з власниками та топ-менеджерами українських компаній. Київ–Харків: Видавець О.А. Мірошниченко, 2020. 188 с.

49. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності: [навч. посіб.] / Т. М. Тігова, Л. С. Селівестрова, Т. Б. Процюк. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 268 с. [Електронний ресурс] / Т. М. Тігова. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1806020345670/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/analiz_likvidnost_i_platospromozhnosti_finansovoyi_stiykosti_pidpriyemstva.

50. Ортіна Г.В. Методологічні концепції визначення стратегічного управління підприємством. Ефективна економіка. 2010. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=197&sa=U&ved=0CBMQFjAAahUKEwji7c-ejL7IAhVinnIKHalWBjs&usg=AFQjCNEmsWDwB55hI5GoPD0IJVPIMkTxlw>.

51. Шевченко Н.І. Реорганізація як спосіб припинення господарських товариств: монографія. Київ: Вид-во «Ліра-К», 2014. 216 с.

52. Бугас В. В. Финансово-экономические механизмы государственно-частного партнерства в сфере туризма и курортов. *Modern Science-Moderni veda.-Praga. Czech Republic* 2018. № 7. p.110-115.

53. Бугас В. В., Коваль А. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 19(2020). С. 32-34. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-05](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-05).

54. Федосов В. М. Теорія фінансів: підручник / В. М. Федосов; за ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.

55. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О. В. Кнейслер, І. С. Гуцал, О. Р. Квасовський, Н. Я. Спасів. – Тернопіль: Вектор, 2016. – 388 с.
56. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: підруч. для студентів ВНЗ. Київ: КНТЕУ, 2014. 535 с.
57. Базецька Г.І. Фінанси підприємства: планування та виробництво у виробничій сфері: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2012. 292 с.
58. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2009. – 588 с.
59. Гавриленко П.П. Удосконалення фінансового менеджменту в контексті інноваціого розвитку підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. Випуск 25, 4. С. 199-204.
60. Гаврилко П.П. Вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2016. № 3. С. 131-132.
61. Фінансовий менеджмент: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2008. – 535 с.
62. Вдовенко Л.О., Михальчишин М.С., Степовий В.О. Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 13. С. 11-14.
63. Хотомлянський О. Л. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємств / О. Л. Хотомлянський // *Актуальні проблеми економіки*. 2007. №2. С.145-151.
64. Юхименко П.І. Теорія фінансів: [підручник] / За ред. Проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с
65. Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. – К.: Знання, 2013. – 341 с. [Електронний ресурс] // Режим доступу:

http://pidruchniki.ws/1016051344809/finansi/finansovi_resursi_pidpriyemstva_dzherela_formuvannya.

66. Кравченко О. О., Сипко М. Ю. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах зростання невизначеності. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6754>.

67. Шкробот М.В. Сутність та основи функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємств / М.В. Шкробот // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 3 (2). С. 236-240.

68. Гвоздей Н.І., Бондарчук І.С., Вінницька О.А. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Тернопільський національний економічний університет. Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка»*. 2018. Том 28. № 1. С. 216-221

69. Глушко А.Д., Філіп М.Ф. Науково-методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки: електрон.наук. фах. вид.* Миколаїв, МНУ, 2018. № 23. URL: <http://global-national.in.ua/issue-23-2018/31-vipusk-23-cherven-2018/4142-glushk-o-a-d-filip-m-f-naukovo-metodichni-pidkhodi-do-analizu-finansovikh-resursiv-pidpriemstv>.

70. Гудзь О.Є., Стецюк П.А. Концептуальні засади формування системи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 32. С. 330-340.

71. Домбровська С.О. Тенденції системи формування фінансових ресурсів підприємств України та шляхи її вдосконалення. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Економіка, політологія, історія*. 2015. № 2(222). С. 42-54.

72. Дудар А.А., Вакульчик О.М. Аналіз та оптимізація структури капіталу з метою підвищення рівня фінансової стійкості підприємства. *Молодий вчений*. 2018. № 1 (53). С.878-882.

73. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 42-45.

74. Зінченко О. А. Удосконалення підходів до формування механізму управління фінансовими результатами підприємства. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. 2012. Вип. 32 (2). С. 8-10.

75. Лапа А.Є. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ*. 2013. № 4. С. 289-297.

76. Міняйленко І.В., Ноченко О.А. Особливості оптимізації структури капіталу підприємств агропромислового комплексу. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки*. 2014. № 1 (4). С. 311-317.

77. Пилипенко О.В., Соколова Е.О. Методичні підходи до оцінки і оптимізації структури капіталу підприємства залізничного транспорту. *Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління»*. 2016. Вип. 35. С. 97-114

78. Попович Д.В., Черковська Ю.Б. Проблеми та шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 10 (1). С. 380-384.

79. Роєнко К.В., Свистун Л.А. Особливості та проблеми формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільної економіки. *Молодий вчений*. 2017. № 11. С. 1285-1289.

80. Свірідова С.С., Каланжова О.П. Структура фінансового капіталу підприємства та шляхи її оптимізації. *Праці Одеського політехнічного університету*. 2019. № 2. С. 262-267 .

81. Стороженко О.О., Шейко О.П., Романенко Т.В. Теоретичні аспекти формування, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2018. Вип. 29(2). С. 133-137.

82. Тарасенко І.О., Любенко Н.М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: КНУТД, 2015. 360 с.

83. ТОВ «Прилуцька швейна фабрика «Корона». URL: <https://opendatabot.ua/c/00310137>.

84. Хачатурян С. В. Сутність фінансових ресурсів та їх класифікація. *Фінанси України*. 2016. № 4. С. 77-81.
85. Шевченко В.О. Напрями використання фінансових ресурсів підприємств. *Фінансове право*. 2014. № 5. С. 126-133.
86. Шурпенкова Р.К., Калайтан Т.В. Рейтингова оцінка фінансових ресурсів підприємства. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Вип. 2 (124). С.147-150.
87. Щербань О.Д. Методи регулювання та оптимізації структури капіталу підприємства. *Економіка та держава*. 2017. №12. С.82-88.
88. Яременко В.Г. Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 19(3). С. 158-162.
89. Kosinova N.N. Development of Methodological Approach to Enterprise's Financial Strategy Based on Comprehensive Evaluation of Its Strategic Potential. *European Research Studies Volume XIX, Issue 2, Special Issue*. 2016. Issue 2. pp. 21-33.
90. Kuzheliev M. O., Zherlitsyn D. M., Zhytar M. O. Formalization Of Dynamic Relations Between Enterprise Financial Indicators. *Independent Auditor*. 2016. № 16 (II). P. 18-26.
91. Альошина Л.Є. Капіталізація підприємств як чинник їх фінансової стійкості // Управління у сферах фінансів, оподаткування, страхування та кредиту. *Видавництво Національного університету «Львівська політехніка»*, 2019. № 5. С. 152-153.
92. Демчишак Н.Б. Інструменти фінансового регулювання розвитку інформаційно-комунікаційних технологій як чинника підвищення конкурентоспроможності економіки України // *Агросвіт*. 2017. № 24. С. 53-59.
93. Овчар О.А. Формування фінансових ресурсів та активів підприємства // Всеукраїнська науково-практична конференція “Фінансова політика як складова економічного розвитку”. м. Київ, 15-16 квітня 2020 року. С. 170-172.

ДОДАТКИ

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2020 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»	за ЄДРПОУ	00310093
Територія		за КОАТУУ	7410700000
Організаційно- правова форма господарювання		за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності		за КВЕД	14.13
Середня кількість працівників	165		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вул. Київська, буд. 299, м.Прилуки, Чернігівська обл. 17500 тел (04637)30019		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	0
первісна вартість	1001	0	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1004	1611	0
Основні засоби:	1010	5904	5584	0
первісна вартість	1011	9833	10050	0
знос	1012	3929	4466	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0

Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	6908	7195	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	934	238	0
Виробничі запаси	1101	809	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	125	0	0
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1030	640	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0	0	0
з бюджетом	1135	195	51	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	35	11	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	53	28	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	277	472	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	277	472	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0

резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0	0
Усього за розділом II	1195	2489	1429	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	9397	8624	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500	500	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	6683	6683	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-21	101	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	7162	7284	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0

Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	851	781	0
за розрахунками з бюджетом	1620	1270	93	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	104	0
за розрахунками з оплати праці	1630	100	303	0
за одержаними авансами	1635	0		0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	14	59	0
Усього за розділом III	1695	2235	1340	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	9397	8624	0

Примітки

Керівник

Головний бухгалтер

Кравченко Володимир Михайлович

Ропчан Лариса Олегівна

Дата(рік, місяць,
число)

КОДИ

2020 | 01 | 01

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО «ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА
ФАБРИКА»

за ЄДРПОУ

00310093

(найменування)

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2019 р.****I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15292	19707
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(11889)	(17683)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	3403	2024
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	195	3206
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(3061)	(1013)
Витрати на збут	2150	(242)	(587)
Інші операційні витрати	2180	(163)	(4138)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	132	0
збиток	2195	(0)	(508)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	2	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(72)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	134	0
збиток	2295	(0)	(508)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-24	-104
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	110	0
збиток	2355	(0)	(612)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	110	-612

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2529	4618
Витрати на оплату праці	2505	7782	4149
Відрахування на соціальні заходи	2510	1748	882
Амортизація	2515	538	546

Інші операційні витрати	2520	3976	668
Разом	2550	16573	10863

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1000000	1000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1000000	1000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.11	-0.684
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.11	-0.684
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки

Керівник

Головний бухгалтер

Кравченко Володимир Михайлович

Ропчан Лариса Олегівна

Дата(рік, місяць,
число)

КОДИ

2020 | 01 | 01

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО «ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА
ФАБРИКА»

за ЄДРПОУ

00310093

(найменування)

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 12 місяців 2019 р.**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	22004	22001
Повернення податків і зборів	3005	0	10
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	10
Цільового фінансування	3010	0	83
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	83
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	3	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	0	0
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(7287)	(16593)
Праці	3105	(10078)	(3387)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(1651)	(916)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(2796)	(1237)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(0)	(48)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(346)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(0)	(843)
Витрачання на оплату авансів	3135	(0)	(0)

Витрачання на оплату повернення авансів/td>	3140	(0)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(0)	(0)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	195	-39
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих: відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(0)	(388)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0	-388
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	0	0
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(0)	(0)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у	3375	(0)	(0)

дочірніх підприємств			
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	0
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	195	-427
Залишок коштів на початок року	3405	277	704
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	0	0
Залишок коштів на кінець року	3415	472	277

Примітки

Керівник

Головний бухгалтер

Кравченко Володимир Михайлович

Ропчан Лариса Олегівна

Дата(рік, місяць,
число)

КОДИ

2020 | 01 | 01

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО «ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА
ФАБРИКА»

за ЄДРПОУ

00310093

(найменування)

**Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)
за 12 місяців 2019 р.**

Стаття	Код рядка	За звітний період		За аналогічний період попереднього року	
		надходження	видаток	надходження	видаток
1	2	3	4	5	6
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	0	0	0	0
Коригування на: амортизацію необоротних активів	3505	0	X	0	X
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	0	0	0	0
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	0	0	0	0
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	0	0	0	0
Прибуток (збиток) від участі в капіталі	3521	0	0	0	0
Зміна вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання	3522	0	0	0	0
Збиток (прибуток) від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу та груп вибуття	3523	0	0	0	0
Збиток (прибуток) від реалізації фінансових інвестицій	3524	0	0	0	0
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	3526	0	0	0	0
Фінансові витрати	3540	X	0	X	0
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) запасів	3551	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточних біологічних активів	3552	0	0	0	0

Збільшення (зменшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	0	0	0	0
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	0	0	0	0
Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	0	0	0	0
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів	3566	0	0	0	0
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	0	0	0	0
Сплачений податок на прибуток	3580	X	0	X	0
Сплачені відсотки	3585	X	0	X	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	0	0	0	0
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	0	X	0	X
необоротних активів	3205	0	X	0	X
Надходження від отриманих: відсотків	3215	0	X	0	X
дивідендів	3220	0	X	0	X
Надходження від деривативів	3225	0	X	0	X
Надходження від погашення позик	3230	0	X	0	X
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	X	0	X
Інші надходження	3250	0	X	0	X

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	X	0	X	(0)
необоротних активів	3260	X	0	X	0
Виплати за деривативами	3270	X	0	X	0
Витрачання на надання позик	3275	X	0	X	0
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	X	0	X	0
Інші платежі	3290	X	0	X	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	0	0	0	0
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	X	0	X
Отримання позик	3305	0	X	0	X
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	X	0	X
Інші надходження	3340	0	X	0	X
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	X	0	X	0
Погашення позик	3350	X	0	X	0
Сплату дивідендів	3355	X	0	X	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	X	0	X	0
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	X	0	X	0
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	X	0	X	0
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	X	0	X	0
Інші платежі	3390	X	0	X	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	0	0	0
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	0	0	0	0
Залишок коштів на початок року	3405	0	X	0	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	3415	0	0	0	0

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

Товариство звітується за прямим методом
Кравченко Володимир Михайлович
Ропчан Лариса Олегівна

прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів									
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	0	0	0
Придбання (продаж) неконтрольованої	4291	0	0	0	0	0	0	0	0

частки в дочірньому підприємстві									
Разом змін у капіталі	4295	0	0	0	0	110	0	0	110
Залишок на кінець року	4300	500	0	6683	0	101	0	0	7284

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

Кравченко Володимир Михайлович
Ропчан Лариса Олегівна

Підприємство Територія Організаційно-правова форма господарювання Вид економічної діяльності	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА" Чернігівська область, м.Прилуки Акціонерне товариство Виробництво іншого верхнього одягу	Дата	КОДИ 01.01.2022
		за ЄДРПОУ	00310093
		за КОАТУУ	7410700000
		за КОПФГ	230
		за КВЕД	14.13

Середня кількість працівників: 178

Адреса, телефон: 17500 м. Прилуки, вул. Київська, 299, (04637)30019;

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

v

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
 на 31.12.2021 р.
 Форма №1

			Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	0	0	
первісна вартість	1001	0	0	
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 225	2 225	
Основні засоби	1010	7 158	7 590	
первісна вартість	1011	12 083	13 112	
знос	1012	(4 925)	(5 522)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065	0	0	

фондах			
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	9 383	9 815
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	0	0
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	341	1 685
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	10	29
у тому числі з податку на прибуток	1136	6	25
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 333	336
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	224	55
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	224	55
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	167	230
Усього за розділом ІІ	1195	2 075	2 335
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	11 458	12 150

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	500	500
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	6 683	6 883
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	124	343
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	7 307	7 726
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	2 430	2 678
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	2 430	2 678
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	655	614
розрахунками з бюджетом	1620	281	239
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	42
розрахунками зі страхування	1625	192	345
розрахунками з оплати праці	1630	350	425
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	243	123
Усього за розділом III	1695	1 721	1 746
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	11 458	12 150

Примітки: Основні засоби (залишкова вартість) 7590 тис. грн. первісна вартість ОЗ: 13112 тис. грн. Знос на кінець 2019 р складає 5522 тис. грн. Орендованих основних фондів немає, в податкових заставах основні засоби не перебували. Ступень зносу основних засобів 420%. Ступінь використання основних

засобів - відповідно до виробничих потреб. Строки використання - від дати вводу та у відповідності до технічних характеристик. Основні засоби товариства не передавались в оперативну оренду. Обмежень в використанні основних засобів немає. Суттєвих змін у вартості основних засобів немає. Згідно обраної облікової політики установлені наступні терміни використання основних засобів : будинки та споруди - 50 років, машини та обладнання - 20 років, транспортні засоби - 10 років, інші - 5 років. Обмежень на використання майна Емітент не має. Зобов'язань за цінними паперами, векселями, облігаціями, похідними цінними паперами немає. непогашеної частини боргу за фінансовими інвестиціями в корпоративні права немає. Кредитами банків Товариство не користувалось. Інші довгострокові зобов'язання станом на 31.12.2019р. складають 2678 тис. грн. Поточна кредиторська заборгованість емітента за : товари, роботи, послуги склала 614 тис. грн. за розрахунками з бюджетом 239 тис. грн. у тому числі податок на прибуток 32 тис.грн., за розрахунками зі страхування 345 тис. грн. за розрахунками з оплати праці 425 тис. грн. Інші поточні зобов'язання станом на 31.12.2019 р. 123 тис. грн. Всього поточні зобов'язання на кінець звітного року складають 1746 тис. грн. Всього на кінець року зобов'язання емітента складають 4424 тис. грн.

Керівник

Зайцева Ірина Євгенівна

Головний бухгалтер

Рудановська Ольга Олегівна

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА"Дата
за ЄДРПОУКОДИ
01.01.2022
00310093

Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід)

за 2021 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	160 923	21 229
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 286)	(17 368)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	159 637	3 861
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	843	696
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(4 478)	(3 856)
Витрати на збут	2150	(126)	(50)
Інші операційні витрати	2180	(155 638)	(633)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	238	18

збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	29	10
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	267	28
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-48	-5
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	219	23
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	219	23

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	9 289	5 370
Витрати на оплату праці	2505	12 890	10 227
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 881	2 332
Амортизація	2515	597	459
Інші операційні витрати	2520	137 158	3 757
Разом	2550	162 815	22 145

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
--------------	-----------	-------------------	-----------------------

			попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 000 000	1 000 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 000 000	1 000 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Примітки: За звітний 2019 рік Товариством отримано прибуток у розмірі 219 тис. грн.

Керівник

Зайцева Ірина Євгенівна

Головний бухгалтер

Рудановська Ольга Олегівна

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА"

Дата

за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2022

00310093

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2021 рік

Форма №3

Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	189 076	23 653
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	17	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	1 066	0
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(168 613)	(10 753)
Праці	3105	(10 605)	(8 423)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(2 868)	(2 317)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(3 872)	(2 408)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(25)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(1 248)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(2 599)	(0)
Витрачання на оплату авансів	3135	(0)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(4 679)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(52)	(0)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-530	-248

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(1 029)	(0)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-1 029	0
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	200	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	248	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(0)	(0)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(0)	(0)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	448	0
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-1 111	-248
Залишок коштів на початок року	3405	224	472
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	942	0
Залишок коштів на кінець року	3415	55	224

Примітки: Станом на 31.12.2019р. залишок коштів на рахунку Товариства склав 55 тис. грн.

Керівник

Зайцева Ірина Євгенівна

Головний бухгалтер

Рудановська Ольга Олегівна

Виплати власникам									
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	0	0	0	0	0	0	0	0
Відрахування до резервного капіталу	4210	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	0	0	200	0	0	0	0	200
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу: Викуп акцій	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	0	0	0
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	0	200	0	219	0	0	419
Залишок на кінець року	4300	500	0	6 883	0	343	0	0	7 726

Примітки: Статутний капітал Товариства становить 500 000,00 гривень (п'ятсот тисяч гривень, нуль копійок).

Загальна кількість акцій, розміщених Товариством становить 1 000 000 (один мільйон) штук номінальною вартістю 0,50 гривень (нуль гривень, п'ятдесят копійок) кожна.

Усі акції Товариства є іменними. Акції Товариства існують виключно в бездокументарній формі.

Керівник

Зайцева Ірина Євгенівна

Головний бухгалтер

Рудановська Ольга Олегівна

